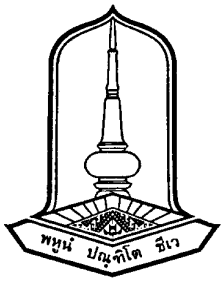

การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิค แสดงบทบาทสมมติ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิทยานิพนธ์

ของ

เอกคตานันท์ บริบาล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
กันยายน 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Mahasarakham University

การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิค แสดงบทบาทสมมติ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิทยานิพนธ์
ของ
เอกคตานันท์ บริบาล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
กันยายน 2557
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวเอกคตานันท์ บริบาล แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....	ประธานกรรมการ
(ผศ.ดร.รังสรรค์ โฉมยา)	(อาจารย์บัณฑิตศึกษาประจำคณะ)
.....	กรรมการ
(ผศ.ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ)	(ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์)
.....	กรรมการ
(รศ.ดร.ประสาท เนืองเฉลิม)	(กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์)
.....	กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ปิยธิดา โสภา)	(ผู้ทรงคุณวุฒิ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....	.....
(ผศ.ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิร)	(ศ.ดร.ประดิษฐ์ เทอดทูล)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
	วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2557

Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวเอกคตานันท์ บริบาล แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผศ.ดร.รังสรรค์ โฉมยา)	ประธานกรรมการ (กรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ)
(ผศ.ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ)	กรรมการ (ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์)
(รศ.ดร.ประสาท เนืองเฉลิม)	กรรมการ (กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์)
(อาจารย์ ดร.ปิยะธิดา ปัญญา)	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(ผศ.ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิร)	(ศ.ดร.ประดิษฐ์ เทอดทูล)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
	วันที่ 10 เดือน ก.ย. พ.ศ. 2557

Mahasarakham University

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับอุดหนุนทุนวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้
ของคณะศึกษาศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

Mahasarakham University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนืองเฉลิม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา ประธานกรรมการสอบ และอาจารย์ ดร.ปิยธิดา ปัญญา กรรมการสอบ ซึ่งได้กรุณาให้คำชี้แนะและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องทุกขั้นตอนของการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดา แสนสีหา อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อาจารย์ศุภชัย ตู้กลาง อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อาจารย์ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อาจารย์จอมภัค คลังระหัด รองคณบดีฝ่ายสื่อสารองค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคม มหาวิทยาลัยศิลปากร อาจารย์จิตตรา พิกุลทอง ครูโรงเรียนบรบือวิทยาคาร ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญทำให้งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู และขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนโนนอุดมสะอาดวิทยา อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ที่คอยเป็นกำลังใจ ให้ความห่วงใย สนับสนุนกำลังทรัพย์ สละเวลาดูแลด้วยดีตลอดมา อีกทั้งขอบพระคุณเพื่อนๆ ทุกท่านในสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาทุกท่าน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบุพการีและบูรพาจารย์ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ผู้วิจัยเป็นคนดีมีคุณธรรมตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

เอกคตานันท์ บริบาล

Mahasarakham University

ชื่อเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิคแสดงบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ผู้วิจัย นางสาวเอกคตานันท์ บริบาล
กรรมการควบคุม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนืองเฉลิม
ปริญญา กศ.ม. **สาขาวิชา** วิจัยและประเมินผลการศึกษา
มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม **ปีที่พิมพ์** 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนาและทดลองใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิคแสดงบทบาทสมมติ 2) เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิคแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโนนอุดมสะอาดวิทยา จังหวัดขอนแก่น จำนวน 28 คน การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 10 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ โปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ และแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ จำนวน 50 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.279 - 0.800 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.954 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One - way Repeated Measure MANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและการประเมินโครงร่างโปรแกรมโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พบว่าผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

2. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ หลังการใช้โปรแกรม (Post-test) และคะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (Follow) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรม (Pre-test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Mahasarakham University

TITLE Developing a Program for Self-efficacy of Mastery Experience Promotion Students by Role playing Learning for Prathomsuksa 5
AUTHOR Miss Ekkatanant Boriban
ADVISORS Asst. Prof. Dr. Sombat Tayraukham and
Assoc. Prof. Dr. Prasart Nuangchalerm
DEGREE M.Ed. **MAJOR** Educational Research and Evaluation
UNIVERSITY Mahasarakham University **DATE** 2014

ABSTRACT

The purposes of this study were to develop the Self-Efficacy training Program for promoting the result of students that used Self-Effcacy training program. The samples of this study were 28 students studying in the Prathomsuksa 5 of Nonudomsa-ad School. They were selected though cluster random sampling method. The research instruments used in the study were the Self-efficacy training program 50 items form, the Self-efficacy training program scale with discriminating power ranging 0.279 - 0.800 and a reliability of 0.954 The statistics used for analyzing the collected data were mean, Percentage, standard deviation, and One-way repeated measure MANOVA

The study showed that

1. The Self-Efficacy training Program had created and developed to determine the content validity from evaluated structure of the Self-efficacy training Program by 5 experts. There also indicated their result of evaluation as a whole at the appropriately level.

2. The students showed gains in the Self-efficacy training after program participation (Post-test) and 2 weeks (Follow) after the program participation from before the program participation (Pre-test) at the 0.01 level of significance.

Mahasarakham University

สารบัญ

บทที่ **หน้า**

1 บทนำ 1
ภูมิหลัง 1
ความมุ่งหมายของการวิจัย 3
ความสำคัญของการวิจัย 3
สมมติฐานของการวิจัย 3
ขอบเขตของการวิจัย 4
นิยามศัพท์เฉพาะ 4

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 6
แนวคิดและทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง 7
การพัฒนาโปรแกรม 21
วิธีการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ 25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 28
งานวิจัยในประเทศ 28
งานวิจัยต่างประเทศ 33

3 วิธีดำเนินการวิจัย 37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 37
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 37
การเก็บรวบรวมข้อมูล 42
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล 43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 43

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 47
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 47
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 48

Mahasarakham University

บทที่ **หน้า**

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 58
ความมุ่งหมายของการวิจัย 58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 58
การเก็บรวบรวมข้อมูล 58
การวิเคราะห์ข้อมูล 59
สรุปผล 59
อภิปรายผล 59
ข้อเสนอแนะ 61

บรรณานุกรม 63

ภาคผนวก 67
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ 68
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 70
ภาคผนวก ค คุณภาพของเครื่องมือ 105

ประวัติย่อของผู้วิจัย 112

Mahasarakham University

บัญชีตาราง

ตาราง **หน้า**

1 ตารางวิเคราะห์โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ 38
2 กำหนดการจัดกิจกรรมในโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ 42
3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จก่อนการใช้โปรแกรม – หลังการใช้โปรแกรม และหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ 49
4 แสดงการแจกแจงแบบปกติ (Tests of Normality) คะแนนทดสอบก่อนการใช้โปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Pre-test) 50
5 แสดงการแจกแจงแบบปกติ (Tests of Normality) คะแนนทดสอบหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Post-test) 50
6 แสดงการแจกแจงแบบปกติ (Tests of Normality) คะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ 2 สัปดาห์ (Follow) 51
7 เมตริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Pre-test) 51
8 เมตริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Post-test) 52
9 เมตริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Follow) 53
10 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ก่อน-หลังการใช้โปรแกรมและหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ โดยใช้สถิติ One - way Repeated Measure MANOVA 53
11 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ก่อน – หลังการใช้โปรแกรมและหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (แยกทีละองค์ประกอบ) 54
12 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ก่อน – หลังการใช้โปรแกรม และหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One - way Repeated Measure MANOVA) แยกตามองค์ประกอบ 54

Mahasarakham University

ตาราง **หน้า**

13 การนำเสนอผลการจัดกิจกรรมโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ 56
14 ค่าความสอดคล้องของแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 106
15 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ 109
16 ค่าความสอดคล้องของโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 111
17 ค่าความเหมาะสมของโครงร่างโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 111

Mahasarakham University

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ **หน้า**

1 แสดงการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างองค์ประกอบ 3 ประการ 8
2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวัง
ที่จะเกิดขึ้น 1 9
3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผล
ที่เกิดขึ้น 2 10
4 อิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนเองกับผลการปฏิบัติงาน 18
5 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง
ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ 35
6 ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์
ที่ประสบความสำเร็จ 36

Mahasarakham University

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กระทรวงศึกษาได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552-2561) โดยมีจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียน 2 ประการคือ 1) ด้านความสามารถและทักษะซึ่งทักษะชีวิตเป็นจุดเน้นด้านทักษะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เพราะทักษะชีวิตเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการการดำรงชีวิตของผู้เรียน ที่จะทำให้ผู้เรียนอยู่ร่วมกันในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคมได้อย่างมีความสุขอยู่รอดปลอดภัยจากสภาวะปัญหารอบ ๆ ตัวทั้งในปัจจุบันและอนาคต 2) ด้านคุณลักษณะ ซึ่งเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียนที่ทุกฝ่ายมีส่วนในการหล่อหลอม อบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพสมวัย โดยเฉพาะครอบครัวประกอบด้วย พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดและมีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชน หากพ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีมีวิธีการในการเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณลักษณะที่ดีให้กับบุตรหลานได้อย่างเหมาะสมตามวัย จะทำให้บุตรหลานมีพัฒนาและเติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของประเทศชาติ กระทรวงศึกษาธิการ พร้อมกันนี้ได้ให้มีการเสริมสร้างทักษะชีวิต ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและกิจกรรมเสริมนอกห้องเรียน ให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตและใช้ทักษะชีวิตได้เหมาะสมกับช่วงวัย ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สำหรับเด็กวัยประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งประกอบไปด้วย 1) จุดเน้นเรื่องสอนให้รู้จักตนเอง 2) จุดเน้นเรื่องรู้ความแตกต่างรู้วางอารมณ์ 3) จุดเน้นเรื่องมองดี อารมณ์ดี มีสุข 4) จุดเน้นเรื่องสิทธิ์ควรใช้ไม่ละเมิดผู้อื่น 5) รักเป็นเห็นคุณค่า 6) ภาคภูมิใจในความเชื่อมั่น 7) ตัวตนที่ค้นเจอ 8) ประชาธิปไตยกับหัวใจอาสา 9) ข้อมูลเพิ่มพูนสุข (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2554 : 1-2)

จุดเน้นเรื่องการสอนให้รู้จักตัวเอง การรู้จักตนเอง คือการรู้สิ่งที่ตนเองชื่นชอบและภาคภูมิใจ รู้อารมณ์ตนเอง รู้ความสามารถตนเอง และแสดงความสามารถของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ การได้บอกว่าชอบ และไม่ชอบอย่างไร มีความรู้สึกต่อสิ่งที่พบเห็นอย่างไร หรือมีความรู่สึกแง่มุมอื่น เช่นความกลัว ความต้องการ ความโกรธจะทำให้เข้าใจตนเองมากขึ้น การรู้จักเข้าใจตนเอง จะช่วยให้เด็กสามารถพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และยิ่งรู้จักตนเองมากเท่าไร จะช่วยให้แก้ไขข้อบกพร่องของตนเองได้ดี ยอมรับ มั่นใจความสามารถของตน เกิดเป็นความภาคภูมิใจในตนเอง มีความพร้อมที่จะปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งแนวทางที่จะเสริมสร้างให้เด็กได้รู้จักตัวเองได้แก่ ฝึกให้เด็กสำรวจตัวเอง ฝึกให้เด็กสังเกตและรับรู้อารมณ์ของตัวเอง ฝึกให้เด็กแสดงออกในที่เหมาะสม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2554 : 2-4)

คุณลักษณะหนึ่งที่มีความสำคัญในการแสดงพฤติกรรมของบุคคลอย่างหนึ่งคือการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) เนื่องจากบุคคลที่จะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งได้สำเร็จหรือไม่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถและทักษะที่บุคคลมีอยู่เพียงเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับความคิดที่บุคคลมีต่อตนเองว่า ตนเองมีความสามารถหรือไม่มีความสามารถในการกระทำดังกล่าวถ้า

Mahasarakham University

บุคคลที่มีความสามารถ มีทักษะแต่กลับคิดว่าตนไม่มีความสามารถก็จะไม่สามารถประสบความสำเร็จในการทำงานนั้นได้ ดังนั้นการรับรู้ความสามารถของตนเองจึงมีความสำคัญเท่ากับความสามารถหรืออาจจะมีความสำคัญมากกว่าความสามารถก็ได้ ถ้าบุคคลที่มีความสามารถมีทักษะ แต่กลับคิดว่าตนไม่มีความสามารถก็จะไม่สามารถประสบความสำเร็จในการทำงานได้ ดังนั้นการรับรู้ความสามารถของตนเองจึงมีความสำคัญเท่ากับความสามารถหรืออาจมีความสำคัญมากกว่าความสามารถก็ได้ (สมชาย อินทรมงคล. 2548 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1986 : 390)

การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึงการที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่จะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในสถานการณ์ที่บางครั้งอาจจะมีความคลุมเครือไม่ชัดเจน มีความแปลกใหม่ที่ไม่สามารถทำนายสิ่งที่เกิดขึ้นได้ และในสภาพการณเหล่านี้มักจะทำให้บุคคลเกิดความเครียดได้ ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองนี้มิได้ขึ้นอยู่กับทักษะที่บุคคลมีอยู่ในขณะนั้นหากแต่ยังขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของบุคคลว่าเขาสามารถทำอะไรได้ด้วยทักษะที่เขามีอยู่ การรับรู้ความสามารถของตนเองมาจากทฤษฎีเชิงปัญญาทางสังคม (Social Cognitive Theory) ของแบนดูรา ซึ่งเขามีความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลเนื่องมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่าง 3 องค์ประกอบได้แก่พฤติกรรมปัญญา องค์ประกอบส่วนบุคคล และอิทธิพลของสภาพแวดล้อม โดยทั้ง 3 องค์ประกอบนี้จะทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดที่มีอิทธิพลเชิงเหตุผลซึ่งกันและกัน บุคคลจะตัดสินใจว่าจะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่นั้นส่วนหนึ่งขึ้นอยู่การรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเองของแบนดูรา (สมชาย อินทรมงคล. 2548 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1986 : 391) และบุคคลจะแสดงพฤติกรรมใดหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับความคาดหวังว่า เมื่อกระทำพฤติกรรมนั้นจะได้ผลลัพธ์ที่ต้องการหรือไม่ถ้าหากบุคคลเรียนรู้ว่าการกระทำนั้นจะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองแต่รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถไม่พอที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นก็จะมีแนวโน้มว่าบุคคลจะไม่แสดงพฤติกรรมนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงความผิดหวัง นอกจากนี้การรับรู้ความสามารถของตนเองยังมีผลต่อการกระทำกิจกรรมที่ยุ่งซับซ้อน เนื่องจากการประเมินความมั่นใจว่าตนเองมีความสามารถเพียงใดจะเป็นตัวชี้ว่าบุคคลจะมีความพยายามกิจกรรมนั้นมากน้อยเพียงใด ถ้าบุคคลเชื่อว่าตนไม่มีความสามารถพอที่จะกระทำกิจกรรมให้สำเร็จจะเกิดความกลัวและพยายามหลีกเลี่ยงการกระทำกิจกรรมนั้นๆ แต่ถ้าบุคคลมีความมั่นใจว่าสามารถทำกิจกรรมนั้นได้นอกจากจะช่วยให้บุคคลไม่เกิดความกลัวหวาดหวั่นล่วงหน้าก่อนที่จะทำกิจกรรมแล้วยังทำให้บุคคลเกิดความเพียรพยายามไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมนั้นมากขึ้น การที่บุคคลพยายามกระทำกิจกรรมในสถานการณ์ที่ยุ่งยากซับซ้อนได้สำเร็จและได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้จะเป็นแรงเสริมต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองทำให้ความวิตกกังวลลดน้อยลงแต่ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลเลิกล้มการทำกิจกรรมโดยง่ายหรือกระทำกิจกรรมไม่สำเร็จจะทำให้ความคาดหวังในความสามารถของตนต่ำลงและทำให้เกิดความกลัวต่อการทำกิจกรรมนั้นมากขึ้น (สุนทรี ศักดิ์ศรี. 2554 : 29 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1997) แหล่งที่มาของการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Sources of Self-Efficacy) แบนดูราได้กล่าวว่าบุคคลใดจะมีการรับรู้ความสามารถของตนเองได้นั้นจะต้องพัฒนาจากแหล่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง 4 แหล่ง แหล่งที่มาของการรับรู้ความสามารถของตนเองมี 4 แหล่ง ได้แก่ ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ การได้เห็นตัวแบบ การพูดชักจูง การกระตุ้นอารมณ์ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าการประสบ

Mahasarakham University

ความสำเร็จด้วยตนเองเป็นแหล่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองมากที่สุด (Bandura. 1994 : 2-3) ซึ่งทำให้ผู้วิจัยนำแหล่งที่มีอิทธิพลด้านนี้มาศึกษาในงานวิจัย

โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ จะทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้ว่าตนเองมีความสามารถที่จะกระทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จได้ มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ซึ่งสามารถพัฒนาการเรียนรู้ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนของกระทรวงศึกษาธิการ จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้โปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จ โดยพิจารณาองค์ประกอบของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จจาก 1) ความยากของงาน 2) ความพยายาม 3) การเลือกจดจำ 4) ช่วงเวลาการบรรลุผล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อให้นักเรียนได้มีแนวทางในการปรับปรุงตนเองให้มีคุณลักษณะการรับรู้ความสามารถของตนเอง และเป็นแนวทางแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองแก่เด็กและเยาวชนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและทดลองใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิคแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิคแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้โปรแกรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา นำไปใช้เพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อไป

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิคแสดงบทบาทสมมติหลังการใช้โปรแกรมสูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรม
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิคแสดงบทบาทสมมติหลังการใช้โปรแกรม 2 สัปดาห์สูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรม

Mahasarakham University

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ศูนย์เครือข่ายแก่นหว้าเซิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำนวน 4 โรงเรียน จำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น 122 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโนนอุดมสะอาดวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 28 คนโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่

2.1 นวัตกรรม ได้แก่ โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ จำนวน 10 กิจกรรมดังนี้

2.1.1 กิจกรรมที่ 1 ปฐมนิเทศ
2.1.2 กิจกรรมที่ 2 ตั้งเป้าหมายที่ท้าทายมีความหมายกับการทำงาน
2.1.3 กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมเรือข้ามฟาก
2.1.4 กิจกรรมที่ 4 ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น
2.1.5 กิจกรรมที่ 5 กากับเหยือกน้ำ
2.1.6 กิจกรรมที่ 6 10 บุคคลของโลกที่ประสบความสำเร็จ
2.1.7 กิจกรรมที่ 7 จำฉันได้ไหม
2.1.8 กิจกรรมที่ 8 เรียนรู้จาก 7 ผู้ยิ่งใหญ่ที่เคยผิดพลาด
2.1.9 กิจกรรมที่ 9 เรื่องราวที่ฉันภูมิใจ
2.1.10 กิจกรรมที่ 10 ปัจฉิมนิเทศ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

2.2.1 ด้านความยากของงานและสภาพแวดล้อม
2.2.2 ด้านความพยายาม
2.2.3 ด้านการเลือกจดจำ
2.2.4 ด้านช่วงเวลาบรรลุผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง กระบวนการจัดการอบรมเพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับนักเรียน เพื่อให้เกิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยประยุกต์ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งประกอบไปด้วย คู่มือการใช้ จุดประสงค์ ผู้ใช้โปรแกรมและกลุ่มเป้าหมาย สาระสำคัญและลักษณะของโปรแกรม ระยะเวลาดำเนินการใช้โปรแกรม เอกสารและสื่อ

Mahasarakham University

การประเมินผล คำชี้แจงในการใช้โปรแกรม โดยในโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ประกอบไปด้วยกิจกรรมจำนวน 10 กิจกรรมแต่ละกิจกรรม ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

2. การรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง และเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จโดยใช้ประสบการณ์ที่เคยได้รับแม้ว่าจะมีความยากต้องใช้ความพยายามหรือมีอุปสรรคต่างๆ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดทฤษฎีตามแนวคิดของแบนดูรา โดยวัดได้จากแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมที่แสดงออกดังนี้

2.1 ความยากของงานและสภาพแวดล้อม หมายถึง การทำงานให้สำเร็จทันตามเวลาที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ยากหรือสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยก็ตาม

2.2 ความพยายาม หมายถึง ทำงานในสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ โดยอาศัยความรับผิดชอบและความเอาใจใส่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ถึงแม้จะมีปัญหาและอุปสรรค

2.3 การเลือกจดจำ หมายถึง บอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เคยสร้างความภูมิใจและบอกถึงบุคคลที่ควรยกย่องเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้

2.4 ช่วงเวลาการบรรลุผลและการประเมิน หมายถึง บอกวิธีการแก้ปัญหาซึ่งเป็นเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เคยผิดหวัง หรือล้มเหลวในอดีตที่ผ่านมาได้

Mahasarakham University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานเพื่อประกอบการศึกษาโดยนำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง
   - 1.1 ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง
   - 1.2 ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง
   - 1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับพฤติกรรมของบุคคล
   - 1.4 แหล่งที่มาของการรับรู้ความสามารถของตนเอง
   - 1.5 กระบวนการการรับรู้ความสามารถของตนเอง
   - 1.6 ผลของการรับรู้ความสามารถของตนเอง
   - 1.7 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับผลการปฏิบัติงาน
   - 1.8 บุคลิกลักษณะของบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถ
   - 1.9 การวัดความสามารถในการรับรู้ความสามารถของตนเอง
2. การพัฒนาโปรแกรม
   - 2.1 ความหมายของโปรแกรมการสอน
   - 2.2 องค์ประกอบของโปรแกรม
   - 2.3 หลักการในการพัฒนาโปรแกรม
   - 2.4 ขั้นตอนในการพัฒนาโปรแกรม
   - 2.5 ข้อเสนอแนะในการนำโปรแกรมไปใช้
3. วิธีการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ
   - 3.1 ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติ
   - 3.2 วัตถุประสงค์ของการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ
   - 3.3 ประเภทวิธีการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ
   - 3.4 องค์ประกอบวิธีการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ
   - 3.5 ขั้นตอนวิธีการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ
   - 3.6 เทคนิคและข้อเสนอแนะต่างๆในการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ
   - 3.7 ข้อดี-ข้อจำกัด ในการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
   - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
   - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Mahasarakham University

แนวคิดและทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง

1. ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง

แบนดูรา (กรองทอง ออมสิน. 2552 : 31 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1997) ได้ให้คำจัดกัดความการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Perceived Self-Efficacy) หมายถึงการที่บุคคลตัดสินความสามารถของตนเอง ในการกระทำกิจกรรมที่กำหนดภายใต้สถานการณ์ที่จำเพาะ

กรีนเบิร์ก (ชัยพันธุ์ ยุวเตมีย์. 2552 : 11 ; อ้างอิงมาก Greenberg. 2000) กล่าวว่าการรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง ความเชื่อของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของตนเองในการปฏิบัติงานที่เฉพาะเจาะจงให้ประสบความสำเร็จ

ซู้ท (ชัยพันธุ์ ยุวเตมีย์. 2552 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Schultz and Schultz. 2010) กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง ความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ ซึ่งเป็นความรู้สึกเกี่ยวกับความประสิทธิภาพ และสมรรถนะในการจัดการกับความต้องการของชีวิต

จากความหมายการรับรู้ความสามารถเกี่ยวกับตนเอง ที่แตกต่างกันไปและมีความหมายที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คำว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึงการที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จ

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง

แบนดูรา (ชัยพันธุ์ ยุวนะเตมีย์. 2552 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1997) แนวคิดของเป็นทฤษฎีที่แบนดูรา ได้ศึกษาและพัฒนาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Learning Theory) ที่กล่าวว่าการเรียนรู้นั้นมิได้เกิดจากสิ่งเร้าเฉพาะหน้าหรือผลที่ได้จะตามมาหลังจากการแสดงพฤติกรรมเท่านั้น แต่การเรียนรู้เกิดได้จากการเรียนรู้และความเข้าใจ หรือที่เรียกว่าพุทธิปัญญา โดยเน้นที่การกระทำตอบโต้ และการแลกเปลี่ยนของตัวกำหนดทางพุทธิปัญญาพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมด้วย และโดยเฉพาะการเรียนรู้อาจเกิดขึ้นได้จากกระบวนการในการใช้ตัวแบบ (Modeling Processes) ซึ่งผู้เรียนจะใช้การสังเกตเป็นสำคัญและทำการเลียนแบบผู้อื่นโดยกระทำใน 2 ขั้นตอน คือ การสังเกตการกระทำของผู้อื่นและการวาดภาพของตน หากเลียนแบบบุคคลผู้นั้นพร้อมทั้งพิจารณาผลที่ตามมาเป็นไปในทางบวกก็จะแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก ซึ่งทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมนี้ก่อให้เกิดประเด็นการศึกษาที่สำคัญนั้นคือการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) ซึ่งเป็นการรับรู้หรือจิตภาพของบุคคลว่า ตนสามารถจัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้เพียงใด โดยเฉพาะบุคคลผู้ซึ่งคิดว่าตนเองสามารถทำงานได้ดีจะมีการปฏิบัติการที่เกิดผลกับตนเองสูงนั้น จะทำงานได้กว่าบุคคลที่คิดว่าตนล้มเหลวซึ่งมีการปฏิบัติที่เกิดผลกับตนเองต่ำ

ตามแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมแบนดูร่ามีความเชื่อว่าพฤติกรรมของคนเรานั้นไม่ได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียว หากแต่ว่ายังมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางชีวสังคมบางประการด้วย เช่นความรู้สึกนึกคิดและปัจจัยอื่นๆ ร่วมด้วยซึ่งปัจจัยทั้งหลายเหล่านี้จะมีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน และส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกมาดังนั้นพฤติกรรมต่างๆ ที่บุคคลแสดงออกมาตามแนวคิดทฤษฎีทาง

Mahasarakham University

ปัญญา (Cognitive Theory) ของแบนดูร่านั้นเกิดด้วยเหตุปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการได้แก่

1. ปัจจัยทางชีวสังคม (P = Personal Factor)
2. ปัจจัยสภาพแวดล้อม (E = Environment Factor)
3. พฤติกรรมที่แสดงออก (B = Behavior)

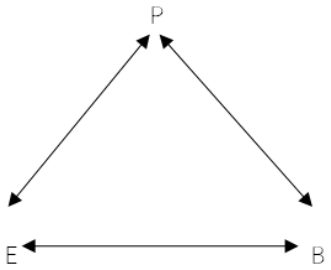

ภาพประกอบ 1 แสดงการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างองค์ประกอบ 3 ประการ

แบนดูรา (ชัยพันธุ์ ยุวนะเตมีย์. 2552 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1997) กล่าวว่าทั้ง 3 หน้าที่กำหนดซึ่งกันและกันแต่ไม่ได้หมายความว่าทั้ง 3 ปัจจัยจะมีอิทธิพลในการกำหนดซึ่งกันและกันอย่างเท่าเทียมกัน ปัจจัยบางตัวอาจมีอิทธิพลมากกว่าปัจจัยอื่น และปัจจัยทั้ง 3 ไม่ได้เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน แต่ต้องใช้ระยะเวลาในการที่ปัจจัยหนึ่งๆจะมีผลต่อการกำหนดปัจจัยอื่นๆ จากแนวคิดดังกล่าว ทฤษฎีทางปัญญาสังคมของของแบนดูร่าได้เน้นแนวคิด 3 ประการที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเกี่ยวกับองค์การ คือแนวคิดของการเรียนรู้โดยการใช้ตัวแบบในการพัฒนาความสามารถ แนวคิดของการใช้ระบบเป้าหมายในการจูงใจและแนวคิดของการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับพฤติกรรมของบุคคล

แบนดูรา (สมชาย อินทรมงคล. 2548 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1986 : 391) มีความเชื่อว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นมีความสำคัญและมีผลต่อการกระทำของบุคคลและการพัฒนาความสามารถและทักษะของบุคคล บุคคลที่มีทักษะเดียวกันสามารถแสดงออกถึงการกระทำหรือการปฏิบัติงานในคุณภาพที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นมีความรู้ความสามารถของตนเองสูงหรือต่ำต่อสภาพการณ์นั้นๆ ดังนั้นสิ่งที่จะกำหนดประสิทธิภาพของพฤติกรรมการแสดงออกจึงขึ้นอยู่กับการรับรู้ความสามารถของตนเองในสภาพการณ์นั้นๆ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในแต่ละสถานการณ์ที่แตกต่างกันก็อาจแสดงพฤติกรรมได้แตกต่างกันเช่นกัน บุคคลจะเลือกกระทำกิจกรรมที่เขาเชื่อว่าตนเองสามารถจัดการได้ แต่เขาจะมีแนวโน้มหลีกเลี่ยงกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่เชื่อว่าเกินความสามารถในการจัดการตนเอง ถ้าบุคคลมีการรับรู้ว่าตนเองมีความสามารถสูงเขาจะแสดงออกถึงความสามารถนั้นออกมามีความเข้าใจ ความอุตสาหะในการเผชิญกับอุปสรรคและความยากลำบาก และยังกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลที่เกิดขึ้นดังแสดงในภาพประกอบ 2

Mahasarakham University

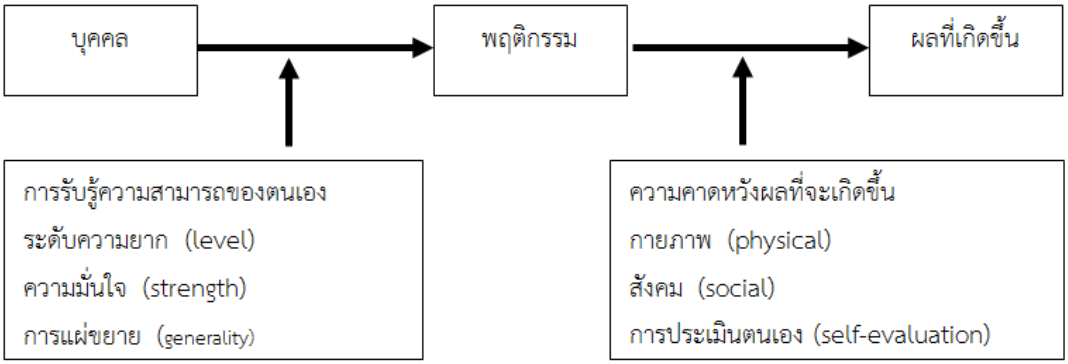

ภาพประกอบ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังที่จะเกิดขึ้น 1

แบนดูรา (ชัยพันธุ์ ยุวนะเตมีย์. 2552 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1997) จากภาพการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นการตัดสินความสามารถของตนในการจัดการหรือแสดงพฤติกรรมที่ต้องการนั้นจนประสบความสำเร็จได้แตกต่างกันในระดับความยาก ความมั่นใจ และการแผ่ขยาย ส่วนความคาดหวังผลที่เกิดขึ้นเป็นการตัดสินของบุคคลถึงผลลัพธ์ที่ได้จากการกระทำพฤติกรรม ซึ่งผลลัพธ์นั้นเป็น 3 ประเภทคือผลทางกายภาพ ผลทางสังคม และการประเมินตนเอง ซึ่งสามารถให้ผลได้ทั้งทางในเชิงบวกและทางลบ ดังนั้นการที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งได้นั้นขึ้นอยู่กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังผลที่คาดหวังผลที่จะได้รับหลังการกระทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งการที่จะทำให้บุคคลนั้นมีความเชื่อว่าสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ได้ด้วยซึ่งมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้ มีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ

แบนดูรา (ณัฐวีร์ เลิศวัชรวงศ์. 2552 : 39 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1997 : 193) จากโครงสร้างของทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองแสดงให้เห็นถึงส่วนประกอบสำคัญของทฤษฎีคือ

1. การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึงความเชื่อของบุคคลที่ว่าตนสามารถทำพฤติกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ เป็นการรับรู้ที่เกิดขึ้นก่อนพฤติกรรม เช่น นักกีฬาเชื่อว่าตนสามารถกระโดดสูง 6 ฟุตความเชื่อดังกล่าวเป็นการตัดสินความสามารถของตนเอง

2. ความคาดหวังที่เกิดขึ้น หมายถึงความเชื่อที่บุคคลประมาณค่าถึงพฤติกรรมเฉพาะอย่างยิ่งที่ควรปฏิบัติ ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังผลที่เกิดขึ้นจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ตามที่คาดหวังไว้ เป็นการคาดหวังในผลที่เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากพฤติกรรมที่ได้ทำ กล่าวคือเป็นการตัดสินว่าผลกรรมใดจะเกิดขึ้นจากการกระทำ เช่นการได้ยอมรับจากสังคม การได้รับรางวัลความพึงพอใจในตนเองที่กระโดดสูง 6 ฟุตแต่ผลที่เกิดขึ้นไม่ได้หมายถึงผลที่แสดงถึงการกระทำเพราะผลที่แสดงถึงการกระทำพฤติกรรมนั้นจะพิจารณาว่าพฤติกรรมนั้นสามารถทำได้ตามการตัดสินความสามารถของตนหรือไม่ เช่น จะกระโดดได้สูงถึง 6 ฟุตหรือไม่ซึ่งการที่จะกระโดดได้สูงถึง 6 ฟุตหรือไม่นั้นไม่ได้เป็นการคาดหวังผลที่เกิดขึ้น การรับรู้ความสามารถของตนเองและคาดหวังผลที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์กันมากโดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้มีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ ดังภาพประกอบ 3

Mahasarakham University

		ความคาดหวังที่เกิดขึ้น สูง	ความคาดหวังที่เกิดขึ้น ต่ำ
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	สูง	มีแนวโน้มที่จะทำแน่นอน	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ
	ต่ำ	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำแน่นอน

ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังผลที่เกิดขึ้น 2

4. แหล่งที่มาของการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Sources of Self-Efficacy)

แบนดูรา (Bandura. 1994 : 2-3) ได้กล่าวว่าบุคคลใดจะมีการรับรู้ความสามารถของตนเองได้นั้นจะต้องพัฒนาจากจากแหล่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง 4 แหล่ง ซึ่งการประสบความสำเร็จจากการกระทำของตน เป็นแหล่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองมากที่สุด แหล่งที่มาของการรับรู้ความสามารถของตนเองมี 4 แหล่ง ได้แก่

4.1 ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery Experiences) บุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเกิดจากประสบการณ์ความสำเร็จที่แท้จริงของบุคคล ความสำเร็จจะทำให้การประเมินว่าตนเองมีความสามารถสูง ส่วนความล้มเหลวจะทำให้มีการประเมินความสามารถตนเองต่ำลง ดังนั้นในการที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองจึงจำเป็นที่จะต้องฝึกบุคคลมีทักษะเพียงพอที่จะประสบความสำเร็จได้ พร้อมกับทำให้บุคคลรับรู้ว่าเขามีความสามารถที่จะกระทำได้ บุคคลที่รับรู้ว่าตนมีความสามารถจะพยายามทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

แบนดูรา (สุนทรี ศักดิ์ศรี. 2554 : 30 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1997 : 201) ได้อธิบายถึงแหล่งที่มาของการรับรู้ความสามารถของตนเองในแหล่งที่ 1 ไว้ในปี 1977 คือความสำเร็จในหน้าที่ (Performance Accomplishments) คือประสบการณ์ด้านบวกด้านลบ ที่สามารถมีอิทธิพลต่อการทำหน้าที่ หากคนๆนั้นเคยทำหน้าที่ออกมาได้ดีในอดีตก็จะมีแนวโน้มว่าจะรู้ว่าตนมีความสามารถพอที่จะทำหน้าที่ในรูปแบบคล้ายๆ กัน เช่น หากคนๆนั้นสามารถทำหน้าที่ได้ดีในตอนฝึกปฏิบัติการ ก็มีแนวโน้มว่าจะมีความมั่นใจและการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงในการฝึกปฏิบัติอื่น การรับรู้ความสามารถของตนเองก็จะสูงในส่วนงานนั้น และจากการที่มีการรู้ความสามรถของตนสูง ก็จะมีแนวโน้มมากขึ้นว่าจะมีความพยายามมากยิ่งขึ้นในการทำหน้าที่ให้เกิดผลที่ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม และหากผลเป็นตรงข้าม หากผู้นั้นไม่ประสบความสำเร็จในหน้าที่ การรู้ถึงความสามารถของตนก็มีแนวโน้มจะลดลงได้ อย่างไรก็ตามหากความผิดพลาดนี้ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในภายหลังก็อาจทำให้เพิ่มการรู้ในความสามรถของตนได้ในสถานการณ์ที่มองเห็นว่ามีความท้ายทายที่จะประสบความสำเร็จ

นอกจากนี้ แบนดูรา (สุนทรี ศักดิ์ศรี. 2554 : 31 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1997 : 201) ยังอธิบายเพิ่มเติมไว้ถึงแหล่งที่มาของการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มเติมว่าประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery Experience) ถือเป็นแหล่งข้อมูลที่มีอิทธิพล

Mahasarakham University

ต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีประสิทธิภาพที่สุด เนื่องจากเป็นประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จที่บุคคลได้รับโดยตรง ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จจากการกระทำ นอกจากจะเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเองให้เข้มแข็งแล้ว ยังแผ่ขยายไปยังสถานการณ์อื่นๆได้มากกว่าแหล่งข้อมูลอื่นด้วย จากประสบการณ์ความสำเร็จนี้หากได้รับบ่อยครั้งก็ยิ่งทำให้บุคคลรับรู้ว่าตนมีความสามารถเพิ่มมากขึ้น ไม่ท้อถอยถึงแม้ไม่ประสบความสำเร็จในบางครั้ง โดยเฉพาะถ้าการไม่ประสบความสำเร็จนั้นแก้ได้ด้วยความพยายาม บุคคลก็จะเพิ่มความพยายามมากขึ้นในทางตรงกันข้ามประสบการณที่ล้มเหลวจะทำให้บุคคลรับรู้ความสามารถของตน โดยเฉพาะความล้มเหลวที่เกิดขึ้นในระยะแรกๆ และไม่ได้เกิดจากการขาดความพยายามหรือไม่ได้เกิดขึ้นเพราะขัดขวางจากสภาพการณ์ภายนอก การทำให้บุคคลฟื้นกลับมารับรู้ว่าตนเองมีความสามารถ จำเป็นต้องให้เขาได้มีประสบการณ์ในการเอาชนะอุปสรรคโดยผ่านการใช้ความพยายามเสียก่อนประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จจากการจากการกระทำให้บุคคลรับรู้ความสามารถตนเองมากขึ้นหรือน้อยลงขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

4.1.1 ความยากของงานและสภาพแวดล้อม การประสบความสำเร็จในการทำงานที่ง่ายๆ อาจไม่เพิ่มการรับรู้ความสามารถของตน เนื่องจากบุคคลรู้ว่างานนั้นต้องสำเร็จอยู่แล้วไม่นำไปประเมินความสามารถ ส่วนงานที่ยากและท้าทายจะทำให้บุคคลรู้ถึงความสามารถสูงสุดที่ตนเองทำได้ จึงมีแนวโน้มส่งผลให้บุคคลเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเอง

4.1.2 ความพยายาม หากประสบการณ์ความสำเร็จในงานที่ท้าทายมาจากการใช้ความพยายามเพียงเล็กน้อยจะแสดงให้เห็นถึงการมีความสามารถสูง แต่มาจากการใช้ความพยายามอย่างมากจึงจะสำเร็จได้ แสดงให้เห็นถึงการมีความสามารถในระดับต่ำกว่าและมักจะนำไปสู่การรับรู้ว่าตนเองมีความสามารถต่ำ คำอธิบายดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาตามกรอบการอนุมานสาเหตุ โดยบุคคลที่อธิบายความสำเร็จของตนในงานที่ยากกว่ามาจากการใช้ความพยายามเพียงเล็กน้อยจะรับรู้ว่าตนมีความสามารถสูง แต่บุคคลที่อธิบายความสำเร็จของตนในงานที่ง่ายว่ามาจากการใช้ความพยายามอย่างมากจะรับรู้ว่าตนมีความสามารถต่ำกว่า ระดับความพยายามที่มีผลต่างกันในการรับรู้ความสามารถในเด็กและผู้ใหญ่โดยเด็กเล็กที่ประสบความสำเร็จจากการใช้ความพยายามอย่างหนักจะรับรู้ว่าตนมีความสามารถ แต่หากเป็นผู้ใหญ่การที่ใช้ความพยายามอย่างหนักนำไปสู่ความสำเร็จนี้จะมีผลทำให้ประเมินว่าตนเองไม่มีความสามารถ Bandura (1997) ได้สรุปให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอนุมานสาเหตุกับการรับรู้ความสามารถของตนเองว่า การอนุมานสาเหตุของความสำเร็จจากการกระทำมาจากความสามารถจะช่วยให้ส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองให้เด่นชัดยิ่งขึ้น และยังเป็นตัวทำนายความสำเร็จของการกระทำด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่า บุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนสูงมีแนวโน้มในการอธิบายความล้มเหลวว่าเนื่องจากการมีความพยายามไม่เพียงพอหรือเกิดจากสภาพการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวย แต่บุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนเองต่ำจะอธิบายสาเหตุของตนเองว่ามาจากการมีความสามารถต่ำ

4.1.3 การเลือกจดจำ การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลจากการที่บุคคลเลือกจดจำการกระทำของตนเอง การเลือกจดจำการกระทำที่บุคคลประสบความสำเร็จจะช่วยเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเองมากขึ้น แต่หากบุคคลเลือกสังเกตจดจำการกระทำที่เป็นไปในทางลบก็จะรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ

Mahasarakham University

4.1.4 ช่วงเวลาการบรรลุผลและการประเมิน เพื่อปรับปรุงแก้ไขบุคคลที่มีประสบการณ์ความล้มเหลวเป็นบางครั้งบางคราวไม่ต่อเนื่อง แต่มีการประเมินเปรียบเทียบกับผลการกระทำที่เคยเกิดขึ้นแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จะมีความโน้มเอียงในการเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเองมากกว่าบุคคลที่มีประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในลักษณะที่ราบเรียบและไม่มีการประเมินเปรียบเทียบกับผลที่เคยกระทำผ่านมาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

จากแนวคิดประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery Experience) ผู้วิจัยก็ได้นำทฤษฎีแนวคิดมาปรับใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ โดยได้สรุปความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ คือ การที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง และเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จ โดยใช้ประสบการณ์ที่เคยได้รับแม้ว่าจะมีความยากต้องใช้ความพยายามหรือมีอุปสรรคต่างๆ และ สร้างโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเองในด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพราะเป็นแหล่งข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีประสิทธิภาพที่สุด

4.2 การได้เห็นตัวแบบ หรือ การเห็นบุคคลที่คล้ายคลึงกับตนประสบความสำเร็จโดยใช้ความพยายามอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความเชื่อว่าพวกเขาก็สามารถประสบความสำเร็จแบบนี้ได้เช่นกัน ในทำนองกันการได้เห็นตัวแบบที่ล้มเหลว ก็จะทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำลง ถ้าตัวแบบมีลักษณะคล้ายคลึงกับตัวเองมากก็จะมีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง แต่ในทางตรงข้ามถ้าตัวแบบมีความแตกต่างจากตนเองมาก ก็จะไม่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองเลย

จากการศึกษายังพบว่าการใช้ตัวแบบประกอบด้วย 4 กระบวนการต่อไปนี้

แบนดูรา (ณัฐวีณ์ เลิศวัชรพงศ์. 2552 : 44 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1977 : 201)

1. กระบวนการตั้งใจ (Attention Process) บุคคลไม่สามารถเรียนรู้ได้จากการสังเกตถ้าเขาไม่มีความมั่นใจและรับรู้ได้อย่างแม่นยำถึงพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงออก กระบวนการตั้งใจจะเป็นตัวกำหนดว่าบุคคลจะสังเกตอะไรจากตัวแบบนั้น องค์ประกอบที่มีผลต่อกระบวนการตั้งใจ แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบของตัวแบบเอง ตัวแบบที่ทำให้บุคคลมีความตั้งใจที่จะสังเกตอะไรจากตัวแบบนั้น องค์ประกอบที่ทำให้ตัวแบบเอง ตัวแบบที่ทำให้บุคคลมีความตั้งใจจะต้องเป็นตัวแบบที่มีลักษณะเด่นชัด เป็นตัวแบบที่ทำให้ผู้สังเกตเกิดความพอใจ พฤติกรรมที่แสดงออกไม่ซับซ้อนมากนัก จิตใจและพฤติกรรมของตัวแบบที่แสดงออกมีคุณค่าในการใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบของผู้สังเกตได้แก่ความสามารถในการรับรู้ความสามารถทางปัญญา ระดับการตื่นตัวของการรับรู้ รส กลิ่น และสัมผัสจุดของการรับรู้ความสามารถทางปัญญา ระดับของการตื่นตัว และความชอบที่เคยเรียนรู้มาก่อนแล้ว

2. กระบวนการเก็บจำ (Retention Process) บุคคลต้องจดจำลักษณะของตัวแบบแล้วแปลงข้อมูลจากตัวแบบเป็นรูปของสัญลักษณ์และจัดโครงสร้างเพื่อให้จำได้ง่าย การที่บุคคลมีความเก็บจำจึงสามารถแสดงพฤติกรรมเลียนแบบตามทันทีหรือแสดงพฤติกรรมเลียนแบบหลังการสังเกตพฤติกรรมเลียนแบบของตัวแบบผ่านไประยะหนึ่ง

Mahasarakham University

3. กระบวนการกระทำ (Production Process) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตแปลงสัญลักษณ์ที่เก็บไว้นั้นมาเป็นการกระทำ การได้รับข้อมูลย้อนกลับจากการกระทำของตนเอง และการเทียบเคียงการกระทำกับภาพที่จำได้ จะช่วยให้ผู้สังเกตสามารถปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมการเลียนแบบของตนจนเป็นที่น่าพอใจ

4. กระบวนการจูงใจ (motivation process) พฤติกรรมที่ผู้สังเกตเรียนรู้จากกการสังเกตตัวแบบอาจถูกแสดงออกมาหรือไม่ก็ได้ ย่อมขึ้นกับสิ่งล้อใจจากภายนอก ถ้าพฤติกรรมของตัวแบบที่ได้รับผลลัพธ์ที่น่าพอใจ หรือสามารถหลีกเลี่ยงผลลัพธ์เช่นเดียวกับตัวแบบ หรือเกิดความรู้สึกแฝงว่าตนคือผู้ที่ได้รับผลลัพธ์ที่น่าพอใจ

นอกจากนี้จากการศึกษายังพบอีกว่า ประเภทของตัวแบบเสนอได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

แบนดูรา (ณัฐวีร์ เลิศวัชรพงศ์. 2552 : 45 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1978 : 238)

1. ตัวแบบที่เป็นบุคคลจริง (Live Model) เป็นตัวบุคคลได้มีโอกาสสังเกตและปฏิสัมพันธ์โดยตรง ได้เห็นตัวแบบในสภาพการณ์จริง ซึ่งมีข้อดีคือตัวแบบสามารถเพิ่มเติมหรือปรับปรุงพฤติกรรมเพื่อให้การแสดงพฤติกรรมชัดเจน หรือเหมาะสมกับสภาพการณ์มากยิ่งขึ้น การเสนอตัวแบบวิธีนี้ช่วยให้ผู้สังเกตเกิดความสนใจในตัวแบบและลอกเลียนพฤติกรรมของตัวแบบได้ดีกว่าการนเสนอตัวแบบวิธีอื่น แต่การนำเสนอตัวแบบวิธีนี้ต้องระมัดระวังในเรื่องการควบคุมผลรวม เพราะอาจมีเหตุการณ์ที่ไม่คาดไว้ล่วงหน้าเกิดขึ้นทำให้ตัวแบบไม่ได้รับผลที่พึงพอใจตามที่ควรได้รับ

2. ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) การเสนอตัวแบบลักษณะนี้ได้แก่ การเสนอตัวแบบจากภาพยนตร์ วิดีโอเทป เทปบันทึกเสียง หนังสือ หุ่นกระบอก หรือการ์ตูน เป็นต้น ซึ่งเตรียมเรื่องราวของตัวแบบไว้เรียบร้อยแล้ว ทำให้มีผลดีในการาที่จะเน้นจุดสำคัญของการแสดงพฤติกรรม และยังสามารถเก็บไว้ใช้ในการตัวแบบครั้งต่อไปได้ และยังสามารถใช้ได้ทั้งบุคคลคนเดียวหรือกลุ่มบุคคล

แบนดูรา (สุนทรี ศักดิ์ศรี. 2554 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1997) ยังได้อธิบายถึงแหล่งที่มาของการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มเติมว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลจากการเห็นตัวอย่างจากบุคคลอื่น การที่ได้เห็นบุคคลอื่นทำพฤติกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันแล้วประสบความสำเร็จจะทำให้บุคคลคิดว่าตนเองก็มีความสามารถและมีทักษะเช่นเดียวกันกับบุคคลนั้นและน่าจะประสบความสำเร็จได้เช่นกัน บุคคลเหล่านี้จะโน้มน้าวตนเองให้เชื่อว่ามีความสามารถที่จะทำงานให้ความสำเร็จได้ แต่ถ้าได้เห็นบุคคลที่มีความสามารถคล้ายคลึงกับตนประสบความล้มเหลวทั้งๆ ที่ได้พยายามอย่างเต็มที่ก็อาจจะรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำลง การรับรู้ความสามารถของตนเองที่ไม่ได้เกิดจากประสบการณ์ตรงเช่นนี้ จะทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองไม่มีความแน่นอนและเปลี่ยนแปลงง่าย พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามตัวแบบที่เห็นตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองควรมีลักษณะดังนี้

1. ความคล้ายคลึงของความสามารถปัจจัยความคล้ายคลึงกันของความสามารถของตัวแบบกับผู้สังเกตจะนำไปสู่การเพิ่มการรับรู้ความสามารถของผู้สังเกตได้ โดยตัวแบบที่มีความสามารถคล้ายคลึงคลึงหรือสูงกว่าผู้สังเกตเล็กน้อยจะให้ข้อมูลที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของผู้สังเกตอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ส่วนตัวแบบที่มีความสามารถแตกต่าง

Mahasarakham University

เช่นมีความสามารถสูงหรือต่ำกว่าผู้สังเกตมาก ๆ จะทำให้ข้อมูลส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของผู้สังเกตเพียงเล็กน้อย ได้มีการศึกษาอิทธิพลของความคล้ายคลึงของความสามารถที่มีมาก่อนของตัวแบบกับผู้สังเกตโดยให้กลุ่มผู้สังเกต สังเกตการทำงานของตัวแบบและผู้สังเกตจะคาดเดาความสามารถล่วงหน้าของตัวแบบว่ามีความสามารถเท่ากันกับตนหรือมากกว่าตน เมื่อตัวแบบประสบความล้มเหลวในการทำงานเสมอๆ พบว่าผู้สังเกตที่มีความเชื่อว่าตนมีความสามารถสูงกว่าตัวแบบจะยังคงรับรู้ความสามารถของตนเองสูงในงานที่คล้ายคลึงกับงานที่ตัวแบบทำและไม่ลดละความพยายามลงแม้จะประสบความล้มเหลวซ้ำ ในทางตรงกันข้ามผู้สังเกตที่เชื่อว่าตนมีความสามารถใกล้เคียงหรือต่ำกว่าตัวแบบจะรับรู้ว่าตนมีความสามารถต่ำและมักท้อถอยง่ายเมื่อพบกับอุปสรรคหรือประสบความล้มเหลว

2. ความคล้ายคลึงกันของคุณลักษณะบุคคลมีการพัฒนามโนทัศน์เกี่ยวกับความสามารถในการทำงานของตนโดยเชื่อมโยงกันกับคุณลักษณะต่างๆ เช่น เพศ อายุระดับการศึกษา ระดับเศรษฐกิจสังคม และเชื้อชาติของตัวแบบ ในการสังเกตตัวแบบนั้นหากตัวแบบมีความคล้ายคลึงในลักษณะต่างๆกับผู้สังเกตมากและตัวแบบประสบความสำเร็จหากผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะเผชิญกับปัญหา ก็จะเชื่อว่าตนสามารถทำได้เช่นเดียวกับตัวแบบนำไปสู่การรับรู้ความสามารถของตนเองสูงขึ้น ซึ่งแตกต่างกับตัวแบบที่มีคุณลักษณะแตกต่างจากผู้สังเกตแม้ตัวแบบจะประสบความสำเร็จในการทำงานก็ตาม แต่ผู้สังเกตจะมีความลังเลสงสัยในความสามารถของตนว่าจะสามารถทำงานให้สำเร็จหรือไม่

3. ความมากมายหลากหลายของตัวแบบ ในชีวิตจริงของคนเราการประเมินความสามารถของตนเองไม่ได้มาจากตัวแบบคนเดียวแต่บุคคลจะมีการสังเกตตัวแบบที่มากมายหลากหลายออกไป และการตัดสินจากตัวแบบที่มีจำนวนมากและหลายหลายนี้ย่อมเป็นข่าวสารในการประเมินความสามารถของตนเองได้ดีกว่าตัวแบบคนเดียว นั่นคือพลังการชักจูงจากตัวแบบที่มีจำนวนมากและหลากหลายจะช่วยเพิ่มอิทธิพลที่มาจากผู้อื่นนอกจากนี้การสังเกตการณ์ประสบความสำเร็จของตัวแบบที่มีความชำนาญในงานที่หลากหลาย จะช่วยให้บุคคลเพิ่มความเชื่อถือเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ของตนและมีการพัฒนาความสามารถมากขึ้นกว่าการสังเกตตัวแบบที่มีความชำนาญเพียงอย่างเดียว

4. ความเชี่ยวชาญตัวแบบตัวแบบที่มีความเชี่ยวชาญในการทำงานจะมีความสุขุมรอบคอบ มักทำงานได้อย่างไม่มีข้อผิดพลาด แต่ตัวแบบที่ไม่มีความเชี่ยวชาญมากนักในช่วงแรกอาจมีความขลาดกลัว แต่ต่อมาจะค่อยๆ เอาชนะความยากของงาน โดยตัดสินใจใช้ความพยายามให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้สังเกตจะได้รับประโยชน์จากการยืนหยัดในการใช้ความพยายามต่องานที่ยากจากตัวแบบที่ไม่เชี่ยวชาญมากนักมากกว่าตัวแบบที่มีความเชี่ยวชาญมาก

จากข้อสรุปข้างต้นจะเห็นว่า ตัวแบบที่จะช่วยให้ผู้สังเกตเพิ่มความเชื่อในความสามารถของตนเองได้ดีกว่าคือ ตัวแบบที่ยังไม่มีความเชี่ยวชาญเท่าใดนัก ผู้สังเกตที่ยังไม่แน่ใจความสามารถของตนเอง มักคิดว่าตัวแบบที่ไม่เชี่ยวชาญมีความคล้ายคลึงกับตนมากกว่าตัวแบบที่เชี่ยวชาญแล้วจึงมีแนวโน้มที่จะใช้ความอุตสาหพยายามมากขึ้นเพื่อให้ประสบความสำเร็จดังเช่นตัวแบบ

4.3 การพูดชักจูง (Verbal Persuastion) หรือการชักชวนเป็นวิธีที่สามของการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ว่าเขามีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ คนที่ถูกพูดชักจูงหรือชักชวนด้วยวาจา จะมีความพยายามในการกระทำกิจกรรมนั้นๆมากขึ้น การใช้วิธีนี้จะได้ผลมากขึ้นเมื่อเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ สอดคล้องกับความเป็นจริงมิฉะนั้นจะเป็นการทำลายความรู้สึกของผู้ถูกชัก

Mahasarakham University

จูงเมื่อทำไม่สำเร็จทำให้เขาล้มเลิกการกระทำเมื่อพบกับอุปสรรค แต่นั่นก็เป็นเรื่องที่ยากที่จะปลูกฝังการรับรู้ความสามารถของตน โดยการพูดชักจูงเพียงอย่างเดียวโดยเฉพาะถ้าบุคคลที่เป็นคนพูดชักจูงขาดความสามารถในการโน้มน้าว มีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมต่างๆ ก็จะทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองลดลงไป ส่วนบุคคลที่มีความสามารถในการชักจูงก็จะนำเสนอในสิ่งที่เป็นเชิงบวก เพื่อเพิ่มความเชื่อและทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มมากขึ้น

4.4 การกระตุ้นอารมณ์ (Emotional Arousal) เป็นแหล่งที่ 4 ของการรับรู้ความสามารถของตนเอง คือการลดความเครียดและแก้ไขนิสัยจากการแสดงออกทางกาย สร้างความรู้สึกในทางบวก เช่น การสร้างให้เกิดความคุ้นเคยกับสถานการณ์ฝึกให้บุคคลลดความตื่นเต้น ซึ่งมีผลในการช่วยเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตน และช่วยเพิ่มผลการปฏิบัติงาน

แบนดูรา (สุนทรี ศักดิ์ศรี. 2554 : 37 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1997) กล่าวปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในแหล่งนี้คือ

4.4.1 ประสบการณ์เดิมบุคคลจะพิจารณาว่าสภาวะทางกายและอารมณ์ได้เคยมีผลต่อการปฏิบัติงานของตนมาแล้วอย่างไร โดยบุคคลที่พบว่า สภาวะที่ตื่นตัวของร่างกายส่งผลเอื้อต่อการปฏิบัติงาน ก็จะรับรู้ความสามารถของตนแตกต่างจากคนที่เห็นว่าการตื่นตัวของร่างกายส่งผลในทางขัดขวางการปฏิบัติงาน เช่นผู้ที่มีผลของการทำงานในระดับสูงจะรับรู้ถึงการกระตุ้นนี้ว่าเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ส่วนผู้ที่มีผลของการทำงานในระดับต่ำจะรับรู้ว่าเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

4.4.2 ระดับการตื่นตัว การตื่นตัวในระดับกลาง ๆ จะเอื้อต่อการใช้ทักษะต่างๆได้ดี โดยเฉพาะในกิจกรรมที่มีความซับซ้อน

4.4.3 การอนุมานสาเหตุของการตื่นตัว บุคคลที่มองการตื่นตัวของสภาวะทางกายและอารมณ์ที่เกิดขึ้นว่าเนื่องมาจากการขาดความสามารถของตนเอง มีแนวโน้มที่จะลดการรับรู้ความสามารถของตนเองมากกว่าบุคคลที่มองการตื่นตัวของสภาวะทางกายและอารมณ์เป็นอาการปกติที่ใครๆก็มีได้

5. กระบวนการการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Efficacy-Activated Processes)

แบนดูรา (Bandura. 1994 : 3-8) ได้กล่าวว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะนำกระบวนการทางจิตวิทยาทั้ง 4 ด้านมาศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานและกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งประกอบด้วย

5.1 กระบวนการทางความคิด (Cognitive Processes) การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลกระทบต่อแบบแผนการคิดที่สามารถส่งเสริมหรือบั่นทอนผลการปฏิบัติงานได้ บุคคลที่จะตีความสถานการณ์และคาดการณ์ในอนาคตอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับว่าเขามีความเชื่อในความสามารถของตนเองอย่างไร คนที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถสูง จะมองสถานการณ์ที่พบว่าเป็นโอกาสเขาจะมองภาพความสำเร็จและให้เป็นสิ่งที่ท้าทายการกระทำของเขา ส่วนคนที่ตัดสินว่าตนเองมีความสามารถต่ำจะตีความสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนว่าเป็นความเสี่ยงและจะมองเห็นเป็นความล้มเหลวในอนาคต

5.2 กระบวนการจูงใจ (Motivation Process) ความสามารถที่จะจูงใจตนเองจะกระทำตามที่ตั้งเป้าหมายมีพื้นฐานมาจากการกระทำของตน กล่าวคือ สิ่งที่คิดไว้ล่วงหน้าจะถูกเปลี่ยนให้เป็นสิ่งจูงใจ และการกระทำซึ่งจะถูกควบคุมด้วยกระบวนการกำกับตัวเอง แรงจูงใจส่วนใหญ่

Mahasarakham University

ของมนุษย์เกิดจากการคิดและความเชื่อในความสามารถของตน จะมีบทบาทสำคัญในการคิดที่เป็นพื้นฐานของแรงจูงใจ

5.3 กระบวนการด้านความรู้สึก (Affective Process) การรับรู้ความสามารถของตนสามารถมีผลต่อสถานการณ์ทางอารมณ์ โดยผ่านการควบคุมตนเองทางความคิด การกระทำความรู้สึก และความรู้สึกในด้านความคิด ความเชื่อในความสามารถของตนมีอิทธิพลต่อความสนใจและการตีความเหตุการณ์ในชีวิตที่อาจก่อเกิดความรู้สึกในทางบวกหรือทางลบได้ และมีผลต่อการรับรู้ความสามารถที่จะควบคุมความคิดทางลบที่เกิดขึ้นได้หรือไม่ด้วย

5.4 กระบวนการเลือก (Selection Process) บุคลที่มีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงกิจกรรรมและสภาพการณ์ที่เขาเชื่อว่ายากเกินความสามารถของเขา และบุคคลจะกระทำกิจกรรมและเลือกสิ่งแวดล้อมที่เขาไม่แน่ใจว่าจะมีความสามารถที่จะจัดการได้ ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะเลือกทำกิจกรรมที่มีความท้าทาย

กระบวนการทั้ง 4 ที่กล่าวมานี้โดยปกติจะทำงานร่วมกันมากกว่าแยกกัน ในการดำเนินการกำกับบุคคล

6. ผลของการรับรู้ความสามารถของตนเอง

แบนดูรา (นพดล เพิ่มสมบูรณ์. 2552 : 39 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1986) ได้กล่าวถึงการรับรู้ความสามารถของตนเองว่าจะเป็นตัวกำหนดหรือมีผลบุคคลในเรื่องต่อไปนี้

6.1 พฤติกรรมการเลือก (Choice Behavior) ในชีวิตประจำวันนั้นบุคคลจะต้องตัดสินใจอยู่ตลอดเวลาว่าจะต้องกระทำพฤติกรรมใดและต้องทำอีกนานเท่าใด รวมทั้งต้องตัดสินใจเลือกกิจกรรมต่างๆ การที่บุคคลตัดสินใจว่าจะแสดงพฤติกรรมใดในสภาพการณ์ใดนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการรับรู้ความสามารถของตนเอง บุคคลมีแนวโน้มจะหลีกเลี่ยงงานและสภาพการณ์ที่เขาเชื่อว่ายากเกินความสามารถของเขา และบุคคลจะเลือกทำกิจกรรมที่แน่ใจว่าเขามีความสามารถที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จได้ บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะเลือกทำงานที่มีลักษณะท้าทาย มีแรงจูงใจในการพัฒนาความสามารถของตนเองให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ส่วนบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ มักจะหลีกเลี่ยงงาน ท้อถอย ขาดความมั่นใจในตนเอง ซึ่งเป็นการปิดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง อย่างไรก็ตามบุคคลที่จะประเมินความสามารถของตนเองสูงเกินไป ก็มักจะประสบความล้มเหลวในการทำงาน และส่งผลให้เกิดความเครียด ความผิดหวัง และรู้สึกว่าความล้มเหลวนี้เป็นสิ่งที่เลวร้ายไม่สามารถแก้ไขได้ ส่วนบุคคลที่ประเมินตนเองต่ำกว่าความเป็นจริง มักจะขาดความพยายาม และความมุมานะในการทำงาน และมีความสงสัยเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ดังนั้นถ้าบุคคลประเมินความสามารถของตนเองถูกต้องจะส่งผลต่อการเลือกทำกิจกรรมทำให้การกระทำนั้นมีโอกาสประสบความสำเร็จสูง และในการประเมินความสามารถของตนเองที่ดีต้องประเมินสูงกว่าที่บุคคลนั้นสามารถทำได้เล็กน้อย จึงจะทำให้บุคคลทำกิจกรรมที่ยากพอเหมาะและท้าทายความสามารถ

6.2 การใช้ความพยายามและความยืนหยัดในการทำงาน (Effort Expenditure and Persistence) การรับรู้ความสามารถของตนเองของบุคคลนั้น เป็นตัวกำหนดว่า เขาจะต้องใช้ความพยายามมากเท่าไร และจะต้องใช้ความมุมานะพยายามที่จะเผชิญหน้ากับอุปสรรคต่างๆหรือประสบการณ์ที่ไม่พึงพอใจไปอีกนานเท่าใด เมื่อเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ บุคคลซึ่งมีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง จะมีความกระตือรือร้น และจะใช้ความพยายามความมุมานะในการ

Mahasarakham University

ทำงานนานกว่าคนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ และการที่บุคคลใช้ความพยายามและความมุมานะในการทำงานอย่างเต็มที่ตลอดเวลา เขาก็มีแนวโน้มที่จะทำงานได้ประสบความสำเร็จสูง

6.3 แบบแผนของความคิดและการตอบสนองทางอารมณ์ (Thought Patterns and Emotion Reaction) การตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลจะมีอิทธิพลต่อกระบวนการคิดและปฏิกิริยาทางอารมณ์ของบุคคลในระหว่างที่กระทำพฤติกรรม และมีผลต่อการคาดคะเนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในภายหน้าของเขา บุคคลซึ่งรับรู้ว่าตนมีความสามารถสูงจะมีความพยายามและใจใส่ในการกระทำพฤติกรรมต่างๆมาก และเมื่อพบกับอุปสรรคต่างๆบุคคลจะกระตุ้นตัวเองให้ใช้ความพยายามยิ่งขึ้น จากการศึกษาพบว่า ในการแก้ปัญหาที่ยากๆนั้น นักเรียนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง มักจะอนุมานสาเหตุของความล้มเหลวว่าเกิดจาก การขาดความพยายาม ส่วนนักเรียนที่มีการรับรู้ว่าตนเองมีความสามารถต่ำ จะอนุมานสาเหตุของความล้มเหลวว่าเกิดจากการขาดความสามารถ

6.4 เป็นสิ่งที่กำกับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำพฤติกรรมมากกว่าเป็นสิ่งที่ทำนายพฤติกรรม (Humana as producer rather than simply foretellers of behavior) นั้นคือ บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง มักจะเป็นคนที่พยายามกระทำพฤติกรรมและจะยอมรับผลต่างๆที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตน จะเลือกกระทำที่มีลักษณะท้าทายและจะใช้ความพยายามอย่างมากเพื่อให้การกระทำนั้นบรรลุเป้าหมาย แม้ว่าการกระทำนี้จะประสบความล้มเหลวบ้างก็ตาม เขาก็จะไม่ท้อถอยและจะไม่อ้างว่าเป็นเรื่องของโชคชะตา แต่เขาจะให้เหตุผลของความล้มเหลวที่เกิดขึ้นว่า เป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จต่อไป ซึ่งต่างจากบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ มักจะเป็นคนที่ไม่ค่อยกระทำพฤติกรรมจะรอให้ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการกระทำเป็นไปตามความเชื่อหรือคำทำนาย และมักหลีกเลี่ยงการกระทำที่มีลักษณะยากๆ ขาดความพยายามมีความทะเยอทะยานต่ำและมีความเครียดสูง

7. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับผลการปฏิบัติงาน

เดสิโมนี (เบญจมาศ โรจน์ธนกิจ. 2548 : 13 ; อ้างอิงมาจาก Desimone. 2002 : 52) ได้อธิบายถึงผลลัพธ์และความคาดหวังในความสามารถของตนเองที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล ความคาดหวังถึงผลลัพธ์เป็นความเชื่อความเชื่อของบุคคลที่แสดงพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์นั้น ซึ่งมีหลักการที่สำคัญในการทำนายตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม คือ ความคาดหวังในความสามารถของตนเองดังนี้

7.1 พฤติกรรมใดที่บุคคลนั้นจะแสดง

7.2 ความพยายามที่ใช้ไปเท่าใด

7.3 บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมนั้นยาวนานเท่าใด

บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะสนใจในความท้าทายของสถานการณ์และใช้ความพยายามอย่างมากในการกระทำ จึงทำให้เพิ่มโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในงานนั้น ส่วนบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำจะคิดถึงอุปสรรคข้อบกพร่องและผลลัพธ์ทำให้ลดโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในงาน ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานดังภาพประกอบ 4

Mahasarakham University

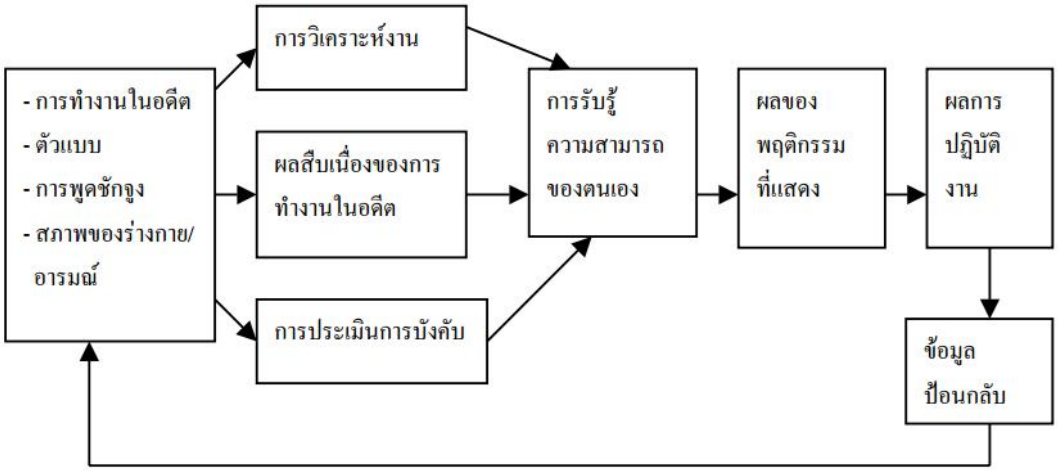

ภาพประกอบ 4 อิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนเองกับผลการปฏิบัติงาน

ความเชื่อในความสามารถของตนเองนั้น มีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นว่าจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวได้เช่นกัน

8. บุคลิกลักษณะของบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง

เนื่องจากการรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาตามความเชื่อของตนเองว่า เป็นบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองมากน้อยเพียงใดทั้งนี้บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในลักษณะสูง หรือต่ำย่อมแสดงออกทางบุคลิกลักษณะดังนี้ต่อไปนี้ (สิริอร วิชชาวุธ. 2549 : 95)

8.1 บุคลิกลักษณะของบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถสูง

8.1.1 ตั้งเป้าหมายในการทำงานสูง

8.1.2 แสดงถึงความผูกพันในงานสูง

8.1.3 ทุ่มเทกำลังกายและกำลังใจในการทำงานมาก

8.1.4 ยืนหยัดที่จะทำต่อ

8.1.5 มองเห็นภาพของการประสบความสำเร็จ

8.1.6 มองโลกในแง่ดี

8.1.7 รับทำงานที่ยาก

8.1.8 ชอบการผจญภัย

8.1.9 เปิดตัวกว้าง

8.1.10 เห็นว่าความสามารถเป็นทักษะที่พัฒนาได้

8.1.11 เห็นว่าความล้มเหลวเป็นเพราะขาดทักษะหรือการลงแรง

8.1.12 เน้นการปรับปรุงตนเองและการทำงานให้บรรลุผล

8.1.13 สามารถยืดหยุ่นเมื่อเผชิญความยุ่งยาก

8.1.14 รู้สึกว่าสามารถจัดการและทำให้สำเร็จได้มากกว่าผู้อื่น

Mahasarakham University

8.1.15 อาศัยความเข้มแข็ง

8.1.16 มีประสบการณ์ความเร่าร้อนทางอารมณ์น้อย

8.1.17 มีระบบประสาทอัตโนมัติที่มีสุขภาพสมบูรณ์

9. การวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอยู่ 3 ระดับ (ออนอนุมา ศาสตรา. 2550 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1986 : 84)

มิติที่ 1 ระดับหรือขนาดของความยาก (Magnitude) คือการรับรู้ความสามารถของตนเองจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลในการกระทำพฤติกรรมซึ่งจะผันแปรตามความยากง่ายของงานที่จะต้องทำ

มิติที่ 2 ความเข้มแข็ง (Strength) หรือความมั่นใจเป็นความมั่นใจที่บุคคลคิดว่าตนสามารถทำงานได้ในระดับความยากต่างๆ ถ้าการรับรู้ความสามารถของตนเองมีความมั่นใจน้อยคือไม่มั่นใจในความสามารถของตนเอง เมื่อประสบเหตุไม่เป็นไปตามที่รับรู้จะทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองลดลงแต่ถ้ามีความมั่นใจมากบุคคลจะมีความบากบั่นมานะพยายามมากแม้ว่าอาจจะประสบเหตุการณ์ที่ ไม่สอดคล้องกับที่รับรู้บ้าง

มิติที่ 3 การแผ่ขยาย (Generality) การรับรู้ความสามารถของตนเองอาจจะแผ่ขยายจากสถานการณ์หนึ่งไปสู่สถานการณ์อื่นในปริมาณที่แตกต่างกันได้ประสบการณ์บางอย่างไม่ทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองแผ่ขยายไปสู่สถานการณ์อื่นได้

จากมิติทั้ง 3 มิติที่แบนดูร่ากล่าวไว้ข้างต้นส่วนใหญ่จะวัดใน 2 มิติ คือวัดระดับหรือขนาดความยากและวัดความมั่นใจหรือความเข้ม ส่วนการวัดการแผ่ขยายมักจะไม่ค่อยวัดกันในบริษัทหรือองค์การ

Lee and Bobko (ออนอนุมา ศาสตรา. 2550 : 24 ; อ้างอิงมาจาก Lee and Bobko. 1994 : 364) ได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองตามแนวทฤษฎีของ Bandura พบว่ามีวิธีการวัดความรู้ความสามารถของตนเอง 4 วิธี คือ

1. การวัดความเข้มหรือความมั่นใจ (Self-Efficacy Strength) เป็นวิธีที่นำมาใช้วัดการรับรู้ความสามารถของตนเองมากที่สุด วิธีการทำโดยถามผู้ตอบถึงความมั่นใจว่าเขาสามารถปฏิบัติงานที่มีความยากของงานเพิ่มขึ้นได้มากเพียงใด ข้อคำถามมีลักษณะให้ประเมินความมั่นใจจากไม่มีความมั่นใจ (0) จนถึงมีความมันใจเต็มที่ (10) หรืออาจทำโดยใช้มาตรส่วนแบบอื่นๆก็ได้ เช่น 0% ถึง 100% เป็นต้น

2. การวัดระดับความยาก (Self -Efficacy Magnitude) เป็นวิธีที่นำมาใช้วัดการรับรู้ความสามารถของตนเองรองลงมา วิธีการวัดจะทำโดยการถามผู้ตอบว่าเขาสามารถปฏิบัติงานที่กำหนดให้ที่ยากขึ้นได้หรือไม่ ซึ่งข้อคำถามมักจะมีลักษณะเป็นมาตรส่วนชนิด ใช่/ไม่ใช่ คำตอบใช่จะมีคำตอบ 1 คะแนน ที่ไม่ใช่จะมีคะแนน 0 ดังนั้นหากได้คะแนนสูงก็แสดงว่ามีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง

3. การวัดแบบผสม คือการวัดที่ใช้ทั้งความมั่นใจและระดับความยาก พบว่า มีการวิจัยจำนวนหนึ่งที่ใช้การวัดแบบผสมนี้ โดยช่องหนึ่งเป็นแบบ ใช่/ไม่ใช่ ส่วนอีกช่องหนึ่งจะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า หรือใช้การประเมินร้อยละ การรวมคะแนนจะทำโดยการรวมคะแนนของความมั่นใจ

Mahasarakham University

เฉพาะข้อที่ผู้ตอบว่าใช่ ในการวัดระดับความยาก การวัดแบบนี้พบว่า เป็นการวัดที่สอดคล้องกับแนวคิดของแบนดูรามากที่สุด

4. การวัดความเข้มหรือความมั่นใจ โดยใช้ข้อคำถามเพียงคำถามเดียวเกี่ยวกับงานที่กำหนด แล้วให้ผู้ตอบประเมินค่าระดับความมั่นใจของตนเองต่อการทำงานที่กำหนดนั้น ซึ่งวิธีนี้เรียกว่า one-item confidence rating

Lust, Celuch และ Showers (ออนอนุมา ศาสตรา. 2550 : 27 ; อ้างอิงมาจาก Lust, Celuch and Showers. 1993) ได้เปรียบเทียบการวัด 4 แบบคือ 1) วัดระดับความยาก 2) วัดความมั่นใจ 3) วัดแบบผสมคือรวมคะแนนความมั่นใจทุกข้อคำถามที่ผู้ตอบตอบ “ใช่” ในสเกลของระดับความยากและ 4) การวัดแบบอื่นที่ไม่ได้ระบุความยากของงานและใช้สเกลแบบลิเคอร์ท แม้ว่างานวิจัยของลัสท์และคณะ จะไม่ได้เสนอแนะให้ใช้การวัดแบบใด แต่ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการวัดความมั่นใจ จะมีความเที่ยงตรงเชิงเอกนัยสูงที่สุด ในขณะที่งานวิจัยของลีโอและบอบโค เสนอแนะให้ใช้การวัดแบบผสม เพราะมีความเที่ยงตรงเชิงเอกนัยและเชิงทำนายสูง โดยเปรียบเทียบกับการวัดแบบอื่นและยังเป็นการวัดทั้ง 2 มิติตรงตามทฤษฎีของแบนดูรา ลีและบอบโค (Lee and Bobko. 1994) ที่ทำการเปรียบเทียบการวัดการรับรู้ความสามารถของตน 5 แบบโดยที่ 3 แบบแรกเหมือนกับการวัดในงานวิจัยของ ลัสท์ และคณะ (Lust, Celuch and Showers. 1993) ส่วนแบบที่ 4 คือ การวัดแบบผสมที่มีการแปลงคะแนนความมั่นใจ เป็นคะแนนมาตรฐานซี (Z-score) แล้วจึงรวมคะแนนเฉพาะข้อที่ผู้ตอบ “ใช่” ในสเกลของระดับความยากแบบที่ 5 คือการวัดความมั่นใจ โดยใช้ข้อคำถามเดียว ผู้วิจัยทำการทดลอง 2 การทดลองที่ให้ผลใกล้เคียงกัน กล่าวคือ การวัดแบบผสมทั้งแบบใช้คะแนนดิบ คะแนนมาตรฐาน จะมีความเที่ยงตรงเชิงเอกนัย (Convergent Validity) และความเที่ยงตรงเชิงทำนาย (Predictive Validity) สูงกว่า

แบบวัดที่วัดความมั่นใจและแบบวัดที่วัดระดับความยากและสูงกว่าแบบที่ใช้ข้อคำถามเดียว ซึ่งเป็นแบบที่มีความเที่ยงตรงเชิงเอกนัยต่ำด้วย ผู้วิจัยจึงไม่สนับสนุนให้วัดโดยใช้ข้อคำถามเดียว แต่สนับสนุนให้ใช้การวัดแบบผสม ที่ใช้คะแนนดิบซึ่งยุ่งยากน้อยกว่า จากผลการทดลอง 2 การทดลอง สรุปได้ว่าการวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองแบบที่ 1 และ 2 มีความเที่ยงตรงเชิงเอกนัย และความเที่ยงตรงเชิงทำนายน้อยกว่าแบบที่ 3 และ 4 และการวัดแบบที่ 3 และ 4 สอดคล้องกับแนวคิดของแบนดูรามากที่สุด

เทเลอร์ และคณะ (วัลภา สบายยิ่ง และคณะ. 2539 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Taylor and other. 1996) กล่าวว่า ในการวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองบุคคลจะถูกขอให้ประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านต่างๆ การรับรู้ความสามารถของตนเองจึงควรจะมีความสัมพันธ์กับผลของการปฏิบัติงานมากที่สุด ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อความสัมพันธ์มีค่าน้อย อาจจะมีสาเหตุดังนี้

1. การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ไม่มากกับการปฏิบัติงานเฉพาะอย่างนั้นๆ เช่น งานเกี่ยวกับการเสี่ยงโชคต่างๆ

2. การรับรู้ความสามารถของตนเองยังไม่ดีมาก เช่น วัดระดับความยากของงานมีความแตกต่างกันน้อยเกินไป

3. มีความยากในการประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองได้อย่างแม่นยำเช่น งานนั้นยังใหม่สำหรับบุคคลหรือทฤษฎีผิด

Mahasarakham University

นอกจากนี้การวัดแบบอื่นๆที่ต่างจากการวัดตามแนวทางของแบนดูร่าเช่น การใช้ข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับด้านต่างๆของการปฏิบัติงาน โดยไม่ได้ให้ตอบในแง่ของความยากของการปฏิบัติงานที่เพิ่มขึ้น คำตอบที่เลือกจะใช้สเกลแบบลิเคิร์ทคือ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถึง “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ดังนั้นแบบนี้จึงไม่ได้วัดความมั่นใจระดับความยากหรือแบบผสม แต่จะเป็นการประเมินการรับรู้ความสามารถของตนในลักษณะทั่วๆไปมากกว่า

การวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในเรื่องใดๆ ไม่จำเป็นต้องวัดครบทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้เนื่องจากประสบการณ์บางอย่างไม่ทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองแผ่ขยายสู่สถานการณ์อื่นได้ประกอบกับการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องมีความแตกต่างกันน้อยมากทำให้ผลการวัดในด้านปริมาณความยากผิดพลาดได้

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยเลือกใช้การวัดระดับความเข้มหรือความมั่นใจ (Strength) ซึ่งแบบวัดที่ผู้วิจัยจะนำมาสร้างตามแนวคิดของ Bandura เป็นแบบวัด 5 ระดับความมั่นใจ โดยเลือกพิจารณาเพียงระดับเดียวจาก “มั่นใจมากที่สุด” จนถึง “มั่นใจน้อยที่สุด” โดยวัดคุณลักษณะการแสดงพฤติกรรม 4 ด้านคือ 1) ความยากของงานและสภาพแวดล้อม 2) ความพยายาม 3) การเลือกจดจำ 4) ช่วงเวลาการบรรลุผล

การพัฒนาโปรแกรมการสอน

1. ความหมายของโปรแกรมการสอน

วราภรณ์ จันทร์เรือง (2549 : 30) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมการสอนว่า โปรแกรมการสอน หมายถึงรายละเอียดของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนโดยทั่วไป หรือผู้เรียนที่มีคุณลักษณะพิเศษ เช่นเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กพิการ เด็กที่มีผลการเรียนต่ำ ให้ผู้เรียนนั้นได้รับการพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมาย หรือลักษณะของโปรแกรมที่วางไว้ เช่นการพัฒนาโปรแกรมการศึกษา โปรแกรมการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ โปรแกรมการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท) โปรแกรมการศึกษาทางอาชีพ โปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ โปรแกรมการสอนตามแนวคิดของราชส์ ฮาร์มิน และไซมอน ที่มีต่อขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่รายละเอียดของโปรแกรมจะประกอบไปด้วยจุดมุ่งหมาย ลักษณะของโปรแกรมการคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมโปรแกรม วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลโปรแกรม

ดวงเดือน อ่อนน่วม (สุดาเรศ แจ่มเดชะศักดิ์. 2543 : 57 ; อ้างอิงมาจาก ดวงเดือน อ่อนน่วม. 2529) ให้ความหมายของโปรแกรมไว้ว่าคือรายละเอียดของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนโดยทั่วไป หรือผู้เรียนที่มีคุณลักษณะพิเศษ เช่นเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กพิการ เด็กที่มี ผลการเรียนต่ำให้ผู้เรียนนั้นดีรับการพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายหรือลักษณะของโปรแกรมที่วางไว้ เช่น การพัฒนาโปรแกรมการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ โปรแกรมการพัฒนา และส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโปรแกรมการศึกษาทางอาชีพ โปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ เป็นต้น

Mahasarakham University

อัมพรรัตน์ วัฒนะโชติ (2536 : 34) โปรแกรมการสอน หมายถึงรายละเอียดของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้มากที่สุด โดยที่ผู้สร้างโปรแกรมสอนจะเรียกโปรแกรมต่างกันตามจุดมุ่งหมายหรือลักษณะโปรแกรมที่วางไว้

Rothwell และ Cooksoon (นฤมล มณีงาม. 2547 : 18 อ้างอิงมาจาก Rothwell and Cooksoon. 1997) ได้ให้ความหมายของโปรแกรมการสอนว่า โปรแกรมการสอนเป็นเสมือนสื่อนำที่ก่อให้เกิดลำดับขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จำเป็น โดยมีภาระสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียนจากความสามารถหรือพฤติกรรมในระดับกว้างๆในตอนต้นไปสู่ความสามารถหรือพฤติกรรมที่มีความเจาะจงในตอนท้าย

2. องค์ประกอบของโปรแกรม

คูเปอร์ และวอร์เดน (สุดาเรศ แจ่มเดชะศักดิ์. 2543 : 57 ; อ้างอิงมาจาก Cooper and Worden. 1983) กล่าวถึงโปรแกรมการสอนมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

2.1 จุดประสงค์

2.2 ความต้องการของผู้เรียน ลักษณะผู้เรียน ความสามารถของนักเรียนที่จะสอน

2.3 กระบวนการเรียนการสอน

2.4 สื่อ วัสดุอุปกรณ์ หนังสือ เกม และสิ่งอื่นที่ต้องการใช้

3. องค์ประกอบ/หลักการในการพัฒนาโปรแกรม

วราภรณ์ โพธิ์ศรีประเสริฐ (2545 : 37-40) กล่าวถึงแนวคิดและหลักเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมสรุปได้ดังนี้แนวคิดของโบเยล (วราภรณ์ โพธิ์ศรีประเสริฐ. 2545 : 37 ; อ้างอิงมาจาก Boyle. 1981) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบในการพัฒนาโปรแกรมสรุปได้ดังนี้

3.1 การสร้างพื้นฐานทางปรัชญาในการพัฒนาโปรแกรมความเชื่อและค่านิยมของนักพัฒนาโปรแกรมแต่ละคนที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อการพัฒนาโปรแกรม เช่น ถ้านักพัฒนาโปรแกรมมีความเชื่อพื้นฐานเชิงปรัชญาว่าผู้เรียนควรเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนและเป็นผู้สามารถจะชี้นำตนเองได้ การจัดการเรียนการสอนจะให้ความสำคัญกับเทคนิคที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพยายามศึกษาและเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด

3.2 การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาความต้องการหรือสิ่งที่ผู้เข้าร่วมโปรแกรมกังวลห่วงใย เป้าหมายสำคัญที่สุดของการพัฒนาโปรแกรมทางการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่คือ การช่วยให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมบรรลุความสำเร็จในเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่ตัวเองในการวิเคราะห์ความต้องการและปัญหาของสถานการณ์ ในบางกรณีสิ่งที่ถูกกำหนดว่าคือความต้องการปัญหาอาจไม่ใช่ปัญหาที่แท้จริง นักพัฒนาโปรแกรมจึงต้องวิเคราะห์สถานการณ์อย่างลึกซึ้งจนสามารถลำดับความต้องการและปัญหาได้

3.3. การมีส่วนร่วมของผู้รับบริการเป็นการส่งเสริมให้บุคคลสนใจและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการของโปรแกรมและกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก สำหรับการพัฒนาโปรแกรมทุกประเภท

3.4. ระดับทางสติปัญญา และสถานภาพทางสังคมของผู้เข้าร่วมโปรแกรมนักพัฒนาจะต้องให้ความสำคัญเรื่องความแตกต่างของบุคคลจะต้องรู้ว่าผู้ใหญ่ต่างจากเด็ก แม้จะอยู่ในกลุ่มวิชาชีพเดียวกัน ก็มีความแตกต่างเกี่ยวกับเจตคติในการเรียนรู้ภูมิหลังทางสังคมเศรษฐกิจ เชื้อชาติและประสบการณ์ในวิชาชีพ ความแตกต่างของแต่ละบุคคลมีผลต่อกระบวนการพัฒนาโปรแกรม

Mahasarakham University

ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนที่มีประสบการณ์น้อยในสถานการณ์ที่ใช้สถานการณ์กลุ่มจะหวาดกลัวการเรียนการสอนในรูปแบบกลุ่มต่างๆ

3.5 ศึกษาแหล่งข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และการกำหนดวัตถุประสงค์โปรแกรม แหล่งข้อมูลที่ควรศึกษา คือตัวผู้เข้าร่วมโปรแกรมสถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับสังคม หรือสภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้เรียน และเนื้อหาวิชาการแหล่งข้อมูลใดแหล่งหนึ่งไม่เพียงพอต่อการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ดี

3.6 การยอมรับเรื่องข้อจำกัดเกี่ยวกับสถาบันและบุคคลข้อจำกัดต่างๆได้แก่ ปรัชญาขององค์กรเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมหรือ กลุ่มในสังคมมีความคิดเห็นขัดแย้ง งบประมาณไม่เพียงพอ ความเชื่อของผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน ความเชื่อของผู้รับบริการเกี่ยวกับโปรแกรม ความเชื่อของฝ่ายบริหารภายในองค์กรเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของโปรแกรม ความเชื่อของนักพัฒนาโปรแกรมเองเกี่ยวกับโปรแกรม

3.7 ระดับความยืดหยุ่นของการวางแผนโปรแกรมเนื่องจากการพัฒนาโปรแกรมมีลักษณะเป็นการพัฒนาและเกี่ยวกับปัญหาการกำหนดและพยามควบคุมทุกปัจจัยทุกขั้นตอนเป็นเรื่องเรื่องยากการประเมินผลวัตถุประสงค์และวิธีการต่างๆ อย่างต่อเนื่องจะช่วยให้ได้หลายทางเลือก ทำให้โปรแกรมมีความยืดหยุ่น

3.8 การเลือกและการจัดกิจกรรมเชิงประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผลจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนและผู้สอนร่วมมือกันผู้เรียนที่คิดว่าไม่ต้องทำอะไรนอกจากฟังบรรยายจะไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

3.9 การประเมินประสิทธิภาพและผลกระทบจุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินผลคือการนำผลไปใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรม การประเมินผลโปรแกรมจึงเกี่ยวข้องกกับเรื่องต่อไปนี้

3.9.1 การกำหนดมาตรฐานหรือเกณฑ์

3.9.2 การรวบรวมข้อมูลฐานเกี่ยวกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

3.9.3 การพิจารณาตัดสินผล โดยเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับข้อมูลรวบรวมไว้

3.10. การเลือกวิธีการ เทคนิคและอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเหมาะสมโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือก

แนวคิดของ Caffarella (วราภรณ์ โพธิ์ศรีประเสริฐ. 2545 : 39 ; อ้างอิงมาจาก Caffarella. 1994) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาโปรแกรมสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาวัตถุประสงค์ของโปรแกรม

1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรมเพื่อสะท้อนให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์จากโปรแกรม

1.2 ประเมินทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

1.3 ตรวจสอบว่า วัตถุประสงค์ของโปรแกรมมีความชัดเจนหรือไม่ก่อนนำเสนอผู้เกี่ยวข้อง

1.4 ใช้วัตถุประสงค์ของโปรแกรมเป็นการตรวจสอบภายในว่าโปรแกรมมีความสอดคล้องตรงกับความต้องการและปัญหาหรือไม่ เช่น วิธีการจัดการเรียนการสอนการประเมินความต้องการ

Mahasarakham University

2. การสร้างแผนการเรียนรู้

2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างชัดเจน

2.2 เลือกและลำดับเนื้อหาสาระตามระดับความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ตามลักษณะเนื้อหาวิชาการและสิ่งที่ผู้สอนเห็นว่าเหมาะสม

2.3 เลือกเทคนิคการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ผลตามที่คาดหวังไว้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การบรรยายกรณีศึกษาบทบาทสมมุติ การละเล่นการเล่าเรื่อง

2.4 เลือกและหรือพัฒนาสื่อที่จะเสริมการเรียนการสอน

2.5 ในแต่ละกิจกรรมเลือกวิธีการประเมินผลที่จะช่วยเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และช่วยให้รู้ว่าการเรียนการสอนได้ผลตามที่คาดหวังไว้หรือไม่

3. การสร้างแผนงานการประเมินผล

3.1 ระบุระเบียบวิธีการที่จะประเมินผลทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

3.2 กำหนดวิธีการจะรวบรวมข้อมูลต่างๆเพื่อการประเมินผล เช่น การสังเกต การใช้แบบสอบถาม

3.3 วางแผนล่วงหน้าว่าจะใช้วิธีการใดในการวิเคราะห์ข้อมูล และวิธีการใดที่จะนำมาใช้

3.4 อธิบายเกณฑ์ในการพิจารณาคุณค่าและประโยชน์ของโปรแกรม

3.5 นำผลจากการประเมินโปรแกรมและเสนอข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงโปรแกรมต่อไปในอนาคต

จอยส์ และเวล (สุดาเรศ แจ่มเดชะศักดิ์. 2543 : 57 ; อ้างอิงมาจาก Joyce and Weil. 1985) กล่าวถึงหลักการในการพัฒนาโปรแกรมหรือรูปแบบการสอนสรุปสาระสำคัญดังนี้

1. โปรแกรมหรือรูปแบบการสอนต้องมีทฤษฎีรองรับ เช่นทฤษฎีด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ เป็นต้น

2. เมื่อพัฒนาโปรแกรมหรือรูปแบบการสอนแล้วก่อนนำก่อนนำไปใช้อย่างแพร่หลายต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในเชิงการใช้ในสถานการณ์จริง และนำข้อค้นพบมาปรับปรุงแก้ไข

3. การพัฒนาโปรแกรมหรือรูปแบบการสอนอาจออกแบบให้ใช้ได้กว้างขวางหรือเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

4. การพัฒนาโปรแกรมหรือรูปแบบการสอนจะมีจุดมุ่งหมายหลักที่ถือเป็นตัวตั้งในการพิจารณาเลือกรูปแบบไปใช้ กล่าวคือถ้าผู้ใช้นำรูปแบบการสอนไปใช้ตรงกับจุดมุ่งหมายหลักจะจะทำให้เกิดผลสูงสุด แต่ก็สามารถนำรูปแบบนั้นไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นได้ถ้าเห็นว่าเหมาะสม

4. ขั้นตอนในการพัฒนาโปรแกรม

แมคลอฟลิน และเอียเรซ (สุดาเรศ แจ่มเดชะศักดิ์. 2543 : 58 ; อ้างอิงมาจาก Mclaughin and Eares. 1796) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมการสอนไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

Mahasarakham University

4.1 การประเมินผู้เรียน

4.2 การตั้งเป้าหมายและจุดประสงค์การสอน

4.3 การวิเคราะห์งาน

4.4 การเลือกและใช้กลยุทธ์การสอนรวมทั้งวัสดุอุปกรณ์

4.5 การประเมินผลโปรแกรม

ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาต้องมีการประเมินผลโปรแกรมเพื่อทราบว่าโปรแกรมนั้นมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ตามความคิดเห็นของไทเลอร์ (สุดาเรศ แจ่มเดชะศักดิ์. 2543 : 57 ; อ้างอิงมาจาก Tyler. 1949) นั้นการประเมินผล คือการเปรียบเทียบพฤติกรรมเฉพาะอย่างกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่วางไว้ โดยมีความเชื่อว่าจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจนรัดกุมและจำเพาะเจาะจงแล้วจะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้เป็นอย่างดีในภายหลัง

สรุปได้ว่าการพัฒนาโปรแกรมต้องศึกษารายละเอียดของแนวทางการจัดประสบการณ์ จุดมุ่งหมายองค์ประกอบ วิเคราะห์ปัญหาที่มีผลกระทบศึกษาแหล่งข้อมูลการวางแผนขั้นตอนในการและการประเมินโปรแกรมเพื่อตรวจสอบจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และเป็นแนวทางในการช่วยพัฒนาโปรแกรมต่อไป

5. ข้อเสนอแนะในการนำโปรแกรมไปใช้

จากโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ดังกล่าว ครูสามารถนำโปรแกรมไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมการฝึกปฏิบัติดังนี้

5.1 ศึกษาองค์ประกอบของโปรแกรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจในลำดับขั้นตอนกิจกรรมและการปฏิบัติ

5.2 ศึกษาลักษณะการสอดแทรกคำถาม/กิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์

5.3 ศึกษาลักษณะกิจกรรมการเรียนการสอนจากตัวอย่างโปรแกรม

5.4 ฝึกวิเคราะห์กิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้

5.5 ศึกษาวิธีวัดและประเมินผล

วิธีการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ

1. ความหมายของวิธีการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ฆนัท ธาตุทอง (2550 : 151) ได้ให้ความหมายวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ คือการให้ผู้เรียนแสดงบทบาทหรือสถานการณ์ ประเด็นหรือปัญหาที่สมมติหรือจำลองขึ้น

ทิศนา แขมณี (2552 : 67) ได้ให้ความหมายวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ คือกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตนและนำเอาการแสดงออกของผู้แสดง ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่สังเกตพบ มาเป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2554 : 156) ได้ให้ความหมายวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ เอาไว้ว่า เป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการสอนโดยสร้างสถานการณ์สมมติขึ้นให้สอดคล้องกับบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกเป็นบุคคลต่างๆตามหัวข้อที่กำหนด แสดงออกถึง

Mahasarakham University

พฤติกรรมบุคคลที่ผู้เรียนได้รับบทบาท เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ทดลอง และเรียนรู้ในการปรับพฤติกรรมของตนในสภาวะต่างๆและหาทางแก้ไขปัญหาตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เข้าใจถึงการกระทำความรู้สึก เหตุผลของบุคคลที่สวมบทบาทดังกล่าวในชีวิตจริง

2. วัตถุประสงค์ของการสอนแบบการแสดงบทบาทสมมติ

ฆนัท ธาตุทอง (2550 : 151) ได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการสอนแบบแสดงบทบาทสมมติเอาไว้ดังนี้

2.1 ฝึกการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกพฤติกรรมทั้งของตนเองและผู้อื่น

2.2 ฝึกการใช้ความรู้ทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจในการเผชิญสถานการณ์

2.3 ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เจตคติ และการปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2.4 ได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ แสดงออกและเรียนรู้อย่างสนุกสนาน

3. ประเภทของการแสดงบทบาทสมมติ

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2554 : 157) ได้กล่าวถึงบทบาทสมมติว่า สามารถจัดการแสดงเป็นประเภทได้ดังนี้

3.1 การแสดงแบบเตรียมบทมาแล้ว ผู้สอนได้เตรียมบทบาทมาแล้ว และผู้เรียนจะแสดงบทบาทดังกล่าวซึ่งบางครั้งอาจมีการซักซ้อมล่วงหน้ามาบ้าง

3.2 การแสดงโดยทันทีทันใด เป็นการแสดงอย่างเฉียบพลันอาจเป็นการแสดงที่เกิดขึ้นจากความคิดที่ขัดแย้งกันเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้น

3.3 การแสดงโดยกำหนดสถานการณ์ให้เป็นประเภทผสมระหว่างประเภทที่ 1 และ 2 คือผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดสถานการณ์ให้และนำมาเล่าให้ผู้เรียนฟังในภาพรวม โดยผู้แสดงจะต้องคิดหาคำพูดด้วยตนเองหาเทคนิคการแสดงเองเพื่อให้ผลตามขอบข่ายตามสถานการณ์กำหนด

4. องค์ประกอบของการสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ

ฆนัท ธาตุทอง (2550 : 151) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการสอนโดยใช้การแสดงแบบบทบาทสมมติมีองค์ประกอบดังนี้

4.1 หัวข้อเรื่อง ปัญหา สถานการณ์

4.2 บทบาทสมมติ พร้อมรายละเอียด

4.3 การแสดงและสถานที่

4.4 กติกาการแสดง

4.5 การอภิปราย แสดงความรู้สึก ความคิดเห็น

4.6 การสรุปผลการเรียนรู้

5. ขั้นตอนของการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ทิศนา แขมณี (2552 : 67-68) ได้กล่าวถึงขั้นตอนสำคัญที่ขาดไม่ได้ของการสอนแบบบทบาทสมมติไว้ดังนี้

5.1 ผู้สอน/ผู้เรียนนำเสนอสถานการณ์สมมติและบทบาทสมมติ

5.2 ผู้สอน/ผู้เรียนเลือกผู้แสดงบทบาทสมมติ

5.3 ผู้สอนเตรียมสังเกตสถานการณ์

5.4 ผู้เรียนแสดงบทบาทและสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออก

Mahasarakham University

5.5 ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายเกี่ยวกับความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้แสดง

5.6 ผู้สอนและผู้เรียนสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับจากการแสดงและการชมการแสดง

6. เทคนิคและข้อเสนอแนะต่างๆในการใช้วิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติให้มีประสิทธิภาพ

ทิศนา แขมณี (2552 : 67-68)ได้กล่าวถึงเทคนิคและข้อเสนอแนะต่างๆในการสอนแบบบทบาทสมมติไว้ดังนี้

6.1 การเตรียมการ ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน และสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติที่จะช่วยตอบสนองวัตถุประสงค์นั้นสถานการณ์และบทบาทสมมติที่กำหนดขึ้นควรมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง ส่วนจะมีรายละเอียดมากน้อยเพียงใดขึ้นกับวัตถุประสงค์ ผู้สอนอาจใช้บทบาทสมมติแบบละคร ซึ่งจะกำหนดเรื่องราวให้แสดงแต่ไม่มีบทให้ผู้สวมบทบาทจะต้องคิดแสดงเอง หรืออาจใช้บทบาทสมมติแบบแก้ปัญหาซึ่งจะกำหนดสถานการณ์ที่มีปัญหาหรือความขัดแย้งให้และอาจใช้ข้อมูลเพิ่มเติมมากบ้าง น้อยบ้าง ซึ่งผู้สวมบทบาทจะให้ข้อมูลเหล่านั้นมีการแสดงออกและแก้ปัญหาตามความคิดของตน

6.2 การเริ่มบทเรียน ผู้สอนสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้หลายวิธี เช่น โยงประสบการณ์ใกล้ตัวผู้เรียน หรือประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับในครั้งก่อนๆเข้าสู่เรื่องที่จะศึกษา หรืออาจใช้วิธีเล่าเรื่องหรือสถานการณ์สมมติที่เตรียมมาแล้วทิ้งท้ายด้วยปัญหา เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากคิด อยากติดตาม หรืออาจใช้วิธีชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์จากการเข้าร่วมแสดงและช่วยกันคิดแก้ปัญหา

6.3 ควรเลือกให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการแสดง เช่นเลือกผู้แสดงที่เหมาะสมกับบทบาท เพื่อช่วยให้การแสดงเป็นไปอย่างราบรื่นตามวัตถุประสงค์ได้อย่างรวดเร็ว หรือเลือกผู้แสดงที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับบทบาทที่สมมติให้ เพื่อให้ผู้เรียนนั้นได้รับประสบการณ์ใหม่ ได้ทดลองแสดงพฤติกรรมใหม่ๆและเกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้มีลักษณะแตกต่างไปจากตน หรืออาจให้ผู้เรียนอาสาสมัครหรือเจาะจงเลือกคนใดคนหนึ่งด้วยวัตถุประสงค์ที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ เมื่อได้ผู้แสดงแล้วควรให้เวลาผู้แสดงเตรียมการแสดงโดยอาจให้ฝึกซ้อมบ้างตามความจำเป็น

6.4 การเตรียมผู้สังเกตการณ์หรือผู้ชม ผู้สอนควรเตรียมผู้ชมและทำความเข้าใจกับผู้ชมว่า การแสดงบทบาทสมมตินี้จัดขึ้นมิใช่มุ่งที่ความสนุกเพลินเพลินเท่านั้น แต่มุ่งที่จะให้เกิดการเรียนรู้เป็นสำคัญ ดังนั้นจึงควรชมด้วยความสังเกต ผู้สอนควรแนะนำวาสิ่งใดควรสังเกตอะไรควรบันทึกข้อมูลอย่างไร และผู้สอนอาจจะทำแบบสังเกตการณ์ให้ผู้ชมใช้ในการสังเกตด้วยก็ได้

6.5 การแสดง ก่อนการแสดงอาจมีการจัดฉากการแสดงให้ดูสมจริงฉากการแสดงอาจเป็นฉากง่ายๆ หรืออาจจะจัดฉากให้ดูสวยงามแต่ไม่ควรจะใช้เวลามาก และควรคำนึงถึงความประหยัดด้วย เมื่อทุกฝ่ายพร้อมแล้วผู้สอนให้เริ่มการแสดง และสังเกตการณ์ด้วยการแสดงแบบใกล้ชิด ไม่ควรมีการขัดการแสดงกลางคัน นอกจากกรณีที่มีปัญหา เมื่อการแสดงออกนอกทางผู้สอนจำเป็นต้องแนะนำบ้าง เมื่อการแสดงดำเนินไปพอควรแล้ว ผู้สอนควรตัดบทยุติการแสดง ไม่ควรให้การแสดงยืดยาวเยิ่นเย้อ จะทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่าย การตัดบทควรทำเมื่อเห็นว่าการแสดงได้ให้ข้อมูลที่เพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์และอภิปราย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

Mahasarakham University

6.6 การวิเคราะห์อภิปรายผลการแสดง ขั้นนี้เป็นขั้นที่สำคัญมาก เพราะเป็นขั้นที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนตามวัตถุประสงค์ เทคนิคที่จำเป็นสำหรับการอภิปรายในช่วงนี้มาหลายประการที่สำคัญคือการสัมภาษณ์ความรู้สึกนึกคิดของผู้แสดงและจดบันทึกไว้บนกระดานต่อจากนั้นจึงสัมภาษณ์ผู้ชมหรือสังเกตการณ์ถึงข้อมูลที่สังเกตได้ ผู้สอนควรจดบันทึกข้อมูลเหล่านี้บนกระดานเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเห็นประเด็นในการอภิปรายและสรุป

7. ข้อดี-ข้อจำกัด ของการสอนแบบบทบาทสมมติ

ฆนัท ธาตุทอง (2550 : 153) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติเอาไว้ว่า

7.1 ข้อดี

7.1.1 เรียนปนเล่น

7.1.2 เปิดให้โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน

7.1.3 จัดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน

7.1.4 ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ผู้เรียนสัมผัสได้

7.1.5 ทำให้ผู้เรียนเข้าใจความคิด ความรู้สึกของผู้อื่น

7.1.6 ทำให้เปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมของผู้เรียนได้

7.2 ข้อจำกัด

7.2.1 ใช้เวลามากต้องวางแผนล่วงหน้า

7.2.2 มีหลายขั้นตอนต้องเตรียมการอย่างรัดกุม

7.2.3 ผู้สอนต้องเป็นนักสังเกต ไวต่อการเรียนรู้ และรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิจารณ์อภิปราย

7.2.4 ผู้สอนต้องเป็นนักแก้ปัญหาอันอาจจะเกิดขึ้นก่อนระหว่างและหลังการแสดง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

เกศรา น้อยมานพ (2548 : 63-69) ได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีต่อคุณลักษณะการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีต่อคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชลราษฎรบำรุง 2 จังหวัดชลบุรี ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวัดลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองและโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ผลวิจัยพบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการทดลองกับระยะเวลาการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองหลังทดลองและติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Mahasarakham University

มะลิวรรณ เชียงทอง (2548 : 45-50) ได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านสวนจั่นอนุสรณ์ ปีการศึกษา 2547 ที่มีคะแนนความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคเปอร์เซ็นไทล์ที่ 25 ลงมาโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ โปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง และ แบบวัดความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรค สรุปผลการวิจัยพบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเองมีคะแนนความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเองมีคะแนนความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าในระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปรียานุช วุฒิอินทร์ (2547 : 65)ได้ทำการวิจัยโดยใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาผลของใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนาความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองก่อนและหลังการใช้กิจกรรมกลุ่มโดยใช้เครื่องมือ คือ กิจกรรมกลุ่มเพื่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองจำนวน 10 กิจกรรมกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 คน ทำการศึกษาเป็นเวลา 5 สัปดาห์ผลการวิจัยพบว่าภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีค่าเฉลี่ยในด้านความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้นในทุกๆ ด้าน

กรองทอง ออมสิน (2550 : 69 – 72) ได้ทำการศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรมการจัดการกับความเครียดของวัยรุ่นตอนต้น โดยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีความเครียดของวัยรุ่นตอนต้น กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 61 คน โดยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีความเครียดสูงจาก 2 โรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมของชุมชนใกล้เคียงกันและใช้หลักสูตรการเรียนการสอนเหมือนกัน คือ โรงเรียนโพหวาย จำนวน 31 เป็นกลุ่มทดลอง และโรงเรียนประดู่วิทยาคม เป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดความเครียดสวนปรุง เครื่องมือที่ใช้ทดลอง คือ โปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการความเครียดของวัยรุ่นตอนต้น และสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการกับความเครียดของวัยรุ่นตอนต้น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ สรุปผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นตอนต้นที่ได้รับการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการจัดการกับความเครียดหลังการได้รับโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ดีกว่าก่อนการได้รับโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 วัยรุ่นตอนต้นที่ได้รับโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรรมการจัดการความเครียดภายหลังการได้รับโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้

Mahasarakham University

ความสามารถของตนเอง ดีกว่าวัยรุ่นตอนต้นที่ได้รับการส่งเสริมพฤติกรรมการจัดการกับความเครียดตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จันดา ทัพละ (2550 : 91 - 95) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค ความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของโปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์ และ ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคและแผนการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคก่อนและหลังการใช้โปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค และเพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันฟันอุปสรรค กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสองห้องหนองดงหนองหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 จำนวน 48 คน เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ โปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคและแบบวัดฉลาดทางอารมณ์ ผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 89.80/86.64 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.9912 ส่วนแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามปกติมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 63.71/61.28 ซึ่งไม่เป็นไปตามที่กำหนดและมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.3787 โดยนักเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคหลังเข้าร่วมกิจกรรมในโปรแกรมเพิ่มขึ้นจากก่อนเข้าร่วมกิจกรรมในโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในโปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคสูงกว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกิจกรรมแนะแนวตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สุกัญญา กาวิรัตน์ (2550 : 42-43) ได้ทำการศึกษาการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเน้นการศึกษาการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ สมมติฐานของการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิตรวิทยา ที่ผ่านการทำกิจกรรมกลุ่ม ได้รับการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นมากกว่าตอนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิตรวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมกลุ่มจำนวน 10 กิจกรรมและแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS วิเคราะห์เบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถของตนเองก่อนทำกิจกรรม และหลังทำกิจกรรมวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ผลวิจัยที่ได้คือผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวิจิตรา จังหวัดเชียงใหม่ พบว่านักเรียนมีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเพิ่มขึ้นภายหลังการทดลองทั้งหมดจำนวน 12 คน โดยมีคะแนนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 1-18 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองก่อนการทดลองเท่ากับ 7.08

Mahasarakham University

และหลังการทดลองการใช้กิจกรรมกลุ่ม นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองเท่ากับ 92.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.08 ผลต่างของคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ 6.02 และมีค่า t เท่ากับ 4.07 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมกลุ่มที่ใช้พัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองสามารถเพิ่มระดับการรับรู้ความสามารถของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่านักเรียนที่ได้รับประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นมากกว่าตอนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ออนอนุมา ศาสตรา (2550 : 97-99) ได้ทำการศึกษาการวัดการรับรู้ความสามารถของตัวเองด้วยวิธีต่างๆ ซึ่งการศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่า แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีรูปแบบแตกต่างกัน สามารถนำมาใช้ในการประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองได้อย่างเที่ยงตรงและมีความเชื่อมั่น โดยกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายเฉพาะของการศึกษาเพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของคะแนนแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรม LISREL กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 30 โรงเรียน 42 ห้องเรียน จำนวน 1,122 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง จำนวน 3 ฉบับ สรุปผลการศึกษาพบว่าการศึกษานี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีรูปแบบแตกต่างกัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 แบบข้อความ ฉบับที่ 2 แบบกราฟเส้น ฉบับที่ 3 แบบมาตรประเมินค่า และพบว่าแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองทั้ง 3 ฉบับ มีหลักฐานแสดงความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างระดับสูง และมีหลักฐานแสดงความเชื่อมั่นในระดับสูงด้วย

ชัยพันธ์ ยุวนะเตมีย์ (2552 : 68-71) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้ากับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานแห่งหนึ่งในจังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ 1) เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ความสามารถของตนเอง 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่างกัน 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการสนับสนุนจากหัวหน้า 4) เพื่อสร้างสมการทำนายพฤติกรรมความปลอดภัยจากการรับรู้ความสามารถของตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นพนักงานระดับปฏิบัติการจำนวน 180 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองใช้แบบของ ศิริวรรณ สุจริต สรุปผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 29-35 ปี ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมพบว่าไม่เคยประสบอุบัติเหตุ การรับรู้ความสามารถขงตนเองทั้ง 8 ด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 อยู่ในระดับปานกลาง การสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้าอยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง

ณัฐวีร์ เลิศวัชรวงศ์ (2552 : 101-103) ได้ทำการศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยารายบุคคลตามรวมต่อระดับการรับรู้ความสามารถของตนเอง และพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบซี กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์แน่นอนแล้วว่ามีการติดเชื้อ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยารายบุคคล ตามรวมต่อระดับ

Mahasarakham University

การรับรู้ความสามารถของตนเอง และพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบชนิดซี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) โปรแกรมให้คำปรึกษาจิตวิทยารายบุคคลตามแนวปัญญาพฤติกรรม 2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบบันทึกข้อมูลรายบุคคลแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบซี และแบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของกรมสุขภาพจิต ผลการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบซีที่ได้รับคำปรึกษาตามรวมมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง และพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพสูงกว่าก่อนได้รับการให้คำปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบซีที่ได้รับคำปรึกษาตามแนวทฤษฎีปัญญาพฤติกรรมมีการรับรู้ความสามารถของตนเองและพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพสูงกว่ากลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบซีที่ได้รับการให้คำปรึกษาตามรวมในระยะติดตาม 4 สัปดาห์ มีระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองและพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพสูงกว่ากลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปได้ว่าการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยารายบุคคลตามภาพรวมมีผลให้ระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองและพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบสูงขึ้น

นภดล เพิ่มสมบูรณ์ (2552 : 133-136)ได้ทำการศึกษาปัจจัยการสอนงานและการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานขายรถยนต์ในภาคตะวันอออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการได้รับการสอนงาน การรับรู้ความสามารถของตนเองและผลการปฏิบัติงานของพนักงานขายรถยนต์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานขายรถยนต์ และเพื่อศึกษาการสอนงานและการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานขายรถยนต์ ในการวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มประชากรคือพนักงานขายรถยนต์ทั้ง 4 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่าง 200 คนได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จากนั้นทำการสุ่มแบบง่าย สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลกับผลปฏิบัติงานใช้ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการสอนงาน และการรับรู้ความสามารถของตนเอง สถิติที่ใช้คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานขายรถยนต์ระหว่างเพศ สาขาวิชา และประสบการณ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการทดสอบความแปรปรวนพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานขายรถยนต์ในด้านสถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อายุ และระยะเวลาการปฏิบัติงาน ที่มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของนักงานขายรถยนต์ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาปัจจัยด้านการสอนงานที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของพนักงานขายรถยนต์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของพนักงานขายรถยนต์อย่างมีนัยสำคัญที่ .05

จิราวรรณ กองทุ่งมน (2553 : 74 - 77) ศึกษาผลการพัฒนาโปรแกรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะการวิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาโปรแกรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของโปรแกรม เพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะก่อนการใช้โปรแกรมหลังการใช้โปรแกรมและหลังการใช้โปรแกรม 2 สัปดาห์ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้โปรแกรมกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทาง

Mahasarakham University

การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ โปรแกรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ แบบวัดจิตสาธารณะ และแบบวัดความพึงพอใจต่อการใช้โปรแกรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 โดยมีค่าเท่ากับ 82.81/81.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าดัชนีประสิทธิผลของโปรแกรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนมีค่าเท่ากับ 0.6535 นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาจิตสาธารณะโดยเข้าร่วมโปรแกรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะมีระดับจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนมีจิตสาธารณะหลังเข้าร่วมโปรแกรมและหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์มากกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมในโปรแกรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจเป็นรายข้อในระดับมากที่สุดจำนวน 13 ข้อ โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อ 13 และมีความพึงพอใจในระดับมากมี 2 ข้อ

สุเนียร สีอ่อน (2553 : 98 - 101) ได้ศึกษาพัฒนาโปรแกรมพลวัตรกลุ่มเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค ความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อพัฒนาโปรแกรมพลวัตรกลุ่มเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของโปรแกรมพลวัตร กลุ่มเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคก่อนและหลังการใช้โปรแกรมและเพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ใช้โปรแกรมกับกลุ่มที่จัดกิจกรรมแนะแนวตามปกติ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 68 คน โรงเรียนอนุบาลโพนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมพลวัตรกลุ่มและแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า โปรแกรมพลวัตรกลุ่มเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคมีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 88.79/92.15 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7447 ซึ่งนักเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคเพิ่มขึ้นจากก่อนเข้าร่วมกิจกรรมในโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาโปรแกรมพลวัตรกลุ่มมีความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคสูงกว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .0001$)

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Barling และ Beattie (1983 : 41-51) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ความสามารถของตนเองกับผลการปฏิบัติงานด้านการขาย พบว่า บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติงานด้านการขายสูงจะสามารถปฏิบัติงานในการขายได้ดีกว่าบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติงานด้านการขายต่ำ

Sawyer, Graham และ Harris (1992 : 340-352) ได้ศึกษาผลของการสอนตนเองและการกำกับตนเองต่อทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับเกรด 5 และ 6 จำนวน 56 คนโดยแบ่งเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่อง

Mahasarakham University

ในการเรียนรู้จำนวน 43 คน และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 13 คน แบ่งการฝึกออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ได้รับการฝึกกลวิธีการทำที่เฉพาะเจาะจง กลุ่มที่ 2 ได้รับการสอนตนเองร่วมกับการฝึกกลวิธี กลุ่มที่ 3 ได้รับการสอนตนเองร่วมกับการกำกับตนเอง กลุ่มที่ 4 กลุ่มควบคุม กลุ่มที่ 5 เป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ ผู้วิจัยทำการสอบเกี่ยวกับหลักไวยกรณ์เบื้องต้น คุณภาพของการเขียนเรียงความ การใช้ความมุ่งมั่นพยายาม การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความเชื่อในการระบุสาเหตุ ทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง นอกจากนี้ยังมีการวัดการแผ่ขยายอยู่ และการคงทนของพฤติกรรม ผลการทดลองพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ 1,2,3 และ 5 มีทักษะการเขียนเรียงความการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความมุมานะพยายามเพิ่มขึ้นและมีความเชื่อในการระบุสาเหตุไม่ต่างกัน

Ostergren (พรทิพย์ อนุชาติบุตร. 2546 : 65 ; อ้างอิงมาจาก Ostergren. 1992 : 55-58) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง แรงกดดัน และความวิตกกังวลกับความสามารถทางการเรียนภาษาอังกฤษของผู้อพยพชาวม้ง ผลการวิจัยพบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองใช้เป็นตัวทำนายผลความสามารถทางด้านภาษาได้เป็นอย่างดี โดยการรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถทางด้านการเรียนภาษาอังกฤษโดยกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถทางการเรียนสูงจะทำคะแนนในการทดสอบได้สูง

Orpen และ Christopher (เบญจมาศ โรจนธนกิจ. 2546 : 49 ; อ้างอิงมาจาก Orpen and Christopher. 1995) ได้ศึกษาความเชื่อในความสามารถของตนเองและผลการปฏิบัติงานของผู้จัดการผิวสีในแอฟริกาใต้ ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้จัดการผิวสี 49 คนที่ทำงานให้กับผู้บังคับบัญชาที่เป็นคนขาวในบริษัทขนาดกลางในแอฟริกาใต้ พบว่าความเชื่อในความสามารถของตนเองและผลการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

Judge และ Bono (2001 : 80-92) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะการประเมินตนเองอันได้แก่ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความมั่นคงทางอารมณ์กับความพึงพอใจในงาน และผลการปฏิบัติงาน โดยวิธี Meta-Analysis พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน และการรับรู้ความสามารถของตนเองยังสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมโดยการใช้โปรแกรมพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ส่งผลให้นักเรียนการกระทำของบุคคล และยังพัฒนาความสามารถและทักษะของบุคคล บุคคลที่มีทักษะเดียวกันสามารถแสดงออกถึงการกระทำหรือการปฏิบัติงานในคุณภาพที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่า บุคคลนั้นมีความรู้ความสามารถของตนเองสูงหรือต่ำต่อสภาพการณ์นั้นๆ ดังนั้น สิ่งที่จะกำหนดประสิทธิภาพของพฤติกรรมการแสดงออก จึงขึ้นอยู่กับการรับรู้ความสามารถของตนเองในสภาพการณ์นั้นๆ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในแต่ละสถานการณ์ที่แตกต่างกันก็อาจแสดงพฤติกรรมได้แตกต่างกันเช่นกัน บุคคลจะเลือกกระทำกิจกรรมที่เขาเชื่อว่าตนเองสามารถจัดการได้ แต่เขาจะมีแนวโน้มหลีกเลี่ยงกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่เชื่อว่าเกินความสามารถในการจัดการตนเอง ถ้าบุคคลมีการรับรู้ว่าตนเองมีความสามารถสูงเขาจะแสดงออกถึงความสามารถนั้นออกมา ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องจัดให้ได้เรียนรู้อย่างเต็มที่ การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการและการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมดังนั้น ที่บ้าน โรงเรียนต้องให้การสนับสนุน อย่างต่อเนื่องผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนได้เห็นความสำคัญ

Mahasarakham University

ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยพัฒนาโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อใช้เป็นนวัตกรรมประกอบการเรียนการสอนต่อไป

การพัฒนาโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิคแสดงบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการดำเนินงานวิจัยดังภาพประกอบ 5

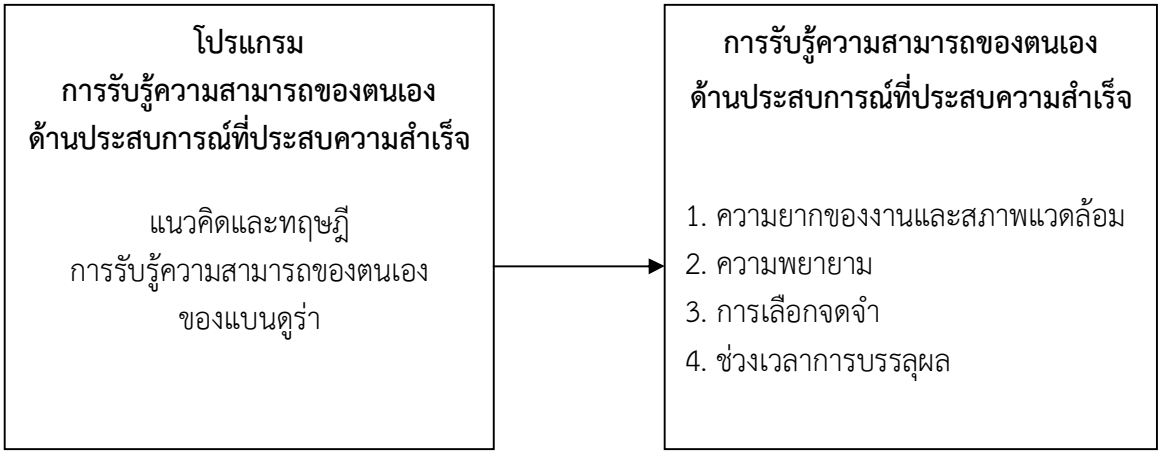

ภาพประกอบ 5 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

Mahasarakham University

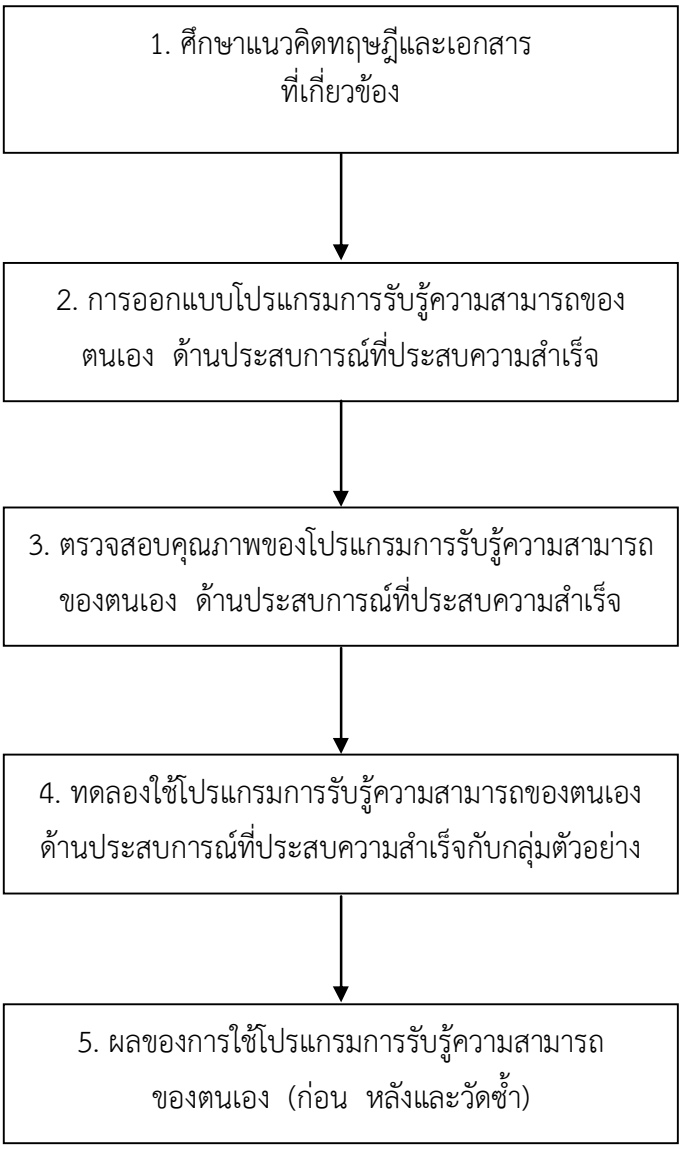

ภาพประกอบ 6 ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

Mahasarakham University

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จด้วยการแสดงบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ศูนย์เครือข่ายแก่นหว้าเซิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำนวน 4 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 122 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโนนอุดมสะอาดวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 28 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชนิดคือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านการประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น คือ โปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

Mahasarakham University

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารตำรางานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการสร้างโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย

1.2 ผู้วิจัยกำหนดแนวคิดและเนื้อหาตามความมุ่งหมายของการวิจัยนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ดังตาราง 1

ตาราง 1 ตารางวิเคราะห์โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

กิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	เนื้อหา/วิธีการ/แนวคิด	เวลา
ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศ	1.เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน 2.เพื่อนัดหมายการทำกิจกรรมตามโปรแกรม	- ร้องเพลง - เล่นเกม - การอภิปรายกลุ่ม	14.45-15.45น.
ครั้งที่ 2 ตั้งเป้าหมายท้าทายมีความหมายกับการเรียน	1.นักเรียนสามารถถึงวิธีการที่ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น 2.เพื่อให้นักเรียนรู้ถึงบทบาทหน้าที่ในการเรียน	-กรณีตัวอย่าง -การอภิปรายกลุ่ม	14.45-15.45น.
ครั้งที่ 3 กิจกรรมเรือข้ามฟาก	1.เพื่อให้นักเรียนรู้จักยอมรับและเห็นคุณค่าของตนเองจากผู้อื่น 2.เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดี 3.เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหา	- เล่นเกม -บทบาทสมมติ -การอภิปรายกลุ่ม	14.45-15.45น.
ครั้งที่ 4 ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น	1.เพื่อให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกันผู้อื่น 2.เพื่อให้นักเรียนสามารถยอมรับตนเองและรู้วิธีปรับปรุงตนเองได้ 3.เพื่อให้นักเรียนรู้จักการวางแผนเป็นกลุ่ม	-บทบาทสมมติ -การอภิปรายกลุ่ม	14.45-15.45น.
ครั้งที่ 5 กากับเหยือกน้ำ	1.เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความพยายาม 2.นักเรียนสามารถบอกถึงการใช้ความพยายามที่ทำให้ตนทำงานสำเร็จ	-วิดีทัศน์ -บทบาทสมมติ -การอภิปรายกลุ่ม	14.45-15.45น.
ครั้งที่ 6 10 บุคคลของโลกที่ประสบความสำเร็จ	1.เพื่อให้นักเรียนได้ระลึกถึงสิ่งที่ตนประสบความสำเร็จ 2.นักเรียนสามารถตอบได้ว่าควรยึดตัวอย่างการปฏิบัติตัวจากบุคคลที่มีลักษณะอย่างไร	-วิดีทัศน์ -บทบาทสมมติ -การอภิปรายกลุ่ม	14.45-15.45น.

Mahasarakham University

ตาราง 1 (ต่อ)

กิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	เนื้อหา/วิธีการ/แนวคิด	เวลา
ครั้งที่ 7 จำฉันได้ไหม	1.เพื่อให้นักเรียนรับรู้ถึงความสามารถของตนเอง 2.เพื่อให้นักเรียนได้รับรู้ความสามารถของผู้อื่น	-กรณีตัวอย่าง -การอภิปรายกลุ่ม	14.45-15.45น.
ครั้งที่ 8 เรียนรู้จาก 7 ผู้ยิ่งใหญ่ที่เคยผิดพลาด	1.เพื่อให้นักเรียนได้ระลึกถึงสิ่งที่ตนประสบความล้มเหลวในชีวิตที่ผ่านมา 2.เพื่อให้นักเรียนได้เกิดความมุ่งมั่นในการคิดแก้ปัญหา	-วิดีทัศน์ -บทบาทสมมติ -การอภิปรายกลุ่ม	14.45-15.45น.
ครั้งที่ 9 เรื่องราวที่ฉันภูมิใจ	1.เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักเห็นความสำคัญและภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ 2.เพื่อให้นักเรียนได้รับรู้คุณค่าในตนเอง	-กรณีตัวอย่าง -การอภิปรายกลุ่ม	14.45-15.45น.
ครั้งที่ 10 ปัจฉิมนิเทศ	1.เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักการวางแผนในอนาคตของตนเอง 2.เพื่อให้นักเรียนเกิดความมุ่งมั่นที่จะทำในสิ่งที่ตนต้องการ 3.เพื่อให้นักเรียนได้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง	-กรณีตัวอย่าง -การอภิปรายกลุ่ม	14.45-15.45น.

1.3 สร้างโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและจุดมุ่งหมายของกิจกรรมแต่ละครั้ง จำนวน 10 ชุด เสนอให้ประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาความครบถ้วนของเนื้อหา รูปแบบและการใช้ภาษา และนำโปรแกรมมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

1.4. นำโปแกรมที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจดูความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความครอบคลุมเรื่องที่จะวัดโดยใช้แบบประเมินเป็นมาตรส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2551 : 79-80) มีผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน คือ

1.4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดา แสนสีหา อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาสำหรับเด็ก

1.4.2 อาจารย์ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

Mahasarakham University

1.4.3 อาจารย์ศุภชัย ตู้กลาง อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

1.4.4 อาจารย์จอมภัค คลังระหัด รองคณบดีฝ่ายสื่อสารองค์กร และความรับผิดชอบต่อสังคม มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

1.4.5 อาจารย์จิตตรา พิกุลทอง ครูโรงเรียนบรบือวิทยาคาร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและการสอน

1.5. รวบรวมข้อมูลและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านนำมาปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญโดยแก้ในเรื่องการตั้งจุดมุ่งหมายในกิจกรรมในโปรแกรมและการใช้ภาษาให้กระชับอ่านง่าย แล้วนำไปเสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปใช้

1.6 นำโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ที่พัฒนาเสร็จเรียบร้อยผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1.6.1 แบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) โดยนำโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จที่พัฒนาขึ้นทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อนแบบเจาะจง จำนวน 3 คน โดยเลือกผู้เรียนที่มีระดับผลการเรียนระดับสูง ปานกลางและต่ำ ระดับละ 1 คน โดยครูจัดกิจกรรมตามโปรแกรมฝึกที่สร้างขึ้นให้กับนักเรียนเพื่อตรวจสอบว่า ภาษา รูปภาพ ตัวอักษร องค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมและการบันทึกข้อมูลของแผนการจัดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นเหมาะสมหรือไม่ กรอบของแผนการจัดกิจกรรมใดอธิบายไม่ชัดเจนทำให้ผู้เรียนเกิดปัญหาในการเรียน โดยใช้การสังเกตและสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างแล้วบันทึกข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมนั้นๆ มาเป็นข้อสรุปแล้วนำผลมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

1.6.2 การทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) โดยนำโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จที่ปรับปรุงแก้ไขจากการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) มาทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 9 คน โดยเลือกผู้เรียนที่มีระดับผลการเรียนระดับสูง ปานกลางและต่ำ ระดับละ 3 คน โดยครูจัดกิจกรรมตามโปรแกรมฝึกที่สร้างขึ้นให้กับนักเรียนเพื่อตรวจสอบว่า ภาษา รูปภาพ ตัวอักษร ความเหมาะสมของเวลา ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มองค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมและการบันทึกข้อมูลของแผนการจัดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นเหมาะสมหรือไม่กรอบของแผนการจัดกิจกรรมใดอธิบายไม่ชัดเจนทำให้ผู้เรียนเกิดปัญหาในการเรียน ประเมินโดยใช้การสังเกตและสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างแล้วบันทึกข้อมูลความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมนั้นๆมาเป็นข้อสรุปแล้วนำผลมาปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์ดีแล้วจึงนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

1.6.3 ทดลองแบบกลุ่มใหญ่ โดยได้นำเอาโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ที่ปรับปรุงแก้ไขจากการทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) เป็นการทดลองกับนักเรียน จำนวน 25 คน 1 ห้องเรียนซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหนองกระแหล่งกะเดาวิทยา อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ที่ไม่ใช่

Mahasarakham University

กลุ่มตัวอย่าง โดยได้สังเกตการทำกิจกรรม ผู้วิจัยพยายามอธิบายให้ฟังแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจนและกระตุ้นให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมให้มากที่สุด โดยผู้วิจัยจัดกิจกรรมตามโปรแกรมฝึกที่สร้างขึ้นให้กับนักเรียนเพื่อตรวจสอบว่าความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

2.2 สร้างแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จจำนวน 60 ข้อ ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์และจุดมุ่งหมายของการวิจัย โดยพิจารณาความครบถ้วนของเนื้อหาและการใช้ภาษา

2.3 นำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเสนอต่อประธานกรรมควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำชี้แนะ และนำมาปรับปรุงแก้ไขสำนวนประโยคคำถาม

2.4 นำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าตั้งแต่ 0.80-1.00

2.5 รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านมาปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการใช้สำนวนภาษา ความครอบคลุมในแต่ละด้านว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ให้ไว้ แล้วนำไปเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ พบว่าไม่มีข้อบกพร่อง แล้วได้นำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ไปทดลองใช้ (Try out)

2.6 นำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 คน มาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้ค่า Item total Correlation ซึ่งมีค่า df=30 α=.05 และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมเทียบกับค่าวิกฤตคือ .279 และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .279 ถึง .800 ได้จำนวน 50 ข้อ โดยแยกเป็นองค์ประกอบดังนี้ คือ

ข้อคำถามองค์ประกอบที่ 1 จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .374 - .708
ข้อคำถามองค์ประกอบที่ 2 จำนวน 14 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .426 - .800
ข้อคำถามองค์ประกอบที่ 3 จำนวน 13 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .282 - .754
ข้อคำถามองค์ประกอบที่ 4 จำนวน 13 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .440 - .747
(รายละเอียดดังภาคผนวก ข)

Mahasarakham University

2.7 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยได้ค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .954

2.8 จัดพิมพ์แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 10 ครั้งๆ ละ 1 ชั่วโมง มีลำดับขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ขั้นก่อนทำการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น และใช้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

2. ขั้นดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมให้กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิคแสดงบทบาทสมมติ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในโปรแกรม สัปดาห์ละ 3 วัน ในวันอังคารชั่วโมงซ่อมเสริม วันพฤหัสบดีชั่วโมงชุมนุม และในวันศุกร์ในชั่วโมงอบรมคุณธรรมจริยธรรม เวลา 14.45 – 15.45 น. เป็นเวลา 4 สัปดาห์ และกิจกรรมสุดท้ายจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ ในแต่ละครั้งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยบันทึกในแบบบันทึก แบบสังเกต ดังตารางกำหนดการจัดกิจกรรมต่อไปนี้

ตาราง 2 กำหนดการจัดกิจกรรมในโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

สัปดาห์ที่	วัน เดือน ปี เวลา	กิจกรรม
1	12 มิถุนายน 2557 14.45 – 15.45 น.	ครั้งที่ 1 ปฐมนิเทศและสร้างความสัมพันธ์
	19 มิถุนายน 2557 14.45 – 15.45 น.	กิจกรรม“ตั้งเป้าท้าทาย มีความหมายกับการเรียน” ด้านความยากของงานและสภาพแวดล้อม
	21 มิถุนายน 2557 14.45 – 15.45 น.	กิจกรรมเรือข้ามฟาก
2	22 มิถุนายน 2557 14.45 – 15.45 น.	ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น ด้านความพยายาม
	22 มิถุนายน 2557 14.45 – 15.45 น.	กิจกรรมกากับเหยือกน้ำ
	26 มิถุนายน 2557 14.45 – 15.45 น.	กรณีตัวอย่าง “10 บุคคลของโลกที่ประสบความสำเร็จ” ด้านการเลือกจดจำ

Mahasarakham University

ตาราง 2 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	วัน เดือน ปี เวลา	กิจกรรม
3	28 มิถุนายน 2557 14.45 – 15.45 น.	จำฉันได้ไหม
	29 มิถุนายน 2557 14.45 – 15.45 น.	กิจกรรม"เรียนรู้จาก 7 ผู้ยิ่งใหญ่ที่เคยผิดพลาด" ด้านช่วงเวลาการบรรลุผล
	7 กรกฎาคม 2557 14.45 – 15.45 น.	กิจกรรม "เรื่องราวที่ฉันภูมิใจ"
4	8 กรกฎาคม 2557 14.45 – 15.45 น.	ปัจฉิมนิเทศ

3 ขั้นหลังการทดลอง หลังจากดำเนินจัดกิจกรรมตามโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการทำแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และใช้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)

4 ขั้นทำการวัดซ้ำ หลังจากที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ หลังการทดลอง(Post-test) ผู้วิจัยได้เว้นระยะ 2 สัปดาห์แล้วให้นักเรียนตอบแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จแล้วชุดเดิมอีกครั้ง (Follow)

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

จากที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามวันและเวลาที่กำหนดแล้วผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาจัดการตรวจสอบให้ข้อมูลมีความถูกต้องและพร้อมที่จะดำเนินการวิเคราะห์ในขั้นต่อไป โปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านและวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อน - หลังการใช้โปรแกรมและหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One - way Repeated Measure MANOVA) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

Mahasarakham University

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ของโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จใช้สูตรดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2555 : 111)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

1.2.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ของแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ใช้สูตรดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2555 : 111)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2.2 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) รายข้อโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนของแต่ละข้อกับคะแนนรวม (Item –Total Correlation) โดยใช้สูตรดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2555 : 116)

$$r_{xy} = \frac{n\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{\left[n\sum X^2 - (\sum X)^2\right]\left[n\sum Y^2 - (\sum Y)^2\right]}}$$

เมื่อ r_{XY} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง X กับ Y
$\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนชุด X
$\sum Y$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนชุด Y
$\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองของคะแนนชุด X
$\sum Y^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองของคะแนนชุด Y
$\sum XY$ แทน ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่าง X กับ Y
n แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่ม

Mahasarakham University

1.2.3 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ของครอนบาค Cronbach โดยใช้สูตรดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2555 : 98)

$$\alpha = \frac{k}{k-1}\left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ
$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ
S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2555 : 123)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2555 : 128)

$$\overline{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
$\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง
n แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2555 : 144)

$$S = \sqrt{\frac{n\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

Mahasarakham University

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum fx$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างค่าของข้อมูลแต่ละตัวกับค่าความถี่ของข้อมูลนั้น

$\sum fx^2$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างค่าของข้อมูลแต่ละตัวยกกำลังสองกับค่าความถี่ของข้อมูลนั้น

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

f แทน ค่าความถี่ของข้อมูลแต่ละตัวหรือแต่ละชั้น

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2555 : 164)

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง X และ Y

$\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนชุด X

$\sum Y$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนชุด Y

$\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองชองคะแนนชุด X

$\sum Y^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองชองคะแนนชุด X

$\sum XY$ แทน ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่าง X กับ Y

N แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่ม

Mahasarakham University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จด้วยเทคนิคแสดงบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อใช้แทนความหมายดังนี้

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม
$\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Df แทน ชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS แทน ผลบวกของกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
F แทน สถิติทดสอบที่ได้ใช้ในการพิจารณาความมีนัยสำคัญทางสถิติ

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ
2. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามตัวแปรทีละองค์ประกอบ
3. การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ ได้แก่ การตรวจสอบการแจกแจงแบบปกติ ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
4. การวิเคราะห์พหุคูณเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ก่อน-หลังการใช้โปรแกรมและการวัดซ้ำหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์
5. ผลการจัดกิจกรรมโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

Mahasarakham University

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นอย่างเป็นขั้นตอนและมีระบบวิธีการที่เหมาะสมโดยวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีจากเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลที่ได้มากำหนดจุดประสงค์ เนื้อหาสาระของแต่ละกิจกรรมโดยพิจารณารูปแบบเนื้อหาที่ผู้เรียนจะสามารถนำไปปฏิบัติได้ง่ายและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของนักเรียน โดยแบ่งเป็นองค์ประกอบ ดังนี้ ด้านความยากของงานและสภาพแวดล้อม ด้านความพยายาม ด้านการเลือกจดจำ และด้านช่วงเวลาบรรลุผล โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและอภิปรายแสดงความคิดเห็น โปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและการประเมินโครงร่างโปรแกรมโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เมื่อนำไปทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) โดยนำโปรแกรมการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ที่ได้พัฒนาขึ้น ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนโสกห้างศึกษา อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสังเกตพบว่าขณะทดลองว่าโปรแกรมมีความบกพร่องในบางกิจกรรม คือ นักเรียนไม่เข้าใจในกิจกรรมบางหน่วย อีกทั้งยังใช้เวลาในการทำกิจกรรมนานเกินไป จากนั้นผู้วิจัยจึงนำผลและข้อบกพร่องที่พบนั้นมาแก้ไขและปรับปรุงโปรแกรมในหน่วยนั้น ๆ จากนั้นจึงได้นำโปรแกรมไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) โดยนำโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ที่ได้พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนโสกห้างศึกษา อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและได้สังเกตการทดลองพบว่าการเชื่อมโยงกิจกรรมในบางหน่วยยังไม่ต่อเนื่อง บางกิจกรรมมีความยากเกินไปทำให้นักเรียนไม่สามารถทำกิจกรรมนั้นได้ หรือทำเสร็จช้า การจัดกิจกรรมกลุ่มนั้นต้องมีการควบคุมการมีส่วนร่วมของนักเรียนให้มากขึ้นจากนั้นผู้วิจัยจึงนำผลและข้อบกพร่องที่พบนั้นมาแก้ไขและปรับปรุงโปรแกรมในหน่วยนั้น ๆ และได้นำไปทดลองแบบกลุ่มใหญ่ เป็นการทดลองกับนักเรียน จำนวน 25คน 1 ห้องเรียนซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหนองกระแหล่งกะเดาวิทยา อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยได้สังเกตการณ์ทดลองพบว่านักเรียนสามารถทำกิจกรรมและร่วมมือเป็นอย่างดี ผู้วิจัยพยายามอธิบายให้ฟังแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจนและกระตุ้นให้นักเรียนร่วมทำกิจกรรมให้มากที่สุด ซึ่งกิจกรรมแต่ละหน่วยสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของโปรแกรม อีกทั้งการเชื่อมโยงแต่ละกิจกรรมก็มีการเชื่อมโยงกันเป็นอย่างดี แต่ก็ยังมีกิจกรรมบางหน่วยที่นักเรียนทำไม่ได้และใช้เวลานาน เช่น ครั้งที่ 5 กิจกรรมเรือข้ามฟากทำให้ผู้วิจัยพบว่านักเรียนไม่สามารถทำกิจกรรมนี้ได้ถึงแม้จะตั้งใจและใช้เวลาทำอยู่นาน ผู้วิจัยจึงให้แต่ละกลุ่มใช้บทบาทสมมติ ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจและแก้ปัญหาได้ จึงทำให้นักเรียนสามารถผ่านกิจกรรมนี้ไปได้แต่ควรกระชับเวลาและรักษาเวลาในกิจกรรมให้มากยิ่งขึ้น

Mahasarakham University

2. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามตัวแปรทีละองค์ประกอบ

ตาราง 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จก่อนการใช้โปรแกรม – หลังการใช้โปรแกรม และหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์

องค์ประกอบของตัวแปรที่ศึกษา	การทดสอบ					
	ก่อนการใช้โปรแกรม		หลังการใช้โปรแกรม		หลังเข้าร่วม 2 สัปดาห์	
	$\overline{X}$	S	$\overline{X}$	S	$\overline{X}$	S
ความยากของงาน	3.407	.591	4.185	.319	3.971	.368
ความพยายาม	3.301	.485	4.076	.294	4.074	.367
การเลือกจดจำ	3.239	.427	4.118	.259	4.030	.390
ช่วงเวลาการบรรลุผล	3.618	.349	4.156	.259	3.961	.391
การรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ	3.388	.386	4.130	.250	4.012	.332

จากตาราง 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ในระยะก่อนการใช้โปรแกรม หลังใช้โปรแกรม และหลังใช้โปรแกรม 2 สัปดาห์ มีคะแนนเป็น 3.388 4.130 และ 4.012 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโนนอุดมสะอาดวิทยามีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) หลังการใช้โปรแกรมและหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์สูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

3. การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ ได้แก่ การตรวจสอบ การแจกแจงแบบปกติ ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

3.1 การตรวจสอบการแจกแจงแบบปกติ

Mahasarakham University

ตาราง 4 แสดงการแจกแจงแบบปกติ (Tests of Normality) คะแนนทดสอบก่อนการใช้โปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Pre-test)

องค์ประกอบของตัวแปร	Kolmogorov-Smirnov		
	Statistic	df	Sig
ความยากและสภาพแวดล้อม	.119	28	.200
ความพยายาม	.163	28	.054
การเลือกจดจำ	.127	28	.200
ช่วงเวลาการบรรลุผล	.124	28	.200
การรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ	.133	28	.200

จากตาราง 4 พบว่า คะแนนทดสอบก่อนการใช้โปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Pre-test) ของแต่ละองค์ประกอบมีค่า Sig. มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดไว้ที่ .01 แสดงว่า คะแนนทดสอบก่อนการใช้โปรแกรม (Pre-test) ของแต่ละองค์ประกอบมีการแจกแจงแบบปกติ

ตาราง 5 แสดงการแจกแจงแบบปกติ (Tests of Normality) คะแนนทดสอบหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Post-test)

องค์ประกอบของตัวแปร	Kolmogorov-Smirnov		
	Statistic	df	Sig.
ความยากและสภาพแวดล้อม	.108	28	.200
ความพยายาม	.109	28	.200
การเลือกจดจำ	.104	28	.200
ช่วงเวลาการบรรลุผล	.156	28	.081
การรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ	.106	28	.200

จากตาราง 5 พบว่า คะแนนทดสอบหลังการใช้โปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Post-test) ของแต่ละองค์ประกอบมีค่า Sig. มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดไว้ที่ .01 แสดงว่า คะแนนทดสอบหลังการใช้โปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ(Post-test) ของแต่ละองค์ประกอบมีการแจกแจงแบบปกติ

Mahasarakham University

ตาราง 6 แสดงการแจกแจงแบบปกติ (Tests of Normality) คะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ 2 สัปดาห์ (Follow)

องค์ประกอบของตัวแปร	Kolmogorov-Smirnov		
	Statistic	df	Sig.
ความยากและสภาพแวดล้อม	.173	28	.031
ความพยายาม	.176	28	.027
การเลือกจดจำ	.125	28	.200
ช่วงเวลาการบรรลุผล	.104	28	.200
การรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ	.116	28	.200

จากตาราง 6 พบว่า คะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ 2 สัปดาห์ (Follow) ของแต่ละองค์ประกอบมีค่า Sig มากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดไว้ที่ .01 แสดงว่า คะแนนทดสอบหลังเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ 2 สัปดาห์ของแต่ละองค์ประกอบมีการแจกแจงแบบปกติ

3.2 ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

3.2.1 ทดสอบก่อนการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Pre-test)

ตาราง 7 เมตริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Pre-test)

ตัวแปร	ความยากและสภาพแวดล้อม	ความพยายาม	การเลือกจดจำ	ช่วงเวลาการบรรลุผล
ความยากและสภาพแวดล้อม	1.000			
ความพยายาม	.601**	1.000		
การเลือกจดจำ	.651**	.698**	1.000	
ช่วงเวลาการบรรลุผล	.632**	.609**	.511**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Mahasarakham University

จากตาราง 7 พบว่า เมตริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

3.2.2 ทดสอบหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Post-test)

ตาราง 8 เมตริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Post-test)

ตัวแปร	ความยากและสภาพแวดล้อม	ความพยายาม	การเลือกจดจำ	ช่วงเวลาการบรรลุผล
ความยากและสภาพแวดล้อม	1.000			
ความพยายาม	.550**	1.000		
การเลือกจดจำ	.647**	.760**	1.000	
ช่วงเวลาบรรลุผล	.719**	.816**	.855**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่า เมตริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ทดสอบหลังเรียน (Post-test) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

Mahasarakham University

3.2.3 ทดสอบหลังเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ 2 สัปดาห์ (Follow)

ตาราง 9 เมตริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Follow)

ตัวแปร	ความยากและสภาพแวดล้อม	ความพยายาม	การเลือกจดจำ	ช่วงเวลาการบรรลุผล
ความยากและสภาพแวดล้อม	1.000			
ความพยายาม	.644**	1.000		
การเลือกจดจำ	.614**	.791**	1.000	
ช่วงเวลาการบรรลุผล	.442**	.730**	.799**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่า เมตริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ทดสอบหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

4. การวิเคราะห์พหุคูณเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ก่อน-หลังการใช้โปรแกรม และหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ก่อน-หลังการใช้โปรแกรมและหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ โดยใช้สถิติ One - way Repeated Measure MANOVA

ตัวแปร	สถิติทดสอบ	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	Pillai's trace	.825	11.801	8.000	20.000	0.000

จากตาราง 10 พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโนนอุดมสะอาดวิทยาก่อน-หลังการใช้โปรแกรมหลังเข้าร่วม 2 สัปดาห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Mahasarakham University

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ก่อน – หลังการใช้โปรแกรมและหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (แยกทีละองค์ประกอบ)

Source	Measure	SS	df	MS	F	Sig.
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	ความยากและสภาพแวดล้อม	9.058	2.000	4.529	25.725	0.000
	ความพยายาม	11.190	2.000	5.595	34.870	0.000
	การเลือกจดจำ	13.128	2.000	6.564	51.790	0.000
	ช่วงเวลาการบรรลุผล	4.162	2.000	2.081	22.591	0.000

จากตาราง 11 พบว่า เมื่อทดสอบแยกการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ทีละองค์ประกอบ คือ ด้านความยากและสภาพแวดล้อม ด้านความพยายาม ด้านการเลือกจดจำ ด้านช่วงเวลาการบรรลุผล มีค่า Sig เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 แสดงว่า ก่อน – หลังการเข้าร่วมโปรแกรม และหลังเข้าร่วม 2 สัปดาห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 12 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ก่อน – หลังการใช้โปรแกรม และหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One - way Repeated Measure MANOVA) แยกตามองค์ประกอบ

ตัวแปร	ช่วงเวลาที่เปรียบเทียบ		ผลต่างของคะแนนเฉลี่ย	Sig
	(I) Time	(J) Time	(I-J)	
ความยากและสภาพแวดล้อม	1	2	-.799	.000
	1	3	-.564	.000
	2	3	.214	.077
ความพยายาม	1	2	-.776	.000
	1	3	-.773	.000
	2	3	.003	.922
การเลือกจดจำ	1	2	-.879	.000
	1	3	.791	.000
	2	3	.088	.817
ช่วงเวลาการบรรลุผล	1	2	-.538	.000
	1	3	-.343	.000
	2	3	.195	.113

Mahasarakham University

จากตาราง 12 พบว่าการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ก่อน - หลังการและหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ แยกตามองค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านความยากและสภาพแวดล้อม 1) คะแนนหลังการใช้โปรแกรม (Post-test : 2) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรม (Pre-test : 1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 2) คะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (Follow : 3) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรม(Pre-test : 1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 3) คะแนนหลังการใช้โปรแกรม (Post-test : 2) กับคะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (Follow : 3) ไม่แตกต่างกัน

2. ด้านความพยายาม 1) คะแนนหลังการใช้โปรแกรม (Post-test : 2) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรม (Pre-test : 1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 2) คะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (Follow : 3) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรม (Pre-test : 1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 3) คะแนนหลังการใช้โปรแกรม (Post-test : 2)กับคะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (Follow : 3) ไม่แตกต่างกัน

3. ด้านการเลือกจดจำ 1) คะแนนหลังการใช้โปรแกรม (Post-test : 2) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรม (Pre-test : 1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 2) คะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (Follow : 3) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรม(Pre-test : 1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 3) คะแนนหลังการใช้โปรแกรม (Post-test : 2) กับคะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (Follow : 3) ไม่แตกต่างกัน

4. ด้านช่วงเวลาบรรลุผล 1) คะแนนหลังการใช้โปรแกรม (Post-test : 2) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรม (Pre-test : 1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 2) คะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (Follow : 3) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรม (Pre-test : 1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 3) คะแนนหลังการใช้โปรแกรม (Post-test : 2) กับคะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึก 2 สัปดาห์ (Follow : 3) ไม่แตกต่างกัน

Mahasarakham University

5. ผลการจัดกิจกรรมโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

ตาราง 13 การนำเสนอผลการจัดกิจกรรมโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

แผนการจัดกิจกรรมที่	สิ่งที่พบ	ปัญหาที่พบ	วิธีการแก้ปัญหา	ผลที่ได้
1. ปฐมนิเทศ	- นักเรียนมีความตั้งใจและปฏิบัติตามเป็นอย่างดี	- นักเรียนไม่กล้าแสดงออกเนื่องจากไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะนี้มาก่อน	- นำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เข้ามาช่วยสร้างบรรยากาศ	- นักเรียนเริ่มมีความกล้าในการแสดงความความคิดเห็น
2. ตั้งเป้าหมายท้าทายมีความหมายกับการเรียน	- นักเรียนมีความคิดเห็นที่หลากหลายและแต่ละกลุ่มทำงานอย่างเป็นระบบ	- ในการส่งตัวแทนรายงานหน้าชั้นบางกลุ่มยังมีปัญหาในการคัดเลือกตัวแทน	- ผู้วิจัยเข้ามาช่วยแนะนำในการคัดเลือกตัวแทน	- ได้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มที่มีความสามารถ
3. กิจกรรมเรือข้ามฟาก	- นักเรียนสนุกสนานกับเกมบทบาทสมมติและได้ร่วมกิจกรรมทุกคน	- พบว่าบางกลุ่มส่งเสียงดังรบกวนเพื่อนกลุ่มอื่นๆ	- ผู้วิจัยเข้ามาช่วยในการจัดกลุ่มให้นักเรียน	- นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้น
4. ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น	- นักเรียนมีมุ่งมั่นและพยายาม	- นักเรียนทำใบงานไม่ทันเวลาตามที่กำหนด	- ผู้วิจัยคอยกำกับนักเรียนในการทำใบงาน	- นักเรียนทำใบงานเสร็จทันเวลาตามที่กำหนด
5. กากับเหยือกน้ำ	- นักเรียนตั้งใจชมวิดีทัศน์ และร่วมแสดงความคิดเห็นและตอบคำถาม	- นักเรียนบางคนยังไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นเท่าที่ควร	- ผู้วิจัยเข้ามาช่วยแนะนำในการแสดงความคิดเห็น	- มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มมากขึ้น
6. 10 บุคคลของโลกที่ประสบความสำเร็จ	- นักเรียนมีความตั้งใจและกล้าแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย	- แหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้ามีไม่เพียงพอ	- ผู้วิจัยเตรียมข้อมูลไว้หรือบอกนักเรียนล่วงหน้า	- นักเรียนมีแหล่งข้อมูลเพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า

Mahasarakham University

ตาราง 13 (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมที่	สิ่งที่พบ	ปัญหาที่พบ	วิธีการแก้ปัญหา	ผลที่ได้
7.จำฉันได้ไหม	- นักเรียนแสดงความความคิดเห็นอย่างหลากหลายและได้ร่วมกิจกรรมทุกคน	- นักเรียนบางคนยังไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นเท่าที่ควร	- ผู้วิจัยเข้ามาช่วยแนะนำในการแสดงความคิดเห็น	- มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มมากขึ้น
8. เรียนรู้จาก 7 ผู้ยิ่งใหญ่ที่เคยผิดพลาด	- นักเรียนกล้าแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันละกัน มีการแสดงออกทางความคิดมากขึ้น	- แหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้ามีไม่เพียงพอ	- ผู้วิจัยเตรียมข้อมูลไว้หรือบอกนักเรียนล่วงหน้า	- นักเรียนมีแหล่งข้อมูลเพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้า
9. สู่เรื่องราวที่ฉันภูมิใจ	- นักเรียนถึงความภูมิใจในตนเองได้	- นักเรียนทำใบงานไม่ทันเวลาตามที่กำหนด	- ผู้วิจัยคอยกำกับนักเรียนในการทำใบงาน	- นักเรียนทำใบงานเสร็จทันเวลาตามที่กำหนด
10. ปัจฉิมนิเทศ	- นักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม ระดมความคิดนำเสนอได้อย่างสร้างสรรค์	- นักเรียนบางคนยังไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นเท่าที่ควร	- ผู้วิจัยเข้ามาช่วยแนะนำในการแสดงความคิดเห็น	- มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มมากขึ้น

Mahasarakham University

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสรุปขั้นตอนดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผล
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและทดลองใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิคแสดงบทบาทสมมติ
2. เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิคแสดงบทบาทสมมติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ชนิด ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
2. ประสานเพื่อยืนยันความพร้อมของโรงเรียนที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและยืนยันระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

Mahasarakham University

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 12 มิถุนายน – 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 โดยวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ก่อน – หลังเข้าร่วมโปรแกรมและวัดซ้ำหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ด้วยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความเรียบร้อยของข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ โดยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญการนำโปรแกรมไปทดลองใช้แบบหนึ่งต่อหนึ่ง แบบกลุ่มย่อย และแบบกลุ่มใหญ่

2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามตัวแปรทีละองค์ประกอบ

3. ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณโดยตรวจสอบการแจกแจงแบบปกติของข้อมูลและตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

4. วิเคราะห์พหุคูณเปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จก่อน – หลังการใช้โปรแกรม และการวัดซ้ำหลังเข้าร่วม 2 สัปดาห์

สรุปผล

การสรุปผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย

1. โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและการประเมินโครงร่างโปรแกรมโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

2. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ หลังการใช้โปรแกรม (Post-test) และหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (Follow) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรม (Pre-test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิคแสดงบทบาทสมมติ สามารถทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถของ

Mahasarakham University

ตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ หลังการเข้าร่วมโปรแกรม และหลังการเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิคแสดงบทบาทสมมติ ถูกสร้างและพัฒนาขึ้นอย่างเป็นขั้นตอน และมีระบบวิธีการที่เหมาะสม คือ ศึกษาเนื้อหาที่จะนำมาพัฒนาเป็นโปรแกรมตลอดจนวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีจากเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลที่ได้มากำหนดจุดประสงค์เนื้อหาสาระของแต่ละกิจกรรม โดยพิจารณารูปแบบเนื้อหาที่ผู้เรียนจะสามารถนำไปปฏิบัติได้ง่ายและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของนักเรียนเหมาะสม คือมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านตนเอง ด้านสังคม ด้านโรงเรียน ด้านการศึกษา และด้านครอบครัว โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและอภิปรายแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้โปรแกรมนี้ยังได้ผ่านกระบวนการหาคุณภาพ โดยเริ่มจากการตรวจสอบ แก้ไขข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ทั้งด้านเนื้อหา การวัดประเมินผล และการใช้สื่อการสอนอีกทั้งผู้วิจัยยังได้ทดลองใช้โปรแกรมกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างอีก 2 กลุ่ม เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงโปรแกรมให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกียงลม จันทร์งาม (2553 : 135-137) ที่ได้พัฒนาโปรแกรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้วยการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ทำให้นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามโปรแกรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกรองทอง ออมสิน (2550 : 71-73) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรมการจัดการความเครียดของวัยรุ่นตอนต้น ผลพบว่าหลังจากได้รับคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการจัดการความเครียดหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ดีกว่าก่อนได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นผลมาจากการที่วัยรุ่นตอนต้นได้รับการส่งเสริมให้เกิดการรับรู้ว่าตนสามารถที่จะรับรู้ความสามารถของตนเองพฤติกรรมการจัดการความเครียดได้

2. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ คะแนนหลังการใช้โปรแกรม (Post-test) และคะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (Follow) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรม (Pre-test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย จากการตรวจสอบเอกสารและการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ พบว่านักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงขึ้นและเห็นความสำคัญของการรับรู้ความสามารถของตนเองมากขึ้น โดยสังเกตได้จากการความตั้งใจในการเรียนเพิ่มขึ้น การกล้าตัดสินใจที่จะทำสิ่งต่าง การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามเวลากำหนด แม้งานที่ทำจะยุ่งยากนักเรียนก็ทำงานจนเสร็จ มีความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็น และไม่ละความพยายามถ้างานยังไม่เสร็จ จึงน่าจะเป็นไปได้ว่านักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ครั้งนี้สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีการรับรู้ความสามารถในระดับหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมในโปรแกรมฝึกแต่ละกิจกรรมประกอบด้วยเทคนิคที่หลากหลาย เช่น การอภิปรายกลุ่ม เกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติและขณะที่นักเรียนกำลังทำกิจกรรมนั้นผู้วิจัยคอยดูแลและกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก อีกทั้งยังคอยกระตุ้นให้สมาชิกเกิดความเข้าใจและร่วมกิจกรรมได้อย่างสนุกสนาน เข้าร่วมกิจกรรมโปรแกรมฝึก

Mahasarakham University

เกิดการเรียนรู้ มีความซาบซึ้งและมีความพึงพอใจที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตนเอง อีกทั้งยังเป็นการนำเอาประสบการณ์ มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ได้รับการยอมรับจากสมาชิกในกลุ่ม นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและเนื้อหาในกิจกรรมมีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน

จากขั้นตอนที่ปฏิบัติในกิจกรรมแต่ละกิจกรรมตามที่ได้กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยเชื่อว่ามีผลทำให้นักเรียนที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมเกิดการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ส่งผลให้หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิคแสดงบทบาทสมมตินั้น นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของสุกัญญา กาวิรัตน์ (2550 : 58 – 68) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่ม เพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิตราวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ พบว่านักเรียนมีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นภายหลังการทดลอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมที่ใช้พัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง สามารถเพิ่มระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่ได้รับประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นมากกว่าตอนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม สอดคล้องกับเกศรา น้อยมานพ (2548 : 63-66) ที่ได้การศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีต่อคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเองมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยกรนำตนเอง ในระยะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อเริ่มการทดลองนักเรียนจะได้รับโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งขั้นตอนของโปรแกรมมีแนวทางให้นักเรียนรู้จักเห็นประสบการณ์ของคนอื่นประสบความสำเร็จจากการกระทำด้วยตนเอง การกระตุ้นเร้าทางอารมณ์ และการจูงใจด้วยคำพูด มีกรณีตัวอย่าง มีสถานการณ์จำลอง และข้อมูลที่เป็นปัญหาเพื่อฝึกทักษะในการแก้ปัญหามีการให้ข้อมูลย้อนกลับก่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอในการนำเอาผลวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนจะต้องศึกษาขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้วยการใช้การแสดงบทบาทสมมติอย่างละเอียดเพื่อให้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเองมากที่สุด และควรส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในระหว่างการอภิปรายกลุ่ม

1.3 ครูควรมีการพัฒนาสื่อการสอนให้หลากหลายรูปแบบเพื่อสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

Mahasarakham University

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในด้านอื่นโดยใช้รูปแบบหลายๆ ด้านและในระดับชั้นต่างหน่วยงานหรือสังกัดอื่น เพื่อพัฒนาศักยภาพ ตอบสนองความแตกต่างและวุฒิภาวะของแต่ละบุคคล

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีแสดงบทบาทสมมติ

Mahasarakham University

บรรณานุกรม

Mahasarakham University

บรรณานุกรม

เกศรา น้อยมานพ. ผลของการโปรแกรมรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2548.

กรองทอง ออมสิน. ผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรมการจัดการกับความเครียดของวัยรุ่นตอนต้น. วิทยานิพนธ์ พย.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

เกียงลม จันทร์งาม. การพัฒนาโปรแกรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้วยการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.

จันดา ทัพละ. การพัฒนาโปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค(AQ) ของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านสองห้อง หนองดงหนองหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.

จิราวรรณ กองทุ่งมน. การพัฒนาโปรแกรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.

ฆนัท ธาตุทอง. การออกแบบการสอนและบูรณาการ. กรุงเทพฯ : เพชรเกษมการพิมพ์, 2550.

ชัยพันธุ์ ยุวนะเตมีย์. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและการสนับสนุนทางสังคมจากหัวหน้ากับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานแห่งหนึ่งในจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552.

ณัฐวีณ์ เลิศวัชรวงศ์. ผลของการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยารายบุคคลตามทฤษฎีปัญญาพฤติกรรมที่มีต่อระดับการรับรู้ความสามารถของตนเอง และพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพให้ผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบซี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552.

ทิศนา แขมณี. 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

นภดล เพิ่มสมบูรณ์. ปัจจัยด้านการสอนงาน และการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานขายรถยนต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ กจ.ม. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุนารี, 2552.

นฤมล มณีงาม. การพัฒนาโปรแกรมสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานตามหลักการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

Mahasarakham University

เบญจมาศ โรจน์ธนกิจ. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง วัฒนธรรมองค์การความยุติธรรมในองค์การกับผลการปฏิบัติงาน. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.

ปรียานุช วุฒิอินทร์. การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.

พรทิพย์ อนุชาติบุตร. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง ความคาดหวังผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น และความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ของผู้สูงวัยในชมรมโอพีพีวาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.

มะลิวรรณ เชียงทอง. ผลของการใช้โปรแกรมรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ วท.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2548.

วัลภา สบายยิ่ง และคณะ. ปัจจัยด้านการตั้งเป้าหมาย การรับรู้ความสามารถของตนเองและบุคคลิกภาพที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้จำหน่ายตรง. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.

วราภรณ์ จันทร์เรือง. การพัฒนาโปรแกรมในการส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2549.

วราภรณ์ โพธิ์ศรีประเสริฐ. การพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

สิริอร วิชชาวุธ. จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

สุกัญญา กาวิรัตน์. การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิตราวิทยาจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. กรุงเทพฯ : 9119 เทคนิคพริ้นติ้ง, 2554.

สุดาเรศ แจ่มเดชะศักดิ์. การพัฒนาโปรแกรมสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับเด็กวัยอนุบาลโดยใช้แนวการสอนแบบผูกเป็นเรื่องราว. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

สุเนียร สีอ่อน. การพัฒนาโปรแกรมพลวัตรกลุ่มเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนอนุบาลโพนทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553

สุนทรี ศักดิ์ศรี. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองของพนักงานที่ทำงานในองค์กรเสมือนจริง. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2554.

Mahasarakham University

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. การเสริมสร้างทักษะชีวิต ตามจุดเน้นการพัฒนาทักษะชีวิตระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554.

สมชาย อินทรมงคล. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง บุคลิกภาพ เชาวน์อารมณ์ กับความสามารถในการปฏิบัติงานของพนักงานขาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2548.

สมบัติ ท้ายเรือคำ. การวิจัยเบื้องต้น. มหาสารคาม : ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2555.

ออนอนุมา ศาสตรา. ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของคะแนนแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีรูปแบบแตกต่างกัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.

อัมพรรัตน์ วัฒนะโชติ. ผลของการใช้โปรแกรมการสอนตามแนวคิดของราธส์ ฮาร์มิน และไซมอนที่มีต่อขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนไทยรัฐวิทยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

Bandura, A. “Self-Efficacy,” Encyclopedia of Human Behavior. 4 : 71-81, 1994.

Barling, J. and R. Beattie. Self-Efficacy Belief and Sales Performance. Journal of Organizational Behavior Management. 5 : 41-51, 1983.

Jude, A.T. and E.T. Bono. “Relationship of Core Self - Evaluations Trait : Self-Esteem,” Journal of Applied Psychology. 76 : 698-707 ; October, 1991.

Sawyer, R.J., S. Graham and K.R. Harris. “Direct Teaching, Strategy Instruction, and Strategy Instruction with Explicit Self-Regulation : Effects on the Composition Skills and Self-Efficacy of Students with Learning Disabilities,” Journal of Educational Psychology. 84(3) : 340-352, 1992.

Mahasarakham University

ภาคผนวก

Mahasarakham University

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

Mahasarakham University

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดา แสนสีหา อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาสำหรับเด็ก

2. อาจารย์ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

3. อาจารย์ศุภชัย ตู้กลาง อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

4. อาจารย์จอมภัค คลังระหัด รองคณบดีฝ่ายสื่อสารองค์กร และความรับผิดชอบต่อสังคม มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

5. อาจารย์จิตตรา พิกุลทอง ครูโรงเรียนบรบือวิทยาคาร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและการสอน

Mahasarakham University

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

Mahasarakham University

ตอนที่ 1
แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

.....

คำชี้แจง

1. แบบวัดนี้เป็นแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ของนักเรียนในการเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรม

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ จากปัจจัย 4 องค์ประกอบ คือ ด้านความยากและสภาพแวดล้อม ด้านความพยายาม ด้านการเลือกจดจำ ด้านช่วงเวลาการบรรลุผล

2. ข้อมูลของการตอบแบบสอบถามของนักเรียน ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และใช้เฉพาะการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น และจะเสนอผลการวิจัยในภาพรวมไม่ส่งผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

นางสาวเอกคตานันท์ บริบาล
นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้วิจัย

Mahasarakham University

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ที่กำหนดตามความเป็นจริง

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

ตอนที่ 2 แบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับระดับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุดเพียงข้อละเครื่องหมายเดียว ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

มากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
มาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
ปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
น้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านความยากและสภาพแวดล้อม						
1	ถึงแม้ว่าข้อสอบจะยาก แต่ข้าพเจ้ารู้ว่าจะทำได้					
2	แม้ว่าการบ้านวิชาคณิตศาสตร์จะยากและซับซ้อน แต่ข้าพเจ้าก็รู้ว่าต้องให้เสร็จทันส่งแน่นอน					
3	ถึงแม้จะเหลือเวลาอีกไม่กี่วันจะทำการสอบ ข้าพเจ้าก็จะอ่านหนังสือเรียนให้จบ					
4	แม้ว่าจะเจองานที่ยากเพียงใด ข้าพเจ้าก็รู้ว่าจะต้องทำต่อไปจนสำเร็จ					
5	เมื่อข้าพเจ้าต้องทำการบ้านหลายวิชาให้เสร็จในวันเดียว ข้าพเจ้าก็รู้ว่าต้องทำให้เสร็จให้ทันเวลาได้					

Mahasarakham University

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6	ถึงแม้ในวันนี้ข้าพเจ้าจะนอนตื่นสาย แต่ข้าพเจ้าก็ต้องรีบเร่งและต้องไปโรงเรียนให้ทันเวลา					
7	ถึงแม้ว่าวันนี้อากาศจะร้อนอบอ้าว แต่ข้าพเจ้าก็จะตั้งใจงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ					
8	แม้ว่าการเรียนหนังสือจะเป็นเรื่องที่ยาก แต่ข้าพเจ้าก็รู้ว่าจะต้องตั้งใจเรียน					
9	แม้ว่าอากาศจะหนาวเพียงใด ข้าพเจ้าจะก็สามารถไปโรงเรียนให้ทันเข้าแถว					
10	ข้าพเจ้าสามมารถสอบผ่านได้ถึงแม้จะเป็นรายวิชาที่ยากเพียงใดก็ตาม					
2. ด้านความพยายาม						
11	ข้าพเจ้าสามารถทำงานทุกอย่างเป็นไปได้ ถ้าข้าพเจ้ามีความพยายาม					
12	ถ้าเรียนไม่เข้าใจ ข้าพเจ้ารู้ว่าถ้าใช้ความพยายามในการทบทวนในเนื้อหานั้นหลายๆครั้งๆจะเข้าใจได้					
13	ข้าพเจ้ารู้ว่าถ้าพยายามอย่างเต็มที่ในการทำสิ่งต่างๆ โดยไม่ยอมแพ้ง่ายๆก็จะทำให้ข้าพเจ้าทำงานนั้นสำเร็จได้					
14	แม้ว่าจะเป็นงานที่ข้าพเจ้าไม่ถนัด แต่ข้าพเจ้าก็รู้ว่าต้องใช้ความพยายามทำจนสำเร็จ					
15	เมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมายงานที่ยาก ข้าพเจ้ารู้ว่าจะตั้งใจและพยายามทำงานให้ออกมาดีที่สุด					
16	เมื่อข้าพเจ้าวางแผนการทำงานไว้ ข้าพเจ้ารู้ว่าต้องทำตามแผนที่วางไว้ โดยอาศัยความพยายามทำให้เสร็จ					
17	ข้าพเจ้ารู้ว่าถ้าใช้ความพยายามในการทำงานออกมาให้สำเร็จแล้วนั้น จะทำให้ข้าพเจ้าภูมิใจมาก					

Mahasarakham University

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
18	เมื่อข้าพเจ้าทำงานไม่สำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ ข้าพเจ้าก็รู้ว่าจะพยายามปรับปรุงตั้งใจมากขึ้นในครั้งต่อไป					
19	ข้าพเจ้าได้รับผิดชอบให้ทำรายงานในรายวิชาที่ยาก แต่ข้าพเจ้าก็สามารถทำได้โดยอาศัยความพยายาม					
20	แม้จะมีงานหลายอย่างที่ต้องทำพร้อมกัน ข้าพเจ้ารู้ว่าต้องอาศัยความพยายามจึงจะทำให้ทุกอย่างสำเร็จได้สำเร็จ					
21	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนในวิชาที่ไม่เข้าใจทำให้ข้าพเจ้าสอบผ่านในรายวิชานั้น					
22	เมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมายงานเพิ่มขึ้น ข้าพเจ้าเชื่อว่าการใช้ความพยายาม จึงจะสามารถทำให้สำเร็จได้					
23	เมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ทำงานใดก็ตาม ข้าพเจ้าก็รู้ว่าต้องทำได้สำเร็จแน่นอน					
24	แม้ข้าพเจ้าจะมีการบ้านทุกวัน แต่ข้าพเจ้าก็เชื่อว่าข้าพเจ้าสามารถทำให้เสร็จและทันส่งตามเวลา					
3. ด้านการเลือกจดจำ						
25	ข้าพเจ้าประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียนเพราะข้าพเจ้าได้รับคำชมเชยจากคุณครู					
26	ผลการสอบครั้งนี้ผ่านไปด้วยดี เพราะข้าพเจ้าเรียนรู้จากการอ่านหนังสืออย่างหนักในครั้งก่อน					
27	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาหรืออุปสรรค ข้าพเจ้ารู้ว่าต้องดูตัวอย่างจากผู้ที่สามารถเอาชนะปัญหาและฝ่าฝันอุปสรรคไปได้เป็นแบบอย่าง					
28	ข้าพเจ้าฝึกฝนเล่นกีฬาอย่างหนัก เพราะรู้ว่าต้องได้เป็นตัวแทนของโรงเรียนไปแข่งขันกีฬา แบบรุ่นพี่ที่จบไปแล้ว					
29	ข้าพเจ้าตั้งใจมาโรงเรียนแต่เช้า เพราะข้าพเจ้าได้รับคำชมเชยจากคุณครู					

Mahasarakham University

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
30	ข้าพเจ้าชอบช่วยคุณครูถือของเป็นประจำ และมักจะได้รับคำชมเชย					
31	ข้าพเจ้าเคยโดนครูตำหนิ ทำให้ข้าพเจ้ารู้ว่าจะไม่เล่นกันในเวลาเรียน					
32	ข้าพเจ้าเคยลืมสมุดการบ้านเอาไว้ที่บ้าน ทำให้ตอนนี้ข้าพเจ้าตรวจเช็คกระเป๋านักเรียนก่อนมาโรงเรียนทุกครั้ง					
33	ข้าพเจ้าสอบไม่ผ่านในรายวิชาคณิตศาสตร์ เหตุการณ์นี้จะทำให้ข้าพเจ้าขยันให้มากขึ้นเพื่อสอบให้ผ่านในครั้งต่อไป					
34	ในการสอบเก็บคะแนนครั้งที่แล้วข้าพเจ้าสอบไม่ผ่าน จึงทำให้ครั้งนี้ข้าพเจ้ารู้ว่าต้องตั้งใจอ่านหนังสือจนสอบผ่านได้					
35	ข้าพเจ้าเคยถูกครูทำโทษเพราะหยอกล้อเล่นในชั่วโมงเรียน จึงทำให้เวลาเรียนข้าพเจ้าตั้งใจเรียนและเชื่อฟังครู					
36	ข้าพเจ้าเคยไปโรงเรียนสาย และโดนคุณครูทำโทษ จึงทำให้ข้าพเจ้าปรับปรุงตัวเองใหม่โดยการไปโรงเรียนให้ทันเวลา					
4. ด้านการบรรลุผลและประเมินผล						
37	เมื่อเกิดปัญหาและอุปสรรคขึ้นในชีวิต ข้าพเจ้ารู้ว่าต้องปรึกษาคุณครูหรือผู้ใหญ่เพื่อจะได้ช่วยแก้ปัญหาได้					
38	เมื่อทะเลาะกับเพื่อนสนิท ข้าพเจ้ารู้ว่าจะสามารถปรับความเข้าใจกับเพื่อนได้					
39	เมื่อข้าพเจ้าถูกครูตำหนิเนื่องจากทำงานที่สั่งออกมาไม่ดี ข้าพเจ้าสามารถปรับปรุงแก้ไขผลงานให้ดียิ่งขึ้นได้					
40	เมื่อข้าพเจ้าทำงานล้มเหลว ข้าพเจ้าจะพยายามปรับปรุงและทำขึ้นให้ดีเสมอ					
41	แม้ข้าพเจ้าจะถูกตำหนิว่าทำงานไม่ดี แต่ข้าพเจ้าก็พยายามแก้ไขจนเป็นที่ยอมรับ					

Mahasarakham University

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
42	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนให้มากขึ้น ในรายวิชาที่ได้คะแนนสอบในครั้งก่อนน้อย					
43	เมื่อข้าพเจ้าเจอปัญหาที่แก้ไม่ได้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าพรุ่งนี้ต้องดีกว่าวันนี้					
44	เมื่อข้าพเจ้าไม่ได้รับเลือกให้ทำงานที่สำคัญ ข้าพเจ้าจะหาข้อบกพร่องของตนเอง					
45	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนมาตลอด เพราะข้าพเจ้ารู้ว่าสามารถทำให้พ่อแม่ภูมิใจได้					
46	ข้าพเจ้าได้เกรดเฉลี่ยดีขึ้นกว่าภาคเรียนที่แล้ว เพราะข้าพเจ้าตั้งใจเรียนและมีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น					
47	ข้าพเจ้าจะตั้งใจอ่านหนังสือ เพราะครั้งที่แล้วสอบไม่ผ่าน					
48	ข้าพเจ้าเคยสอบได้คะแนนต่ำ ในครั้งต่อมาข้าพเจ้ารู้ว่าต้องตั้งใจอ่านหนังสือให้มากยิ่งขึ้นจึงจะทำให้ได้คะแนนสูงขึ้น					
49	เมื่อข้าพเจ้าทำให้เพื่อนโกรธ ข้าพเจ้าก็รู้ว่าต้องขอโทษและจะไม่ทำให้เหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นอีก					
50	เมื่อข้าพเจ้าทำผิด ข้าพเจ้าก็รู้ว่าต้องยอมรับผิด พร้อมทั้งกล่าวคำขอโทษ					

Mahasarakham University

คู่มือโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เอกคตานันท์ บริบาล
สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Mahasarakham University

คำนำ

คู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของนักเรียน ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการนำโปรแกรมไปใช้ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของนักเรียนได้ถูกต้องตามขั้นตอน เพื่อให้การรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนเกิดผลสูงสุด ผู้ใช้โปรแกรมจะต้องศึกษาวัตถุประสงค์และลำดับขั้นตอนในการใช้โปรแกรมอย่างละเอียดทุกขั้นตอน เพื่อจะได้นำโปรแกรมไปใช้ได้อย่างถูกต้องตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจหรือบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ จากปัจจัย 4 ด้านคือ ด้านความยากและสภาพแวดล้อม ด้านความพยายาม ด้านการเลือกจดจำ ด้านช่วงเวลาการบรรลุผลและประเมินผล ต่อไป

เอกคตานันท์ บริบาล

Mahasarakham University

คำชี้แจง

คู่มือการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นี้ เป็นโปรแกรมที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ จากปัจจัย 4 ด้านคือ ด้านความยากและสภาพแวดล้อม ด้านความพยายาม ด้านการเลือกจดจำ ด้านช่วงเวลาการบรรลุผลและประเมินผล ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมย่อยรวมทั้งหมด 10 กิจกรรม โดยมีข้อคำนึงในการใช้โปรแกรมดังนี้คือ

1. วัตถุประสงค์ของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ตามองค์ประกอบ 4 ด้านดังนี้

1) ด้านความยากและสภาพแวดล้อม
2) ด้านความพยายาม
3) ด้านการเลือกจดจำ
4) ด้านช่วงเวลาการบรรลุผลและประเมินผล

2. ลำดับขั้นตอนในการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ นี้ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยในโปรแกรมรวมทั้งหมด 10 กิจกรรม แต่กิจกรรมใช้เวลาดำเนินการ 1 ชั่วโมง/ กิจกรรม โดยเริ่มตั้งแต่กิจกรรมที่ 1 ถึง กิจกรรมที่ 10 รวม 10 ครั้ง โดยมีหลักการดำเนินการ ดังนี้

1) ควรศึกษาเอกสารต่างๆ ในโปรแกรมให้เข้าใจตลอดจนศึกษาเนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาอย่างละเอียด

2) ขณะปฏิบัติกิจกรรมตามโปรแกรม ครูผู้ใช้โปรแกรมควรคอยดูแล เอาใจใส่แนะนำและให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่เข้าร่วมในโปรแกรมที่มีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจในกิจกรรมนั้น ๆ

3. เนื้อหาในโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ มีดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ปฐมนิเทศ
กิจกรรมที่ 2 ตั้งเป้าท้าทาย...มีความหมายกับการเรียน
กิจกรรมที่ 3 เรือข้ามฟาก
กิจกรรมที่ 4 ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น
กิจกรรมที่ 5 กากับเหยือกน้ำ
กิจกรรมที่ 6 10 บุคคลของโลกที่ประสบความสำเร็จ
กิจกรรมที่ 7 จำฉันได้ไหม
กิจกรรมที่ 8 เรียนรู้จาก 7 ผู้ยิ่งใหญ่ที่เคยผิดพลาด
กิจกรรมที่ 9 เรื่องราวที่ฉันภูมิใจ
กิจกรรมที่ 10 ปัจฉิมนิเทศ

Mahasarakham University

4. ผู้ใช้โปรแกรมและกลุ่มเป้าหมาย

คุณสมบัติของครูผู้ใช้โปรแกรม คือ เห็นความสำคัญในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของนักเรียน ควรจะมีทักษะและความรู้พื้นฐานในการจัดกิจกรรมกลุ่มบ้างพอสมควร ศึกษาวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินการของกิจกรรมให้ละเอียดทุกขั้นตอนในแต่ละกิจกรรมก่อนนำไปใช้และควรคำนึงถึงสัมพันธภาพและบรรยากาศภายในกลุ่มระหว่างการดำเนินกิจกรรมให้มีความเป็นกันเองและเกิดความสามัคคีในกลุ่ม และคอยให้คำปรึกษาแนะนำแก่สมาชิกที่มีข้อสงสัย

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสนใจและเต็มใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในโปรแกรม และสามารถเข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรมอย่างต่อเนื่อง ตามวันและเวลาที่กำหนดไว้ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสิ้นสุดทุกกิจกรรม

Mahasarakham University

รายละเอียดของโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง
ครั้งที่ 1

ชื่อกิจกรรม ปฐมนิเทศ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้สมาชิกทุกคนได้ทราบข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรม
2. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและเป็นกันเองระหว่างครูกับสมาชิก
3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความไว้ใจระหว่างสมาชิกด้วยกัน

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

สื่อ/อุปกรณ์

1. กำหนดการปฏิบัติกิจกรรม ระเบียบข้อบังคับ
2. กระดาษเขียนรายละเอียดเกี่ยวกับตนเอง

สถานที่ ห้องแนะแนว

วิธีดำเนินการ

1. ครูทักทายสมาชิกและแนะนำตัว
2. ครูบอกถึงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมครั้งนี้
3. ครูดำเนินการชี้แจงระเบียบข้อบังคับ วิธีการ ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม
4. เข้าสู่กิจกรรม “แนะนำตัวเอง” โดยแจกกระดาษให้นักเรียนเขียนรายละเอียดเกี่ยวกับตนเอง เช่น ชื่อ-สกุล ชื่อเล่น จำนวนพี่น้อง วิชาที่ชอบเรียน ดาราที่ชื่นชอบ เพลงที่ชอบที่สุด อาหารที่ชอบ งานอดิเรกที่ชอบทำ สิ่งที่ประทับใจที่สุดในชีวิต กิจกรรมที่ชอบทำในยามว่าง คติประจำใจ เป็นต้น ใช้เวลาประมาณ 15 นาที
5. ให้สมาชิกทุกคนจับคู่กัน แต่ละคู่แลกกระดาษที่เขียนรายละเอียดของตนให้เพื่อนอ่าน
6. แต่ละคู่ผลัดกันออกมาแนะนำเพื่อนจากรายละเอียดที่อ่าน และบอกความประทับใจจนครบทุกคู่
7. ครูสรุปกิจกรรมและให้สมาชิกกลับเข้าที่นั่งเดิม
8. ครูซักถามถึงความรู้สึกในการเข้าร่วมกิจกรรม
9. ให้สมาชิกบอกสิ่งที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ พร้อมทั้งแจ้งกิจกรรมในครั้งต่อไปให้สมาชิกทราบ

Mahasarakham University

การประเมินผล

1. พฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรม

วิธีการวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมของนักเรียน
2. จากการทำแบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรม

เครื่องมือวัด

1. แบบประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. แบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรม

เกณฑ์การประเมินผล

1. แบบประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินตามระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 3 ดี หมายถึง นักเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ระดับ 2 พอใช้ หมายถึง นักเรียนร้อยละ 50-69 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ระดับ1 ต้องปรับปรุง หมายถึง นักเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

เกณฑ์ผ่านต้องมีมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2 ขึ้นไป

2. แบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรมจากการทำแบบประเมิน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 3,2 และ 1 โดยเกณฑ์ผ่านต้องมีคะแนนรวมตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ให้ 1 คะแนน เมื่อนักเรียนประเมินว่าตนเองมีระดับความสามารถ ระดับน้อย

ให้ 2 คะแนน เมื่อนักเรียนประเมินว่าตนเองมีระดับความสามารถ ระดับปานกลาง

ให้ 3 คะแนน เมื่อนักเรียนประเมินว่าตนเองมีระดับความสามารถ ระดับมาก

Mahasarakham University

กิจกรรมที่ 1

แบบประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน : ปฐมนิเทศ

ผู้ประเมิน ครู (ประเมินภาพรวม) วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน .....

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ใช้ประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมต่างๆ ในภาพรวมของนักเรียนทั้งกลุ่มโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินตามระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 3 ดี หมายถึง นักเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ระดับ 2 พอใช้ หมายถึง นักเรียนร้อยละ 50-69 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ระดับ 1 ต้องปรับปรุง หมายถึง นักเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ข้อ	ข้อความ	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1
1.	ความตรงต่อเวลาของการเข้าร่วมกิจกรรม	.....	.....	.....
2.	ความสนใจในการค้นหาข้อมูล	.....	.....	.....
3.	ความตั้งใจในการทำกิจกรรม	.....	.....	.....
4.	ความกระตือรือร้นในการทำกิจรรม	.....	.....	.....
5.	ความสนใจในการการออกไปนำเสนอหน้าชั้น	.....	.....	.....
6.	ช่วยกันสรุปหาแนวทางที่เหมาะสม	.....	.....	.....

ปัญหา/อุปสรรค/ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

Mahasarakham University

กิจกรรมที่ 1
แบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรม: ปฐมนิเทศ

ผู้ประเมิน นักเรียน วัน- เดือน– ปี ที่ประเมิน .....
คำชี้แจง แบบประเมินนี้ใช้ประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมโดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินความสามารถของตนเองที่เกิดขึ้นหลังการดำเนินกิจกรรมนี้

ข้อ	รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	นักเรียนมีความเข้าใจความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มมากขึ้น	.....	.....	.....
2.	นักเรียนทราบข้อตกลงเบื้องต้นในการเข้าร่วมและจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรม	.....	.....	.....
3.	นักเรียนทราบข้อปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรม	.....	.....	.....
4.	นักเรียนทราบถึงการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ	.....	.....	.....
5.	นักเรียนเข้าใจองค์ประกอบของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ	.....	.....	.....
รวม				

Mahasarakham University

ครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม ตั้งเป้าท้าทาย...มีความหมายกับการเรียน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้สมาชิกได้มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ จากปัจจัยความยากและสภาพแวดล้อม
2. เพื่อให้สมาชิกได้สำรวจเรื่องการเรียนขอองตนเอง
3. เพื่อให้สมาชิกเกิดความมั่นใจในการทำตามที่วางแผนการเรียน

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบงาน “ตั้งเป้าหมายท้าทาย มีความหมายกับการเรียน”
2. ปากกา

วิธีดำเนินการ

1. ครูอธิบายให้สมาชิกตระหนักถึงความสำคัญของการตั้งเป้าหมายในเรื่องของการเรียนและการตั้งเป้าหมายในการทำงานอื่นๆ ซึ่งการตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย หรือเป้าหมายที่ยากนั้น จะทำให้เกิดการรับรู้ความสามารถของตนเองได้สูงสุดเช่นกัน
2. ครูแบ่งสมาชิกออกเป็น 5 กลุ่ม
3. ครูแจกใบงาน “การตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย มีความหมายต่อการเรียน”เพื่อให้สมาชิกได้กรอกถึงสิ่งที่จะตั้งเป้าหมายเอาไว้ เช่น ตั้งเป้าหมายว่า ภาคเรียนนี้จะต้องได้เกรด 4.0 ในวิชาคณิตศาสตร์ หรือ ในปีนี้จะต้องได้เกรดสูงกว่าปีที่แล้ว
4. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอถึงเป้าหมายของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มว่ามีอะไรบ้าง และจะมีวิธีการใดบ้างที่ทำให้เป้าหมายประสบความสำเร็จ
5. ครูกล่าวคำชมเชยและชี้แนะเพิ่มเติมที่จะทำให้เป้าหมายนั้นสำเร็จว่ามีแนวทางอย่างไรบ้าง
6. ให้สมาชิกเก็บใบงาน”ตั้งเป้าที่ท้าทายมีความหมายต่อการเรียน”เอาไว้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ การทบทวน และการกระตุ้นตนเอง ในการปฏิบัติตามที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ต่อไป

การประเมินผล

1. พฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรม

วิธีการวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมของนักเรียน
2. จากการทำแบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรม

เครื่องมือวัด

1. แบบประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. แบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรม

Mahasarakham University

เกณฑ์การประเมินผล

1. แบบประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินตามระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 3 ดี หมายถึง นักเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ระดับ 2 พอใช้ หมายถึง นักเรียนร้อยละ 50-69 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ระดับ1 ต้องปรับปรุง หมายถึง นักเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

เกณฑ์ผ่านต้องมีมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2 ขึ้นไป

2. แบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรมจากการทำแบบประเมิน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 3,2 และ 1 โดยเกณฑ์ผ่านต้องมีคะแนนรวมตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ให้ 1 คะแนน เมื่อนักเรียนประเมินว่าตนเองมีระดับความสามารถ ระดับน้อย

ให้ 2 คะแนน เมื่อนักเรียนประเมินว่าตนเองมีระดับความสามารถ ระดับปานกลาง

ให้ 3 คะแนน เมื่อนักเรียนประเมินว่าตนเองมีระดับความสามารถ ระดับมาก

Mahasarakham University

กิจกรรมที่ 2

แบบประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน : ตั้งเป้าท้าทาย...มีความหมายกับการเรียน

ผู้ประเมิน ครู (ประเมินภาพรวม) วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน .....

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ใช้ประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมต่างๆ ในภาพรวมของนักเรียนทั้งกลุ่มโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินตามระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 3 ดี หมายถึง นักเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ระดับ 2 พอใช้ หมายถึง นักเรียนร้อยละ 50-69 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ระดับ 1 ต้องปรับปรุง หมายถึง นักเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ข้อ	ข้อความ	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1
1.	ความตรงต่อเวลาของการเข้าร่วมกิจกรรม	.....	.....	.....
2.	ความสนใจในการค้นหาข้อมูล	.....	.....	.....
3.	ความตั้งใจในการทำกิจกรรม	.....	.....	.....
4.	ความกระตือรือร้นในการทำกิจรรม	.....	.....	.....
5.	ความสนใจในการออกไปนำเสนอหน้าชั้น	.....	.....	.....
6.	ช่วยกันสรุปหาแนวทางที่เหมาะสม	.....	.....	.....

ปัญหา/อุปสรรค/ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

Mahasarakham University

กิจกรรมที่ 2
แบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรม : ตั้งเป้าท้าทาย...มีความหมายกับการเรียน

ผู้ประเมิน นักเรียน วัน- เดือน– ปี ที่ประเมิน .....
คำชี้แจง แบบประเมินนี้ใช้ประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมโดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินความสามารถของตนเองที่เกิดขึ้นหลังการดำเนินกิจกรรมนี้

ข้อ	รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	นักเรียนมีความเข้าใจความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มมากขึ้น	.....	.....	.....
2.	นักเรียนทราบข้อตกลงเบื้องต้นในการเข้าร่วมและจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรม	.....	.....	.....
3.	นักเรียนทราบข้อปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรม	.....	.....	.....
4.	นักเรียนทราบถึงการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ	.....	.....	.....
5.	นักเรียนเข้าใจองค์ประกอบของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จจากปัจจัยความยากและสภาพแวดล้อม	.....	.....	.....
รวม				

Mahasarakham University

ใบงาน
“การตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย มีความหมายต่อการเรียน”

ให้สมาชิกตั้งเป้าหมายในการเรียนของตนเอง และเพื่อให้ประสบความสำเร็จแล้วต้องทำอย่างไร

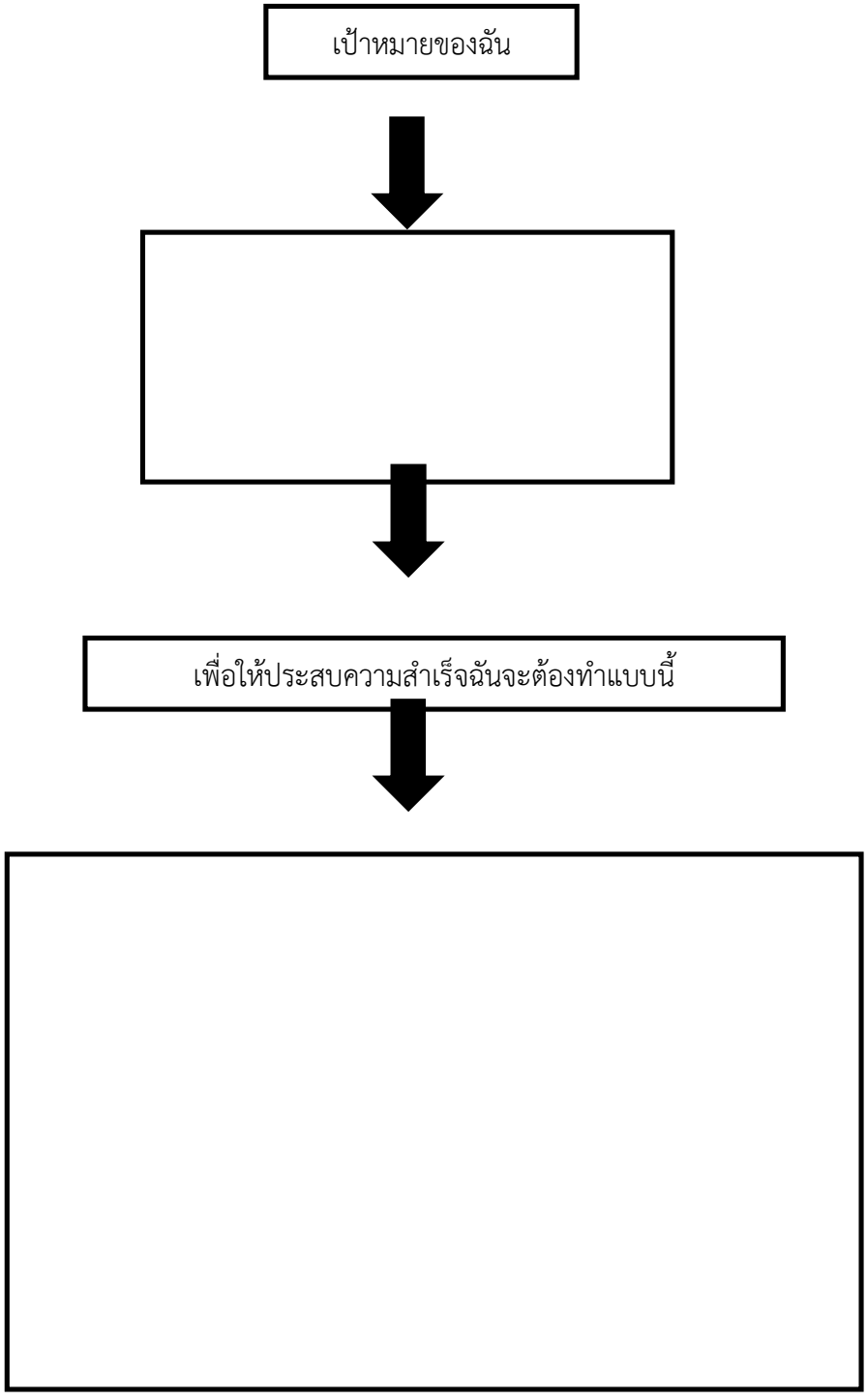

Mahasarakham University

ครั้งที่ 3

ชื่อกิจกรรม เรือข้ามฟาก

จุดมุ่งหมาย 1. เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการแก้ปัญหาและหาแนวทางที่ถูกต้อง
2. เพื่อให้สมาชิกเกิดความเชื่อมั่นว่าสามารถที่จะเรียนรู้ในงานที่ยากได้
3. เพื่อให้สมาชิกเกิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ จากปัจจัยความยากของงานและสภาพแวดล้อม

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

สื่อ/อุปกรณ์ 1. เอกสารสถานการณ์ “เรือข้ามฟาก”
2. ใบงานเรือข้ามฟาก
3. ปากกา

สถานที่ ห้องประชุมเล็ก

วิธีดำเนินการ

1. ครูแบ่งสมาชิกออกเป็น 3 กลุ่ม
2. ครูแจกเอกสารสถานการณ์”เรือข้ามฟาก” ให้สมาชิกแต่ละคนอ่าน
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันแก้ปัญหา พร้อมทั้งเขียน ขั้นตอนวิธีการแก้ปัญหาลงไปในใบงานเรือข้ามฟากที่แจกให้
4. สมาชิกแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติ เพื่ออธิบายขั้นตอนการแก้ปัญหา
5. เปรียบเทียบดูการแก้ปัญหา โดยให้พิจารณาช่วยกันว่ากลุ่มใดที่แก้ปัญหาได้ถูกต้องและรวดเร็วที่สุด
6. ให้สมาชิกบอกสิ่งที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ พร้อมทั้งแจ้งกิจกรรมในครั้งต่อไปให้สมาชิกทราบ

การประเมินผล

1. พฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรม

วิธีการวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมของนักเรียน
2. จากการทำแบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรม

เครื่องมือวัด

1. แบบประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. แบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรม

Mahasarakham University

เกณฑ์การประเมินผล

1. แบบประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินตามระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 3 ดี หมายถึง นักเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ระดับ 2 พอใช้ หมายถึง นักเรียนร้อยละ 50-69 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ระดับ1 ต้องปรับปรุง หมายถึง นักเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

เกณฑ์ผ่านต้องมีมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2 ขึ้นไป

2. แบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรมจากการทำแบบประเมิน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 3,2 และ 1 โดยเกณฑ์ผ่านต้องมีคะแนนรวมตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ให้ 1 คะแนน เมื่อนักเรียนประเมินว่าตนเองมีระดับความสามารถ ระดับน้อย

ให้ 2 คะแนน เมื่อนักเรียนประเมินว่าตนเองมีระดับความสามารถ ระดับปานกลาง

ให้ 3 คะแนน เมื่อนักเรียนประเมินว่าตนเองมีระดับความสามารถ ระดับมาก

Mahasarakham University

สถานการณ์ “เรือข้ามฟาก”

มีบุคคลที่ต้องการนั่งเรือเพื่อข้ามฝั่งทั้งหมด 8 คน ดังนี้คือ พ่อ แม่ ลูกสาว ลูกสาว ลูกชาย ลูกชาย ตำรวจ โจร แต่เรือมีอยู่แค่ 1 ลำ ซึ่งสามารถข้ามไปได้ไม่เกิน 2 คน โดยมีกติกาดังนี้

1. เด็กผู้ชายห้ามอยู่กับแม่โดยที่ไม่มีพ่ออยู่
2. เด็กผู้หญิงห้ามอยู่กับพ่อโดยที่ไม่มีแม่อยู่
3. โจรอยู่กับใครไม่ได้เลยถ้าไม่มีตำรวจอยู่ด้วย
4. เด็กไม่สามารถข้ามแพเองได้ต้องมีผู้ใหญ่

Mahasarakham University

ใบงานเรือข้ามฟาก

	ขาไป	ขากลับ
เที่ยวที่.....		
เที่ยวที่.....		
เที่ยวที่.....		
เที่ยวที่.....		
เที่ยวที่.....		
เที่ยวที่.....		
เที่ยวที่.....		
เที่ยวที่.....		
เที่ยวที่.....		
เที่ยวที่.....		
เที่ยวที่.....		
เที่ยวที่.....		
เที่ยวที่.....		
เที่ยวที่.....		
เที่ยวที่.....		
เที่ยวที่.....		

สรุปใช้การข้ามฟากทั้งหมด.....เที่ยว

Mahasarakham University

เฉลยใบงาน

1. ตำรวจกับโจรข้ามไปก่อน
2. ตำรวจกลับมารับเด็กผู้ชายข้ามไป1คน
3. ตำรวจพาโจรข้ามกลับมา
4. พ่อพาเด็กผู้ชายที่เหลือข้ามไป
5. พ่อข้ามกลับมารับแม่ข้ามไป
6. แม่ข้ามกลับมาคนเดียว
7. ตำรวจกับโจรข้ามไป
8. พ่อข้ามมารับแม่
9. พ่อกับแม่ข้ามไปทิ้งลูกสาวทั้งสองไว้
10. แม่กลับไปรับลูกสาว1คน ข้ามไป
11. ตำรวจกับโจรข้ามกลับมา
12. ตำรวจพาเด็กหญิงข้ามไป
13. ตำรวจข้ามกลับมารับโจร

Mahasarakham University

กิจกรรมที่ 3
แบบประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน : เรือข้ามฟาก

ผู้ประเมิน ครู (ประเมินภาพรวม) วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน .....
คำชี้แจง แบบประเมินนี้ใช้ประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมต่างๆ ในภาพรวมของนักเรียนทั้งกลุ่มโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินตามระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 3 ดี หมายถึง นักเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ
ระดับ 2 พอใช้ หมายถึง นักเรียนร้อยละ 50-69 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ
ระดับ 1 ต้องปรับปรุง หมายถึง นักเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ข้อ	ข้อความ	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1
1.	ความตรงต่อเวลาของการเข้าร่วมกิจกรรม	.....	.....	.....
2.	ความสนใจในการค้นหาข้อมูล	.....	.....	.....
3.	ความตั้งใจในการทำกิจกรรม	.....	.....	.....
4.	ความกระตือรือร้นในการทำกิจรรม	.....	.....	.....
5.	ความสนใจในการออกไปนำเสนอหน้าชั้น	.....	.....	.....
6.	ช่วยกันสรุปหาแนวทางที่เหมาะสม	.....	.....	.....

ปัญหา/อุปสรรค/ข้อคิดเห็น

.....
.....
.....
.....

Mahasarakham University

กิจกรรมที่ 3
แบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรม : เรือข้ามฟาก

ผู้ประเมิน นักเรียน วัน- เดือน– ปี ที่ประเมิน .....
คำชี้แจง แบบประเมินนี้ใช้ประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมโดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินความสามารถของตนเองที่เกิดขึ้นหลังการดำเนินกิจกรรมนี้

ข้อ	รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	นักเรียนมีความเข้าใจความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มมากขึ้น	.....	.....	.....
2.	นักเรียนทราบข้อตกลงเบื้องต้นในการเข้าร่วมและจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรม	.....	.....	.....
3.	นักเรียนทราบข้อปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรม	.....	.....	.....
4.	นักเรียนทราบถึงการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ	.....	.....	.....
5.	นักเรียนเข้าใจองค์ประกอบของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จจากปัจจัยความยากและสภาพแวดล้อม	.....	.....	.....
รวม				

Mahasarakham University

ครั้งที่ 4

ชื่อกิจกรรม ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้สมาชิกทุกคนได้ทราบถึงการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ จากปัจจัยความพยายาม
2. เพื่อให้เกิดการยอมรับและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง
3. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงความพยายาม

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

สื่อ/อุปกรณ์

1. คลิปวิดีโอ เรื่องบ่อน้ำกลางทะเลทราย (วัณณุปถชาดก) จาก www.trueplookpanya.com
2. คอมพิวเตอร์
3. โปรเจคเตอร์

สถานที่ ห้องประชุมเล็ก

วิธีดำเนินการ

ครูทักทายสมาชิกและกล่าวนำถึงเรื่องราวของคลิปวิดีโอที่จะเปิดให้สมาชิกได้ชม

1. เปิด คลิปวิดีโอ เรื่องบ่อน้ำกลางทะเลทราย (วัณณุปถชาดก)โดยมีที่มาจากเวปไซต์ http://www.trueplookpanya.com/true/ethic_detail.php?cms_id=1715
3. หลังจากชมคลิปวิดีโอแล้ว ให้สมาชิกแบ่งกลุ่มเพื่ออภิปรายผลสรุปที่ได้จากการชม และส่งตัวแทนเพื่อออกมานำเสนอ
4. ครูสรุปกิจกรรมโดยให้สมาชิกร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ชมว่า สมาชิกมีความรู้สึกอย่างไร และความคิดเห็นอย่างไร
5. เมื่อสมาชิกมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนและเรื่องอื่นๆ สมาชิกสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้หรือไม่และสมาชิกจะมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร
6. การที่จะประสบความสำเร็จสมาชิกจะปฏิบัติตัวอย่างไร
7. ครูกล่าวถึงความสามารถของสมาชิกที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนได้ เพื่อใสมาชิกเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ที่จะประสบความสำเร็จได้

การประเมินผล

1. พฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรม

วิธีการวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมของนักเรียน
2. จากการทำแบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรม

Mahasarakham University

เครื่องมือวัด

1. แบบประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. แบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรม

เกณฑ์การประเมินผล

1. แบบประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินตามระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 3 ดี หมายถึง นักเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ระดับ 2 พอใช้ หมายถึง นักเรียนร้อยละ 50-69 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ระดับ 1 ต้องปรับปรุง หมายถึง นักเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

เกณฑ์ผ่านต้องมีมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2 ขึ้นไป

2. แบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรมจากการทำแบบประเมิน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 3,2 และ 1 โดยเกณฑ์ผ่านต้องมีคะแนนรวมตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ให้ 1 คะแนน เมื่อนักเรียนประเมินว่าตนเองมีระดับความสามารถ ระดับน้อย

ให้ 2 คะแนน เมื่อนักเรียนประเมินว่าตนเองมีระดับความสามารถ ระดับปานกลาง

ให้ 3 คะแนน เมื่อนักเรียนประเมินว่าตนเองมีระดับความสามารถ ระดับมาก

Mahasarakham University

กิจกรรมที่ 4

แบบประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน : ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

ผู้ประเมิน ครู (ประเมินภาพรวม) วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน .....

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ใช้ประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมต่างๆ ในภาพรวมของนักเรียนทั้งกลุ่มโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินตามระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 3 ดี หมายถึง นักเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ระดับ 2 พอใช้ หมายถึง นักเรียนร้อยละ 50-69 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ระดับ 1 ต้องปรับปรุง หมายถึง นักเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ข้อ	ข้อความ	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1
1.	ความตรงต่อเวลาของการเข้าร่วมกิจกรรม	.....	.....	.....
2.	ความสนใจในการค้นหาข้อมูล	.....	.....	.....
3.	ความตั้งใจในการทำกิจกรรม	.....	.....	.....
4.	ความกระตือรือร้นในการทำกิจรรม	.....	.....	.....
5.	ความสนใจในการออกไปนำเสนอหน้าชั้น	.....	.....	.....
6.	ช่วยกันสรุปหาแนวทางที่เหมาะสม	.....	.....	.....

ปัญหา/อุปสรรค/ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

Mahasarakham University

กิจกรรมที่ 4

แบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรม : ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

ผู้ประเมิน นักเรียน วัน- เดือน– ปี ที่ประเมิน .....

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ใช้ประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมโดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินความสามารถของตนเองที่เกิดขึ้นหลังการดำเนินกิจกรรมนี้

ข้อ	รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	นักเรียนมีความเข้าใจความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มมากขึ้น	.....	.....	.....
2.	นักเรียนทราบข้อตกลงเบื้องต้นในการเข้าร่วมและจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรม	.....	.....	.....
3.	นักเรียนทราบข้อปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรม	.....	.....	.....
4.	นักเรียนทราบถึงการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ	.....	.....	.....
5.	นักเรียนเข้าใจองค์ประกอบของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จจากปัจจัยความยากและสภาพแวดล้อม	.....	.....	.....
รวม				

Mahasarakham University

ครั้งที่ 5

ชื่อกิจกรรม กากับเหยือกน้ำ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้สมาชิกทุกคนได้ทราบถึงการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ จากปัจจัยความพยายาม
2. เพื่อให้เกิดการยอมรับและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง
3. เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงความพยายาม

เวลาที่ใช้ 1 ชั่วโมง

สื่อ/อุปกรณ์

1. คลิปวิดีโอเรื่องกากับเหยือกน้ำ จาก http://tinyzone.tv/BedStoryDetail.aspx?ctpostid=216
2. คอมพิวเตอร์
3. โปรเจคเตอร์
4. เกม “ปั้นเรื่องปั้นราว”

สถานที่ ห้องประชุมเล็ก

วิธีดำเนินการ

1. ครูทักทายสมาชิกและกล่าวนำถึงเรื่องราวของคลิปวิดีโอที่จะเปิดให้สมาชิกได้ชม
2. เปิด คลิปวิดีโอ เรื่อง กากับเหยือกน้ำ โดยมีที่มาจากเวปไซต์ ความยาม 3.05 นาที http://tinyzone.tv/BedStoryDetail.aspx?ctpostid=216
3. หลังจากชมคลิปวิดีโอแล้ว ให้สมาชิกแบ่งกลุ่มเพื่ออภิปรายผลสรุปที่ได้จากการชม และส่งตัวแทนเพื่อออกมานำเสนอ
4. ครูให้สมาชิกร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ชมว่า สมาชิกมีความรู้สึกอย่างไรและความคิดเห็นอย่างไร
5. ครูบอกให้สมาชิกแต่ละกลุ่มออกมาเล่านิทาน โดยที่ให้สมาชิกแต่ละคนล้วงวัสดุที่เตรียมไว้ออกมาจากถุง ซึ่งประกอบด้วย กระเป๋าสตางค์ มือถือ กรรไกร หนังสือ ดอกไม้ ขนม ปากกา นาฬิกา รองเท้า และช้อน โดยที่ใครหยิบได้อะไรก็ต้องแต่งเรื่องตามสิ่งของที่หยิบ โดยเรียงตั้งแต่คนแรกจนคนสุดท้ายของกลุ่ม
6. เมื่อสมาชิกเข้าใจกติกาแล้ว ให้ออกมาทีละกลุ่ม เมื่อครบทุกกลุ่มแล้วให้สมาชิกบันทึกนิทานของตัวเองลงไปบนกระดาษที่แจกให้
7. ครูและสมาชิกช่วยกันสรุปเมื่อว่า เมื่อสมาชิกมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนและเรื่องอื่นๆ สมาชิกสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้หรือไม่และสมาชิกจะมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร การที่จะประสบความสำเร็จสมาชิกจะปฏิบัติตัวอย่างไร
8. ครูกล่าวถึงความสามารถของสมาชิกที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนได้โดยต้องอาศัยความพยายาม เพื่อให้สมาชิกเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ที่จะประสบความสำเร็จได้

Mahasarakham University

การประเมินผล

1. พฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรม

วิธีการวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมของนักเรียน
2. จากการทำแบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรม

เครื่องมือวัด

1. แบบประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. แบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรม

เกณฑ์การประเมินผล

1. แบบประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินตามระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 3 ดี หมายถึง นักเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ระดับ 2 พอใช้ หมายถึง นักเรียนร้อยละ 50-69 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ระดับ1 ต้องปรับปรุง หมายถึง นักเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

เกณฑ์ผ่านต้องมีมีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2 ขึ้นไป

2. แบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรมจากการทำแบบประเมิน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 3,2 และ 1 โดยเกณฑ์ผ่านต้องมีคะแนนรวมตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ให้ 1 คะแนน เมื่อนักเรียนประเมินว่าตนเองมีระดับความสามารถ ระดับน้อย

ให้ 2 คะแนน เมื่อนักเรียนประเมินว่าตนเองมีระดับความสามารถ ระดับปานกลาง

ให้ 3 คะแนน เมื่อนักเรียนประเมินว่าตนเองมีระดับความสามารถ ระดับมาก

Mahasarakham University

กิจกรรมที่ 5
แบบประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน : กากับเหยือกน้ำ

ผู้ประเมิน ครู (ประเมินภาพรวม) วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน .....
คำชี้แจง แบบประเมินนี้ใช้ประเมินพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมต่างๆ ในภาพรวมของนักเรียนทั้งกลุ่มโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินตามระดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 3 ดี หมายถึง นักเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ
ระดับ 2 พอใช้ หมายถึง นักเรียนร้อยละ 50-69 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ
ระดับ 1 ต้องปรับปรุง หมายถึง นักเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 มีพฤติกรรมตามรายการพฤติกรรมนั้นๆ

ข้อ	ข้อความ	ระดับคุณภาพ		
		3	2	1
1.	ความตรงต่อเวลาของการเข้าร่วมกิจกรรม	.....	.....	.....
2.	ความสนใจในการค้นหาข้อมูล	.....	.....	.....
3.	ความตั้งใจในการทำกิจกรรม	.....	.....	.....
4.	ความกระตือรือร้นในการทำกิจรรม	.....	.....	.....
5.	ความสนใจในการออกไปนำเสนอหน้าชั้น	.....	.....	.....
6.	ช่วยกันสรุปหาแนวทางที่เหมาะสม	.....	.....	.....

ปัญหา/อุปสรรค/ข้อคิดเห็น

.....
.....
.....
.....

Mahasarakham University

กิจกรรมที่ 5
แบบประเมินหลังดำเนินกิจกรรม : กากับเหยือกน้ำ

ผู้ประเมิน นักเรียน วัน- เดือน– ปี ที่ประเมิน .....
คำชี้แจง แบบประเมินนี้ใช้ประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมโดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินความสามารถของตนเองที่เกิดขึ้นหลังการดำเนินกิจกรรมนี้

ข้อ	รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพ		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	นักเรียนมีความเข้าใจความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มมากขึ้น	.....	.....	.....
2.	นักเรียนทราบข้อตกลงเบื้องต้นในการเข้าร่วมและจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรม	.....	.....	.....
3.	นักเรียนทราบข้อปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรม	.....	.....	.....
4.	นักเรียนทราบถึงการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ	.....	.....	.....
5.	นักเรียนเข้าใจองค์ประกอบของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จจากปัจจัยความพยายาม	.....	.....	.....
รวม				

Mahasarakham University

ภาคผนวก ค
คุณภาพของเครื่องมือ

Mahasarakham University

ตาราง 14 ค่าความสอดคล้องของแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง	ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					∑R	IOC	แปลผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5			
1. ด้านความยากและสภาพแวดล้อม	1	1	1	1	1	0	4	0.800	ใช้ได้
	2	1	-1	1	0	0	1	0.200	ใช้ไม่ได้
	3	1	1	1	0	0	3	0.600	ใช้ได้
	4	1	1	1	-1	1	3	0.600	ใช้ได้
	5	1	1	0	1	1	4	0.800	ใช้ได้
	6	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	7	1	0	1	1	1	4	0.800	ใช้ได้
	8	1	1	1	0	0	3	0.600	ใช้ได้
	9	1	1	1	1	0	4	0.800	ใช้ได้
	10	1	-1	1	0	0	1	0.200	ใช้ไม่ได้
	11	1	0	1	1	1	4	0.800	ใช้ได้
	12	1	1	1	0	0	3	0.600	ใช้ได้
	13	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	14	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	15	1	0	1	1	0	3	0.600	ใช้ได้
2. ด้านความพยายาม	16	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	17	1	0	1	1	1	4	0.800	ใช้ได้
	18	1	1	1	0	0	3	0.600	ใช้ได้
	19	1	1	1	-1	1	3	0.600	ใช้ได้
	20	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	21	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	22	1	0	1	-1	1	2	0.400	ใช้ไม่ได้
	23	1	1	0	1	1	4	0.800	ใช้ได้
	24	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	25	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	26	1	0	1	-1	1	2	0.400	ใช้ไม่ได้
	27	1	1	0	1	1	4	0.800	ใช้ได้
	28	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้

Mahasarakham University

ตาราง 14 ต่อ

แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง	ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					∑R	IOC	แปลผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5			
2. ด้านความพยายาม	29	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	30	1	0	0	1	1	3	0.600	ใช้ได้
3. ด้านการเลือกจดจำ	31	1	-1	0	1	1	2	0.400	ใช้ไม่ได้
	32	1	1	0	1	1	4	0.800	ใช้ได้
	33	1	0	1	-1	1	2	0.400	ใช้ไม่ได้
	34	1	1	0	1	1	4	0.800	ใช้ได้
	35	1	-1	0	1	1	2	0.400	ใช้ไม่ได้
	36	1	1	1	1	0	4	0.800	ใช้ได้
	37	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	38	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	39	1	0	0	1	1	3	0.600	ใช้ได้
	40	0	0	0	-1	1	0	0.000	ใช้ไม่ได้
	41	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	42	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	43	1	1	0	1	1	4	0.800	ใช้ได้
	44	-1	0	-1	1	0	1	-0.200	ใช้ไม่ได้
	45	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้

Mahasarakham University

ตาราง 14 ต่อ

แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง	ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					∑R	IOC	แปลผล
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5			
4. ด้านช่วงเวลาการบรรลุผล	46	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	47	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	48	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	49	1	0	1	1	1	4	0.800	ใช้ได้
	50	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	51	1	-1	1	1	1	3	0.600	ใช้ได้
	52	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	53	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	54	1	-1	1	1	1	3	0.600	ใช้ได้
	55	1	-1	1	1	1	3	0.600	ใช้ได้
	56	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	57	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	58	1	0	1	1	1	4	0.800	ใช้ได้
	59	1	1	1	1	1	5	1.000	ใช้ได้
	60	1	-1	1	1	1	3	0.600	ใช้ได้

Mahasarakham University

ตาราง 15 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
1. ด้านความยากของงานและสภาพแวดล้อม	1	.374	.954
	2	.419	
	3	.415	
	4	.614	
	5	.318	
	6	.508	
	7	.634	
	8	.678	
	9	.602	
	10	.708	
2. ด้านความพยายาม	11	.800	
	12	.426	
	13	.562	
	14	.563	
	15	.708	
	16	.646	
	17	.524	
	18	.711	
	19	.698	
	20	.648	
	21	.611	
	22	.647	
	23	.749	
	24	.706	

Mahasarakham University

ตาราง 15 ต่อ

แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
3. ด้านการเลือกจดจำ	25	.430	.954
	26	.670	
	27	.754	
	28	.430	
	29	.780	
	30	.282	
	31	.569	
	32	.608	
	33	.469	
	34	.744	
	35	.667	
	36	.639	
	37	.686	
4. ด้านช่วงเวลาการบรรลุผล	38	.497	
	39	.455	
	40	.730	
	41	.573	
	42	.464	
	43	.747	
	44	.653	
	45	.652	
	46	.605	
	47	.517	
	48	.440	
	49	.579	
	50	.633	

Mahasarakham University

ตาราง 16 ค่าความสอดคล้องของโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1	1	1	1	1	5	1.000
2	1	1	1	1	1	5	1.000
3	1	1	1	1	1	5	1.000
4	1	1	1	1	1	5	1.000
5	1	1	1	1	1	5	1.000
6	1	1	1	1	1	5	1.000
7	1	1	1	1	1	5	1.000
8	1	1	1	1	1	5	1.000
9	1	1	1	1	1	5	1.000
10	1	1	1	1	1	5	1.000

ตาราง 17 ค่าความเหมาะสมของโครงร่างโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
1. แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาโปรแกรมมีความเหมาะสม	5	3	3	5	4
2. วัตถุประสงค์ของโปรแกรมมีความเหมาะสม	4	4	4	4	4
3. โครงสร้างของโปรแกรมมีความเหมาะสม	4	4	4	4	4
4. วัตถุประสงค์ของแต่ละแผนกิจกรรมมีความเหมาะสม	4	4	4	4	5
5. การเรียงลำดับเนื้อหากิจกรรมมีความเหมาะสม	4	4	4	4	4
6. ระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4	3	3	4	4
7. กิจกรรมการฝึกอบรมแต่ละแผนมีความเหมาะสม	5	4	4	5	5
8. สื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4	3	3	4	5
9. การประเมินผลการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	5	4	4	5	5
10. โปรแกรมสามารถนำไปใช้ได้จริง	4	4	4	4	5
$\sum n$	43	37	37	43	45
$\bar{X}$	4.30	3.70	3.70	4.30	4.50
S	0.48	0.48	0.48	0.48	0.53

Mahasarakham University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

Mahasarakham University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวเอกคตานันท์ บริบาล
วันเกิด	วันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2526
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 116 หมู่ที่ 2 ตำบลภูเวียง อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น 40150
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู อันดับ คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนโนนอุดมสะอาดวิทยา เลขที่ 103 หมู่ที่ 6 ตำบลนาหว้า อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น 40150

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2541	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2544	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ. 2549	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
พ.ศ. 2557	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Mahasarakham University